

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

3686 F STAVEBNÁ VÝROBA

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov nad Topľou
Názov školského vzdelávacieho programu	Stavebná výroba
Kód a názov ŠVP	36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
Kód a názov učebného odboru	3686 F stavebná výroba
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie – ISCED 2C
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Dátum schválenia ŠkVP	31. august 2023
Miesto vydania	Čaklov
Platnosť ŠkVP	01. september 2023, začínajúc prvým ročníkom

PaedDr. Ing. Renáta Dolhá
riaditeľka školy

OBSAH

- 1 Úvodné identifikačné údaje**
- 2 Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania**
- 3 Vlastné zameranie školy**
  - 3.1 Charakteristika školy
    - 3.1.1 Plánované aktivity školy
  - 3.2 Charakteristika pedagogického zboru
  - 3.3 Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov školy
  - 3.4 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy
  - 3.5 Spolupráca so sociálnymi partnermi
  - 3.6 Spolupráca s rodičmi
- 4 Charakteristika ŠkVP v učebnom odbore 3686 F STAVEBNÁ VÝROBA**
  - 4.1 Popis školského vzdelávacieho programu
  - 4.2 Základné údaje o štúdiu
  - 4.3 Organizácia výučby
  - 4.4 Zdravotné požiadavky na uchádzača
  - 4.5 Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pri práci
  - 4.6 Hodnotenie
- 5 Profil absolventa učebného odboru 3686 F STAVEBNÁ VÝROBA**
  - 5.1 Celková charakteristika absolventa
    - 5.1.1 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky učebné odbory
  - 5.2 Kompetencie absolventa
    - 5.2.1 Kľúčové kompetencie
    - 5.2.2 Všeobecné kompetencie
    - 5.2.3 Odborné kompetencie
    - 5.2.4 Národný program finančnej gramotnosti
- 6 Učebný plán učebného odboru 3686 F STAVEBNÁ VÝROBA**
- 7 Učebné osnovy učebného odboru 3686 F STAVEBNÁ VÝROBA**
  - 7.1 Učebné osnovy všeobecnovzdelávacích predmetov
  - 7.2 Učebné osnovy odborných predmetov
- 8 Podmienky na realizáciu ŠkVP v učebnom odbore 3686 F STAVEBNÁ VÝROBA**
  - 8.1 Materiálne podmienky
  - 8.2 Personálne podmienky
  - 8.3 Organizačné podmienky
  - 8.4 Podmienky bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní
- 9 Podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami**
  - 9.1 Integrácia žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia
  - 9.2 Integrácia a vzdelávanie nadaných žiakov
- 10 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov v učebnom odbore 3686 F STAVEBNÁ VÝROBA**
  - 10.1 Pravidlá hodnotenia žiakov
- 11 Vzdelávanie na získanie nižšieho stredného vzdelania**
  - 11.1 Rámcové učebné plány
    - 11.1.1 Rámcový učebný plán pre školy s vyučovacím jazykom slovenským
    - 11.1.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu
  - 11.2 Štandardy na získanie nižšieho stredného vzdelania

1 ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okres Vranov nad Topľou
Zriaďovateľ	Úrad PSK Odbor školstva, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov
Názov ŠKVP	Stavebná výroba
Kód a názov ŠVP	36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
Kód a názov učebného odboru	3686 F stavebná výroba
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie – ISCED 2C
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Dátum schválenia ŠKVP	31. 08. 2023
Miesto vydania	Stredná odborná škola, Čaklov
Platnosť ŠKVP	1. september 2023, začínajúc prvým ročníkom

Kontakty pre komunikáciu so školou:

Titul, meno, priezvisko	Prac. pozícia	Telefón	Fax	e-mail
PaedDr. Ing. Renáta Dolhá	riaditeľka	057 4496211	057 4496211	riaditel@ss-caklov.psk.sk renatka.dolha@gmail.com
Ing. Ján Juhaščík	hlavný majster	057 4496421		juhascik.jan74@gmail.com hlavnymajstersscaklov@gmail.com
Mgr. Danka Demčáková	ekonómka	057 4496421		ekonom@ss-caklov.psk.sk 05ddemcakova@gmail.com
Monika Stahorská	sekretariát	057 4496421		sekretariat@ss-caklov.psk.sk

Záznamy o platnosti a revidovaní školského vzdelávacieho programu:

Platnosť ŠKVP Dátum	Revidovanie ŠKVP Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
01. 09. 2009		
01. 09. 2009	01. 09. 2009	dopracovaný, odstránené chyby
01. 09. 2010	31. 08. 2010	doplnenie údajov
01. 09. 2011	31. 08. 2011	doplnenie údajov
01. 09. 2017	30. 08. 2017	Dodatok č.3: odstránenie prílohy č.1 ŠVP
01. 09. 2018	28. 08. 2018	Dodatok č.5 aktualizácia rámcových učebných plánov a poznámok k rámcovým učebným plánom pre dennú formu štúdia
01.09.2019	28.08.2019	Dodatok č.5 aktualizácia rámcových učebných plánov a poznámok k rámcovým učebným plánom pre dennú formu štúdia
01.09.2020	25.08.2020	Dodatok č.5 aktualizácia rámcových učebných plánov a poznámok k rámcovým učebným plánom pre dennú formu štúdia
01.09.2021	31. 08. 2021	Dodatok č.8: 1. aktualizácia kľúčových kompetencií v podkapitole 5.2.1 na

		strane 14 2. aktualizácia vzdelávacích štandardov pre ekonomické vzdelávanie v podkapitole 5.1.1 na strane 13
01.09.2022	31. 08. 2022	Dodatok č.8: 1. aktualizácia kľúčových kompetencií v podkapitole 5.2.1 na strane 14 2. aktualizácia vzdelávacích štandardov pre ekonomické vzdelávanie v podkapitole 5.1.1 na strane 13
01.09.2023	31.08.2023	Dodatok č.9: 1. Vloženie poznámky „p“ v kapitole 6k rámcovému učebnému plánu pre dvojročné učebné odbory 2. Vloženie kapitoly 11. Vzdelávanie na získanie nižšieho stredného vzdelania na strane 65

2 CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania v našom školskom vzdelávacom programe pre učebný odbor 3686 F stavebná výroba vychádza z cieľov stanovených v Zákone o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a Štátnom vzdelávacom programe pre skupinu dvojročných učebných odborov. Učebný odbor stavebná výroba pripraví žiakov, ktorí dosiahli vek 15 rokov a ukončili štúdium v nižšom ako 9. ročníku základnej školy, so všeobecnovzdelávacím základom a so základnými odbornými teoretickými vedomosťami i praktickými zručnosťami zo všeobecnej stavebnej náuky tak, aby boli schopní adaptovať a integrovať sa do súčasnej spoločnosti.

Poslanie školy vyplýva aj z komplexnej analýzy školy. **Poslaním našej školy** nie je len odovzdávať vedomosti a pripravovať našich žiakov na povolanie a získanie prvej kvalifikácie, ale aj formovať u mladých ľudí ich postoje, viesť ich k dodržiavaniu etických a ľudských princípov. Škola bude otvorenou inštitúciou pre rodičov, sociálnych partnerov a širokú verejnosť s ponukou rôznych vzdelávacích a spoločenských činností.

Naša škola má nielen vzdelávať, ale aj vychovávať, preto naše **ciele v systéme výchovy a vzdelávania** spočívajú v cieľavedomom a systematickom rozvoji poznávacích schopností, emocionálnej zrelosti žiaka, motivácie k sústavnému zdokonaľovaniu sa, prosocionálneho správania, etike, k sebaregulácii ako vyjadrenia schopnosti prevziať zodpovednosť za seba a svoj rozvoj a tvorivosť.

Ciele výchovy a vzdelávania orientované na vytváranie predpokladov celoživotného vzdelávania sú zamerané na:

 posilnenie výchovnej funkcie školy so zámerom:

- umožniť všetkým žiakom prístup ku kvalitnému záujmovému vzdelávaniu a voľnočasovým aktivitám, najmä žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia ako formy prevencie sociálno-patologických javov a podchytenia nadaných a talentovaných jedincov,
- vytvárať motiváciu k učeniu, ktorá žiakom umožní pokračovať nielen v ďalšom vzdelávaní, ale aj v kultivovaní a rozvoji vlastnej osobnosti,
- podporovať špecifické záujmy, schopnosti a nadania žiakov,
- formovať ucelený názor na svet a vzťah k životnému prostrediu,
- vytvárať vzťah k základným ľudským hodnotám ako je úcta a dôvera, sloboda a zodpovednosť, spolupráca a kooperácia, komunikácia a tolerancia,
- poskytovať čo najväčšie množstvo príležitostí, podnetov a možností v oblasti záujmovej činnosti,
- poskytovať pre žiakov a širokú verejnosť ponuku vzdelávacích služieb vo voľnom čase

 realizáciu stratégie rozvoja školy s dôrazom na:

a) **prípravu a tvorbu vlastných školských vzdelávacích programov** s cieľom:

- uplatňovať nové metódy a formy vyučovania zavádzaním aktívneho učenia, realizáciou medzipredmetovej integrácie, propagáciou a zavádzaním projektového a programového vyučovania,
- zabezpečiť kvalitné vyučovanie cudzích jazykov využívaním vytvoreného jazykového laboratória, získaním kvalifikovaných učiteľov pre výučbu cudzích jazykov,
- skvalitniť výučbu informačných a komunikačných technológií zabezpečením špeciálnej učebne a softwarového vybavenia, podporovaním ďalšieho vzdelávania učiteľov v oblasti informačných technológií,
- zohľadniť potreby a individuálne možnosti žiakov pri dosahovaní cieľov v učebnom odbore,
- zabezpečiť variabilitu a individualizáciu výučby,
- rozvíjať špecifické záujmy žiakov,
- vytvárať priaznivé sociálne, emocionálne a pracovné prostredie v teoretickom a praktickom vyučovaní,
- zavádzať progresívne zmeny v hodnotení žiakov realizáciou priebežnej diagnostiky,
- zachovávať prirodzené heterogénne skupiny vo vzdelávaní

b) **posilnenie úloh a motivácie učiteľov**, ich profesijný a osobný rozvoj s cieľom:

- rozvíjať a posilňovať kvalitný pedagogický zbor jeho stabilizáciou,
- podporovať a zabezpečovať ďalší odborný rozvoj a vzdelávanie učiteľov,
- rozvíjať hodnotenie a sebahodnotenie vlastnej práce a dosiahnutých výsledkov

c) **podporu talentu, osobnosti a záujmu každého žiaka** s cieľom:

- rozvíjať edukačný proces na báze skvalitňovania vzťahov medzi učiteľom - žiakom – rodičom,
- rozvíjať tímovú spoluprácu medzi žiakmi budovaním prostredia tolerance a radosti z úspechov,
- vytvárať prostredie školy založené na tvorivo-humánnom a poznatkovo-hodnotovom prístupe k vzdelávaniu s dôrazom na aktivitu a slobodu osobnosti žiaka,
- odstraňovať prejavy šikanovania, diskriminácie, násillia, xenofóbie, rasizmu a intolerancie v súlade s Chartou základných ľudských práva slobôd,

- viesť žiakov k zmysluplnej komunikácii a vyjadreniu svojho názoru,
- zapájať sa do projektov zameraných nielen na rozvoj školy, ale aj na osvojenie si takých vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré žiakom prispievajú k ich uplatneniu sa na trhu práce na Slovensku a v krajinách Európskej únie a k motivácii pre celoživotné vzdelávanie sa,
- nadväzovať spoluprácu s rôznymi školami a podnikmi doma a v zahraničí,
- presadzovať zdravý životný štýl,
- vytvárať širokú ponuku športových, záujmových a voľno časových aktivít,
- vytvárať fungujúci a motivačný systém merania výsledkov vzdelávania

d) **skvalitnenie spolupráce so sociálnymi partnermi, verejnosťou a ostatnými školami** na princípe partnerstva s cieľom:

- zapojiť rodičov do výchovného procesu školy najmä v oblasti záujmového vzdelávania a voľnočasových aktivít,
- podporovať spoluprácu s rodičmi pri príprave a tvorbe školského vzdelávacieho programu,
- aktívne zapájať zamestnávateľov do tvorby školských vzdelávacích programov, rozvoja záujmového vzdelávania, skvalitňovania výchovno-vzdelávacieho procesu a odborného výcviku,
- spolupracovať so zriaďovateľom na koncepciách rozvoja odborného vzdelávania a prípravy a politiky zamestnanosti v Košiciach a v našom regióne,
- spolupracovať s podnikmi poskytujúcich prepravné a zasielateľské služby,
- vytvárať spoluprácu so školami doma a v zahraničí a vymieňať si vzájomne skúsenosti a poznatky,
- rozvíjať spoluprácu s nadáciami, rôznymi organizáciami a účelovo zameranými útvarmi na zabezpečenie potrieb žiakov

e) **zlepšenie estetického prostredia budovy školy a najbližšieho okolia** s cieľom:

- zlepšiť prostredie v triedach a spoločných priestoroch školy,
- podľa ekonomických možností školy vytvoriť ďalšiu špeciálnu odbornú učebňu pre praktickú prípravu žiakov,
- dobudovať viacúčelové športové ihrisko,
- využiť materiálo-technický a ľudský potenciál pre získanie doplnkových finančných zdrojov, reagovať na vypísané granty a projekty,
- pravidelne sa starať o úpravu okolia školy

3. VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY

Stredná odborná škola Čaklov je súčasťou Spojenej školy v Čaklove od 1.9.2007.

- **Silnými stránkami** školy v oblasti skvalitnenia a rozvoja výchovno-vzdelávacieho procesu sú:

- ✚ zavedený a používaný systém manažérstva podľa normy STN EN ISO 9001: 2001/EN , ISO9001 : 2001 v odbore,
- ✚ imidž školy,
- ✚ organizovanie súťaží na rôznych úrovniach (obvodnej, regionálnej, ...)
- ✚ záujem o štúdium učebného odboru, čo je predpokladom naplnenia tried prvého ročníka na maximálny počet
- ✚ univerzálnosť učebného odboru
- ✚ perspektíva uplatnenia absolventov štúdia v danom odbore aj s možnosťou samostatného podnikania
- ✚ materiálna vybavenosť školy a jednotlivých odborných učební,
- ✚ dobre vybudovaná školská knižnica s možnosťou práce s internetom
- ✚ viaceré odborné učebne s možnosťou využívania moderných učebných pomôcok
- ✚ poloha školy,
- ✚ niekoľkoročná výborná spolupráca s inými firmami,
- ✚ kvalifikovaný a skúsený pedagogický zbor.

- **Slabou stránkou**

- ✚ chýbajúce aktuálne učebnice vo viacerých odborných profilujúcich predmetoch,
- ✚ okolo školy chýba uzamykateľné oplotenie, ktoré by zabránilo vstupu nepovolaným osobám (čím dochádza k znečisťovaniu školského areálu) mimo pracovnej doby (a mimo vyučovania).

- **Príležitosti školy** signalizujú:

- ✚ uplatňovanie absolventov školy v rôznych poľnohospodárskych, záhradníckych a stavebných podnikoch,
- ✚ možnosť samostatného podnikania v rôznych oblastiach služieb a podobne,
- ✚ možnosti rekvalifikácie podľa potreby úradu prípadnej práce,
- ✚ spolupráca s partnerskými školami,
- ✚ zladenie odbornosti prípravy žiakov s požiadavkami zamestnávateľov a trhu práce,

- **Prekážky v rozvoji školy sú**

- poddimenzovanie finančných prostriedkov na obnovu a prevádzku školy,
- priemerná až slabá vedomostná úroveň žiakov prichádzajúcich do prvého ročníka zo základných škôl,
- neexistujúca hlavne legislatívna motivácia firiem na riešení vzdelanostnej úrovne školy a absolventov

3.1 Charakteristika školy

SOŠ Čaklov sídli v budove, v ktorej v súčasnosti je dostatok kmeňových tried. Škola má aj ďalšie odborné učebne, ako sú učebne výpočtovej techniky, odborné učebne vybavené interaktívnymi tabuľami a pod. Pre vyučovanie praxe a odborného výcviku sú k dispozícii školské dielne, skleníky, fóliovník, pareniská a ďalšie potrebné pestovateľské plochy.

Škola má vlastnú kuchyňu s jedálňou, s kapacitou pre 200 stravníkov. V súčasnosti sa pre nízky záujem stravníkov nepoužíva. V objekte školy sa nachádza školský park (na 6 ha).

Manažment školy a hospodársky úsek má svoje samostatné priestory v hlavnej časti budovy. Učitelia využívajú zborovňu a kabinety pre pracovnú činnosť a prípravu na vyučovanie. Výchovný poradca má vlastný kabinet, kde sa stretáva so žiakmi, rodičmi, sociálnymi pracovníkmi a pod. V budove sú na prízemí umiestnené šatne pre triedy. Hygienické zariadenia sú na každom poschodí. Na škole pracuje rada školy, ktorá má 11 členov. Vykonáva kontrolnú činnosť, predkladá podnety na skvalitnenie práce a organizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu.

3.1.1 Plánované aktivity školy

Kvalitu vzdelávania našej školy dotvárajú aj aktivity školy, učiteľov, žiakov, vrátane prezentácií. Škola v ďalšom pôsobení pre skvalitňovanie života bude vyvíjať nasledujúce aktivity:

- **Záujmové aktivity:**

- V rámci školy pôsobia podľa záujmu žiakov záujmové krúžky. Sú to prevažne krúžky zamerané na šport, turistiku, kultúru, na všeobecné vzdelávanie a krúžky na riešenie odborných činností.

- **Súťaže:**

- Každá predmetová komisia na škole podľa plánu práce školy na príslušný školský rok organizuje pre žiakov súťaže, kvízy a olympiády rôznou formou,
- Poznaj svoj región, mesto v ktorom študuješ.

- **Športovo-turistické akcie**

- Dlhodobá súťaž medzi triedami v halovom futbale
- Súťaže v stolnom tenise, volejbale, florbale

- **Exkurzie**

- Podľa plánu exkurzií pre príslušný školský rok určený vyučujúci naplánuje tieto akcie zamerané najmä na odbornú oblasť, prehľbovanie a overovanie teoretických vedomostí a praktických zručností.

- **Propagácia školy**

- V mesiacoch október - jún účasť na akciách organizovaných obcou Čaklov a Prešovským samosprávnym krajom. Uvedené aktivity budú realizované s pedagogickými zamestnancami a žiakmi. Sú určené pre žiakov a širokú verejnosť. Všetky ďalšie aktivity sa budú aktualizovať podľa návrhov, možností a záujmov zúčastnených osôb.

3.2 Charakteristika pedagogického zboru

Súčasný pedagogický zbor vrátane učiteľov praxe tvorí 14 pedagogických pracovníkov, z toho 8 majstrov odborného výcviku.

3.3 Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov školy

Podrobnejší plán s konkrétnymi úlohami je súčasťou plánu práce školy pre príslušný školský rok. Za prioritnú úlohu, ktorú je potrebné zabezpečiť je:

- uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe,
- príprava a podieľania sa pedagogických zamestnancov na tvorbe školského vzdelávacieho programu,
- neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie a zhodnocovanie profesijnej spôsobilosti,
- zdokonaľovanie osobných vlastností pedagógov, zlepšovanie interpersonálnych vzťahov aj vzťahov žiak – učiteľ,

- umožniť pedagogickým zamestnancom účasť na a školeniach organizovaných NIVAM (Národný inštitút vzdelávania a mládeže - Krajské pracovisko v Prešove), vrátane špecializovaných funkcií ako triedny učiteľ, výchovný poradca, predseda predmetovej komisie a pod.,
- operatívne sprostredkovávanie z hľadiska časovej aktuálnosti metodických a odborných informácií,
- príprava pedagogických zamestnancov na zvyšovanie a získavanie atestácie.

3.4 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Je nástrojom zabezpečovania, zladovania organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších aktivít na škole. Naša škola bude aj ďalej používať štandardné spôsoby hodnotenia.

Vnútorný systém kontroly sa sústreďuje na celkový priebeh výchovno-vzdelávacej činnosti na škole, tvorbu školských vzdelávacích programov a dodržiavanie plnenia plánu školy a plánov predmetových komisií.

Na zlepšenie úrovne výchovno-vzdelávacieho procesu pedagogickými zamestnancami, ich hodnotenia sa použijú metódy:

- načúvanie, pozorovanie, hospitácie,
- rozhovor,
- výsledné hodnotenie žiakov (prospech, žiacke súťaže, testy žiakov v rovnakých triedach a predmetoch, úspešnosť uplatnenia žiakov v praxi, prípadne v ďalšom štúdiu),
- hodnotenie pedagogických zamestnancov z hľadiska ďalšieho vzdelávania, doplnenia ďalších odborných predpokladov pre výkon povolania, tvorbu učebných pomôcok, používania nových metód výučby, didaktických pomôcok, aktivít z hľadiska mimoškolskej činnosti,
- hodnotenie pedagogických zamestnancov manažmentom školy,
- vzájomné hodnotenie (načúvanie, vzájomné hospitácie, otvorené hodiny),
- hodnotenie učiteľov žiakmi, radou žiakov (dotazníky, brainstorming a pod.)

3.5 Spolupráca so sociálnymi partnermi

Škola udržiava a rozvíja rôzne formy spolupráce so sociálnymi partnermi a verejnosťou. Prvoradá spolupráca je zameraná na komunikáciu so žiakmi a ich zákonnými zástupcami.

Aktívna spolupráca so zamestnávateľskými organizáciami je zameraná hlavne na kvalitnú prípravu školského vzdelávacieho programu podľa ich požiadaviek na prípravu absolventov pre prax. Tieto organizácie sa podieľajú na praktickej príprave žiakov, realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu ako aj ďalších iných aktivít školy.

3.6 Spolupráca s rodičmi

Zákonní zástupcovia – rodičia sú členmi rady školy a sú stopercentne zastúpení v školskom výbore ZRŠ pri našej škole.

Všetci rodičia sú informovaní o priebehu vzdelávania žiaka na triednych aktívoch ZRŠ, počas individuálnych konzultácií s vyučujúcimi a formou elektronickej žiackej knižky. Rodičia sú zároveň informovaní o aktuálnom dianí na škole prostredníctvom www stránok školy, telefonicky alebo e-mailom. Majú možnosť sledovať priebežné študijné výsledky prostredníctvom internetu.

Škola je otvorená pripomienkam a podnetom zo strany rodičovskej verejnosti a združenia rodičov školy.

4. CHARAKTERISTIKA ŠKVP V UČEBNOM ODBORE 3686 F STAVEBNÁ VÝROBA

4.1 Popis školského vzdelávacieho programu

Cieľom štátneho vzdelávacieho programu pre skupinu odborov 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia je pripraviť pracovníkov, ktorí majú uplatnenie na výkon jednoduchých a pomocných prác a činností v oblasti stavebníctva.

Cieľom učebných odborov je vzdelávanie a príprava kvalifikovaných pomocných pracovníkov pre oblasť realizácie a obnovy stavieb, ktorého súčasťou je aj ochrana životného prostredia. Profilovanie absolventov so zameraním na kľúčové kompetencie umožňuje pripraviť žiakov na samostatné vykonávanie všetkých jednoduchých pomocných stavebných prác, ale aj na ich adaptabilitu a prispôsobenie sa pre prácu nielen vo výrobnnej sfére, ale aj v službách v stavebníctve v závislosti od požiadaviek trhu práce.

Štátny vzdelávací program zahŕňa základné teoretické poznatky a ich aplikáciu v jednoduchých a pomocných pracovných činnostiach v celom odvetví stavebníctva. Sú to základné odborné činnosti v oblasti hlavnej a pridruženej stavebnej výroby pri výrobe stavieb, ich údržbe a rekonštrukcii, v oblasti výroby výrobkov a služieb v stavebníctve, ktoré súvisia s prípravnými pomocnými stavebnými prácami v oblasti zemných prác, betonárskych prác, pri murovaní, omietaní, ale aj pri prestavbách budov a ich zatepľovaní. Počas prípravy sa oboznámi s montážou a demontážou lešení, skladovaním, prípravou a dopravou stavebného materiálu, s pomôckami, pracovným náradím, jednoduchou mechanizáciou, strojmi a zariadeniami v rozsahu vykonávaných stavebných prác a s ostatnými pomocnými dokončovacími stavebnými prácami.

Nevyhnutnou súčasťou teoretickej aj praktickej prípravy žiakov je bezpečnosť práce, ochrana zdravia pri práci, hygiena práce a ochrana pred požiarom.

V praktickej príprave sa utvárajú základné odborné zručnosti v odborných činnostiach pod priamym vedením majstrov odbornej výchovy, rozvíjajú a upevňujú sa v samostatnej práci žiakov pod kontrolou majstrov odbornej výchovy.

Odborná príprava žiakov v skupine odborov 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia a uplatnenie absolventov uvedených odborov je spojená s fyzicky náročnou prácou, často aj v sťažených podmienkach. Preto prevažná väčšina odborov v skupine 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia je vhodná len pre zdravú, fyzicky a duševne zdatnú mladú populáciu. Pri ľahších fyzických postihnutiach je potrebný súhlas lekára.

Odbornú prípravu umocňuje absolvovanie odborných exkurzií a realizácia odborného výcviku priamo na pracoviskách.

Príprava v školskom vzdelávacom programe zahŕňa teoretické vzdelávanie a praktickú prípravu. Teoretické vyučovanie je organizované v priestoroch školy a odborný výcvik je organizovaný v stredisku praktického vyučovania, prípadne priamo na pracoviskách zamestnávateľov.

Učebný odbor stavebná výroba pripraví žiakov, ktorí dosiahli vek 15 rokov a ukončili štúdium v nižšom ako 9. ročníku základnej školy, so všeobecnovzdelávacím základom a so základnými odbornými teoretickými vedomosťami i praktickými zručnosťami zo všeobecnej stavebnej nauky tak, aby boli schopní adaptovať a integrovať sa do súčasnej spoločnosti.

Pri prijímaní na štúdium sa hodnotí tiež prospech a správanie na základnej škole, záujem uchádzačov o štúdium a výsledky prijímacieho konania. Konkretizácia kritérií na prijímacie skúšky vrátane bodového hodnotenia sú stanovené každoročne pedagogickou radou školy.

Stratégia výučby školy vytvára priestor pre rozvoj nielen odborných, ale aj všeobecných a kľúčových kompetencií. Najväčší dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka.

Odborné činnosti žiaka sú zamerané na jeho možnosti a schopnosti samostatne vykonávať všetky jednoduché pomocné stavebné práce, ktoré súvisia s prípravnými stavebnými prácami v oblasti zemných prác, betonárskych prác, pri murovaní, omietaní, ale aj pri prestavbách budov a ich zatepľovaní. Počas prípravy sa oboznámi s montážou a demontážou lešení, skladovaním, prípravou a dopravou stavebného materiálu počas výstavby, s pomôckami, pracovným náradím a jednoduchými stavebnými strojmi a s ostatnými pomocnými dokončovacími stavebnými prácami.

Všeobecné vzdelávanie dáva absolventovi predpoklady pre lepšiu adaptabilitu v praxi. Obsah všeobecnovzdelávacích predmetov je zameraný na podporu vyjadrovacích schopností v štátnom jazyku a na ovládanie základov matematiky. Neoddeliteľnou súčasťou výučby je sústavné zdôrazňovanie etických zásad správania sa v spoločnosti a na verejnosti, poznania základov práv a povinností občana, ale aj v získaní primeraných predstáv o škodlivosti používania všetkých druhov návykových látok.

Odborné vzdelávanie umožňuje absolventovi získať vedomosti z odborného predmetu technológia, ktoré sú doplnené jednoduchými technologickými postupmi a základnými ekologickými poznatkami. Zároveň mu umožňuje získané vedomosti aplikovať v praxi. Praktické vzdelávanie je zamerané na osvojovanie a upevňovanie zručností a spôsobilostí žiakov uvedených v profile absolventa.

Činnosť školy v oblasti spoločenského a kultúrneho života je veľmi bohatá a pestrá nielen pri aktivitách súvisiacich s činnosťou školy, ale aj v mimoškolskej oblasti. Klasifikácia prebieha podľa klasifikačného poriadku. Výsledky žiakov sa hodnotia priebežne na základe kritérií, s primeranou náročnosťou a pedagogickým taktom. Podklady pre hodnotenie sa získavajú sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie, rôznymi metódami a prostriedkami hodnotenia, analýzou činnosti žiaka, konzultáciami s ostatnými učiteľmi vrátane výchovného poradcu a zamestnancov pedagogicko-psychologických poradní, rozhovormi so žiakom, jeho rodičmi, ale aj s inštruktormi praktickej prípravy, ktorí boli poverení praktickou inštrukciou zo strany svojho zamestnávateľa. Pri hodnotení sa využívajú kritériá hodnotenia na zabezpečenie jeho objektivity. Žiaci s klasifikačným poriadkom, s hodnotením sú oboznámení na začiatku školského roku.

4.2 Základné údaje o štúdiu

Kód a názov učebného odboru: 3686 F stavebná výroba

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma štúdia:	denné štúdium pre žiakov zo sociálne znevýhodneného a málo podnetného prostredia, ktorí sú žiakmi nižších ročníkov základnej školy a nemajú predpoklady na jej úspešné ukončenie
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Do 1. ročníka vzdelávacieho programu nižšieho stredného odborného vzdelávania môže byť prijatý uchádzač, ktorý neukončil vzdelávací program základnej školy alebo posledný ročník neukončil úspešne - zdravotná spôsobilosť uchádzača o štúdium.
Spôsob ukončenia štúdia:	záverečná skúška
Doklad o dosiahnutom vzdelaní:	vysvedčenie, osvedčenie o záverečnej skúške
Poskytnutý stupeň vzdelania:	nižšie stredné odborné vzdelanie - ISCED 2C
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	v stavebných firmách zaoberajúcich sa výrobou a obnovou pozemných a inžinierskych stavieb ako pomocný stavebný robotník
Nadväzná odborná príprava (ďalšie vzdelávanie):	Po úspešnom získaní nižšieho stredného odborného vzdelania v učebných odboroch 3686 F stavebná výroba môže byť žiak prijatý na štúdium odboru vzdelávania, ktorého úspešným absolvovaním získa stredné odborné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie

Učebný odbor 3686 F stavebná výroba pripravuje absolventov so širokým všeobecnovzdelávacím základom, s odbornými teoretickými vedomosťami i praktickými spôsobilosťami tak, že je schopný vykonávať kvalifikovanú cieľavedomú samostatnú činnosť v oblasti maliarskych a natieračských prác. Pre kvalifikované vykonávanie uvedených činností získava absolvent štúdiom široký odborný profil s nevyhnutným všeobecným vzdelaním, s dostatočnou adaptabilitou na príbuzné odbory a logické myslenie, tiež schopnosť aplikovať nadobudnuté vedomosti a schopnosti samostatne, ako aj v tíme.

V rámci štúdia sa pomocou voliteľných predmetov dáva žiakom možnosť voľby voliteľných a nepovinných predmetov. Voliteľné a nepovinné predmety si volí s ohľadom na získanie požadovaných vedomostí a zručností potrebných pre výkon povolania. Výberom voliteľných predmetov si žiak vytvára predpoklady odbornej orientácie so zameraním na prax, alebo na ďalšie štúdium. Absolvent má predpoklady konať cieľavedome, rozvážne a rozhodne v súlade s právnymi predpismi spoločnosti, zásadami vlastenectva, humanizmu a demokracie.

4.3 Organizácia výučby

Príprava v školskom vzdelávacom programe zahŕňa teoretické a praktické vyučovanie a prípravu. Výučba je organizovaná podľa rozvrhu pripraveného pre príslušný školský rok.

Teoretické vyučovanie je poväčšine organizované v priestoroch školy. Všeobecná zložka vzdelávania vychádza zo skladby všeobecno-vzdelávacích predmetov učebného plánu. V jazykovej oblasti je vzdelávanie a príprava zameraná na slovnú a písomnú komunikáciu, ovládanie oznamovacieho odborného prejavu v slovenskom jazyku, na vyjadrovanie sa v bežných situáciách spoločenského a pracovného styku. Žiaci sa tiež oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti, základnými princípmi etiky, zásadami spoločenského správania a protokolu. Osvojujú si základy stavebných materiálov, pracovné a technologické postupy jednoduchých maliarskych a natieračských prác, ktoré sú nevyhnutné pre výkon povolania. Praktické vyučovanie je organizované formou odborného výcviku v škole, v stredisku praktického vyučovania.

4.4 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Do učebného odboru 3686 F stavebná výroba môžu byť prijatí len chlapci zdraví a fyzicky zdatní.

U uchádzača sa nemajú prejavovať poruchy pohybového systému – poruchy chrbtice, postihnutia dolných aj horných končatín. Nemá mať chronické a alergické ochorenia horných dýchacích ciest, srdcové ochorenia, choroby obličiek a močových ciest. Vylučujú sa aj choroby nervovej sústavy, ktoré môžu byť sprevádzané poruchami koordinácie, závratmi, záchvatovými stavmi a epilepsiou. Uchádzač musí mať dobrý sluch a zrak. Požadovaná ostrosť obidvoch očí má byť aspoň 5/15 s prípadnou korekciou +/-3,0D. Nevhodné sú poruchy priestorového videnia. Organizmus uchádzača sa má prispôbiť práci za rôzneho počasia.

Do učebného odboru môžu byť prijatí len uchádzači, ktorých zdravotnú spôsobilosť posúdil a písomne potvrdil dorastový lekár. V prípade zmenenej pracovnej schopnosti je potrebné doporučené posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia.

4.5 Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pri práci

Súčasťou teoretického a praktického vyučovania je problematika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a hygieny práce. Vo výchovnovzdelávacom procese musí výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia vychádzať z platných právnych predpisov – zákonov, nariadení vlády, vykonávacích predpisov a noriem.

V priestoroch určených na vyučovanie žiakov je potrebné vytvoriť podľa platných predpisov podmienky na zaistenie bezpečnosti a hygieny práce. Nevyhnutné je poučiť žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

Pod požiadavkami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sa rozumie:

- v priestoroch určených na vyučovanie žiakov treba vytvoriť podmienky podľa platných predpisov pre zabezpečenie bezpečnosti, ochrany zdravia a hygieny práce,
- je nevyhnutné poučiť a dôkladne oboznámiť žiakov s platnými predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, s protipožiarными predpismi s osobitným dôrazom pri vyučovaní odborného výcviku,
- nácvik a precvičovanie činností, ktoré zodpovedajú zakázaným prácam pre mladistvých, podľa príslušného rezortného zoznamu, môžu žiaci vykonávať iba v rozsahu určenom učebnými osnovami a v prítomnosti odborného dozoru,
- ak to vyžaduje charakter činnosti, učebné osnovy určujú podmienky vyučovania z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a hygieny práce, pri ktorých sa môže výučba žiakov uskutočňovať,

Základné podmienky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sú:

1. dôkladné oboznámenie žiakov s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, s protipožiarными predpismi a s technologickými postupmi,
2. používanie technického vybavenia, ktoré zodpovedá bezpečnostným a protipožiarным predpisom,
3. používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov podľa platných predpisov,
4. vykonávanie stanoveného dozoru.

Dozor vyžaduje sústavnú prítomnosť osoby poverenej vedením praktického vyučovania žiakov na pracovisku. V prípade, že osoba poverená vedením praktického vyučovania zrakovo neobsiahne súčasne všetky pracovné miesta, je povinná žiakov sústavne kontrolovať.

Stály dozor predpokladá trvalú prítomnosť osoby poverenej vedením praktického vyučovania žiakov na ich pracovisku.

Priamy dozor vyžaduje trvalú prítomnosť osoby poverenej vedením praktického vyučovania žiakov na ich pracovisku. Všetky pracovné miesta musí osoba poverená priamym dozorom zrakovo obsiahnuť z takého miesta a vzdialenosti, aby mohla po predchádzajúcej inštrukcii bezprostredne zasiahnuť v prípade porušenia bezpečnostných predpisov a pracovných pokynov pri ohrození zdravia.

4.6 Hodnotenie

Hodnotenie¹ je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vyučovacieho procesu, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania. Musí spĺňať tieto funkcie:

- diagnostická, ktorá určuje mieru vedomostí, zručností, postojov žiakov a ich nedostatkov,
- prognostická, ktorá identifikuje zodpovedajúce predpoklady, možnosti a potreby ďalšieho vývoja žiakov,
- motivačná, ovplyvňujúca pozitívnu motiváciu žiakov,
- výchovná, formujúca pozitívne vlastnosti a postoje žiakov,
- informačná, ktorá dokumentuje výsledky vzdelávania,
- rozvíjajúca, ktorá ovplyvňuje sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov,
- spätnoväzbová, ktorá vplýva na revidovanie procesu výučby.

Pri rozhodovaní o využití uvedených postupov platia tieto zásady:

- praktické, ústne a písomné overovanie by sa malo používať vtedy, ak je možné overiť kompetencie na základe kritérií v určitom stanovenom čase,
- písomné overovanie by sa malo použiť tam, kde sa dá predložiť vopred pripravený písomný materiál,
- portfólio by sa malo použiť vtedy, keď ide o priebežné hodnotenie a nie je možné hodnotiť kompetencie podľa kritérií v stanovenom čase.
- organizačné a metodické pokyny sa týkajú všeobecne záväzných právnych predpisov, dokumentácie a pravidiel pre záverečnú skúšku.

V oblasti OVP odporúčame systematické hodnotenie žiakov v kombinácii ústnej a písomnej formy, v praktickej príprave pestrou škálou praktických úloh a riešenie odborných problémových situácií.

---

¹Prof. PhDr. Ing. Ivan Turek. CSc.: *Zvyšovanie efektívnosti vyučovania*. Bratislava. 2002.

5 PROFIL ABSOLVENTA UČEBNÉHO ODBORU 3686 F STAVEBNÁ VÝROBA

5.1 Celková charakteristika absolventa

Absolvent učebného odboru 3686 F stavebná výroba:

- je schopný samostatne pracovať len v rámci svojich možností a schopností a má požadované vedomosti a zručnosti,
- chápe význam pracovnej činnosti pre seba, ale aj pre spoločnosť,
- uvedomuje si správny vzťah k práci, spolupracovníkom, rodičom a ostatným občanom,
- pozná základné vlastnosti stavebných materiálov, možnosti ich použitia, skladovania a prepravy,
- je pripravený vykonávať všetky druhy pomocných a jednoduchých stavebných prác z pohľadu jednotlivých stavebných profesií, od zemných prác, cez pomocné betonárske, murárske, maliarske, až po dokončovacie práce a terénne úpravy,
- je adaptabilný vo všetkých stavebných odboroch a vie sa zapojiť aj do jednoduchých pomocných prác pri rekonštrukciách objektov,
- chápe význam tímovej práce pre svoje budúce uplatnenie v praxi,
- aktívne sa podieľa na organizácii pracoviska,
- zaujíma sa o vývoj a použitie stavebných materiálov a technológií,
- koná v súlade s právnymi normami spoločnosti, zásadami vlastníctva, humanizmu a demokracie.

Absolvent učebného odboru spĺňa tieto požiadavky

V oblasti všeobecného vzdelania

Absolvent má:

- ovládať potrebnú slovnú zásobu, vyjadrovanie sa v ústnom a písomnom prejave v materinskom jazyku,
- poznať slovenskú a svetovú literatúru pre deti, mládež i dospelých,
- ovládať základy matematiky,
- poznať základy ekologických zákonitostí v prostredí a integrácie človeka a prostredia;
- poznať anatómiu ľudského tela a potreby telesného pohybu a kultúry ako nevyhnutného predpokladu pre výkon svojho budúceho povolania,
- chápať základy etiky a medziľudskej komunikácie,
- chápať úlohu práva v spoločnosti, zmysel občianskych práv a povinností a vedieť ich uplatňovať v každodennom živote.

V oblasti odborného vzdelania

Požadované vedomosti

Absolvent má:

- poznať základnú odbornú terminológiu používanú v stavebnej praxi a základné úlohy odvetvia a odboru,
- poznať hlavné časti objektov pozemných a inžinierskych stavieb,
- poznať druhy, vlastnosti a použitie stavebných materiálov,
- poznať spôsoby manipulácie, dopravy a skladovania stavebných materiálov,
- poznať pracovné náradie, nástroje a pomôcky používané pri jednotlivých druhoch pomocných stavebných prác,
- poznať jednoduché stroje, prístroje a malú mechanizáciu používanú v odbore,
- poznať základy prípravy, organizácie a zabezpečenia pracoviska,
- poznať zásady realizácie zemných prác a terénnych úprav,
- poznať spôsoby ukladania drenážnych rúrok a kanalizačného potrubia,
- poznať pracovné postupy pomocných a jednoduchých stavebných prác pri výstavbe a rekonštrukciách stavebných objektov,
- poznať základy ručného opracovania dreva a kovov,
- poznať základné technologické postupy pomocných a jednoduchých maliarskych a natieračských prác,
- poznať zásady úprav betónových a tehlových podkladov pod izolácie proti vode a zemnej vlhkosti,
- poznať zásady prípravy, montáže a demontáže jednoduchých lešení,
- poznať spôsoby výroby jednoduchých debnení a pomocných tesárskych konštrukcií,
- poznať postupy pomocných prác pri dokončovaní stavieb,
- poznať pracovné postupy pri výmenách bytových jadier, výplní otvorov a pri zatepľovaní fasád,
- poznať pomocné práce pri zhotovovaní sadrokartónových priečok a obkladov,
- poznať organizáciu pomocných prác pri ukladaní podláh, dlažieb a mazanín,
- poznať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a ochrany pred požiarom a zásady ochrany životného prostredia pri stavebnej činnosti.

Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- používať základnú odbornú terminológiu pri stavebných prácach,
- opracovať ručne drevo a kovy,
- spájať drevo pomocou oceľových a drevených spojovacích prostriedkov,
- pripravovať stavenisko pred začatím stavebných prác,
- vykonávať jednoduché zemné práce súvisiace s dopravou, ukladaním a zhutňovaním vykopanej zeminu a stavebné úpravy,
- vykonávať pomocné práce pri pažení výkopov a zhotovovaní drevených debnení,
- vykonávať jednoduché práce súvisiace s ukladaním drenážnych rúrok a kanalizačného potrubia z rôznych materiálov,
- vykonávať jednoduché a pomocné betonárske a železobetónárske práce, súvisiace s výrobou, dopravou, spracovaním a ošetrovaním čerstvého betónu,
- ošetrovať a udržiavať pracovné náradie, nástroje a pracovné prostriedky,
- pripraviť materiál a podklady pre izolácie proti vode a zemnej vlhkosti,
- vykonávať pomocné práce pri murovaní a omietaní,
- vykonávať jednoduché a pomocné maliarske a natieračské práce,

Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- komunikatívnosťou a toleranciou,
- schopnosťou spolupracovať,
- trpezlivosťou, vytrvalosťou a flexibilitou,
- primeraným sebaodhadom, sebadisciplínou a zodpovednosťou,
- kultivovaným vystupovaním a správaním,
- odolnosťou voči záťaži,
- adaptabilitou na zmenu podmienok jednotlivých pracovísk,
- schopnosťou prechádzať z jednej činnosti na inú,
- telesnou obratnosťou, pohyblivosťou a manuálnou zručnosťou,
- toleranciou voči nepohodliu a schopnosťou pracovať v nepohodlnej polohe,
- zmyslom pre poriadok,
- citom pre súmernosť, vodorovnú a zvislú rovinu,
- zručnosťou pri vykonávaní prác rukami,
- vzťahom k živej prírode.

5.1.1 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky učebné odbory

EKONOMICKÉ VZDELÁVANIE

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv. Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné ekonomické pojmy potreby a spotreba, uspokojovanie potrieb, statky a služby, výroba a výrobné faktory;
- vysvetliť základné pojmy úvodu do sveta práce – práca, povolanie, zamestnanie, pracovné miesto, fyzická a právnická osoba;
- vyjadriť vlastnými slovami zabezpečenie základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny;
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním;
- posúdiť svoje zdravotné, osobnostné a kvalifikačné predpoklady pre výkon svojho povolania, možnosti ďalšieho štúdia a profesijnej orientácie;
- vyhodnotiť vzťah práce a osobného príjmu;
- opísať riziká spojené s riadením vlastných financií;
- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov a zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov;
- vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient);
- vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu;
- rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa;
- uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov), klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík;
- identifikovať korupčné a podvodné správanie;
- uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov;

- vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá);
- vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory);
- zostaviť rozpočet domácnosti;
- charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti;
- vysvetliť na príklade postup pri uzatváraní pracovnej zmluvy a skončenie pracovného pomeru;
- vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi;
- zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby;
- uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní;
- vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požívať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou);
- vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi a význam ochrany vkladov v SR;
- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí a zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority;
- opísať základné typy bankových produktov;
- opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov;
- opísať moderné spôsoby platenia;
- rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné);
- opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene; porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak);
- zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty;
- aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie;
- uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov;
- vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom;
- uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov;
- uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti);
- vysvetliť podstatu a význam poistenia;
- uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné);
- vysvetliť základný účel verejného poistenia;
- charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti;
- rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel;
- vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).

Obsahové štandardy

Ekonomika

Základné ekonomické pojmy

Základné ľudské a ekonomické potreby jednotlivca a rodiny

Svet práce

Základné pojmy z úvodu do sveta práce

Základné atribúty trhu práce (voľba povolania, hľadanie zamestnania)

Pravidlá riadenia osobných financií

Plánovanie, príjem a práca

Úver a dlh

Sporenie a investovanie

Riadenie rizika a poistenie

Výchova k podnikaniu

Právne formy podnikania

Živnostenské podnikanie

Ciele podnikania a predpoklady pre podnikanie

Spotrebiteľská výchova

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

5.2 Kompetencie absolventa

5.2.1 Kľúčové kompetencie

Komunikatívne a sociálno-interakčné spôsobilosti

Absolvent má:

- zvoliť si jednoduchý spôsob (priamy alebo sprostredkovaný – napr. telefónom), prostriedky a intonáciu ústneho prejavu so zreteľom na osobu, s ktorou hovorí,

- pozorne počúvať rozhovor a zapájať sa do jednoduchých diskusií,
- jednoduchým spôsobom zdôvodňovať svoje názory, interpretovať prečítaný alebo vypočutý text,
- s pomocou učiteľa tvoriť jednoduché písomné prejavy, štylizovať jednoduché listy (formálne, neformálne), krátke informačné útvary (inzerát, oznam), vyplňovať bežné formuláre (životopis, žiadosť),
- viesť jednoduché číselné záznamy využiteľné v osobnom živote a v povolani,
- ovládať jednoduchú počítačovú komunikáciu na úrovni spotrebiteľa,
- vyhľadávať s pomocou učiteľa alebo rodiča jednoduché informácie prostredníctvom počítača, kníh, novín, časopisov,
- navrhovať s pomocou učiteľa bežné jednoduché návody k činnostiam,
- pochopiť a s podporou učiteľa vyhodnocovať svoju účasť na procese vzdelávania a jeho výsledku, ktorý zabezpečuje právo voľného pohybu občana žiť, študovať a pracovať v podmienkach otvoreného trhu práce.

Intrapersonálne a interpersonálne spôsobilosti

Absolvent má:

- podieľať sa na stanovení zodpovedajúcich jednoduchých krátkodobých cieľov, ktoré smerujú k zlepšeniu vlastnej výkonnosti,
- overovať a interpretovať získané jednoduché údaje,
- rozvíjať s pomocou učiteľa vlastnú aktivitu, samostatnosť, sebapoznanie, sebadôveru a reproduktívne myslenie,
- predkladať s podporou učiteľa jednoduché návrhy na výkon práce, za ktorú je zodpovedný,
- určovať čiastočne samostatne a s pomocou učiteľa nedostatky vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- zamerať vlastnú činnosť s podporou učiteľa na dodržiavanie osobnej zodpovednosti a dosiahnutie spoločného skupinového cieľa,
- vytvárať dobré vzťahy v kolektíve,
- dodržiavať zadané pracovné metódy a postupy, organizovať s pomocou učiteľa vlastnú činnosť tak, aby splnil svoju zodpovednosť,
- kontrolovať časový rozvrh práce a porovnávať ho so zadaným rozsahom, spoločne s učiteľom hodnotiť kvalitu svojej práce, medziľudské vzťahy a vlastný profesionálny vývoj,
- pracovať a zapájať sa do práce kolektívu, riadiť najjednoduchšie práce v menšom kolektíve, niesť zodpovednosť aj za prácu druhých,
- stanovovať si ciele podľa svojich osobných schopností, záujmov, pracovnej orientácie a životných podmienok,
- mať zodpovedný vzťah k svojmu zdraviu, starať sa o svoj fyzický a duševný rozvoj, byť si vedomí dôsledkov nezdravého životného štýlu a závislostí,
- prispievať k vytváraniu dobrých medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

Schopnosť tvorivo riešiť problémy

Absolvent má:

- získavať a vnímať jednoduché informácie o základných problémoch pracovného a mimopracovného života,
- s podporou učiteľa porozumieť jednoduché dôsledkové vzťahy a príčiny vyvolávajúce problémové situácie,
- využívať pod vedením učiteľa jednoduché návody a postupy, ktoré obsahujú základné informácie použiteľné alebo nepoužiteľné pri objasňovaní podstaty problému,
- zhromažďovať s pomocou učiteľa elementárne informácie potrebné na objasnenie problému a na stanovenie najjednoduchšieho riešenia.

Podnikateľské spôsobilosti

Absolvent má:

- rozpoznávať pod vedením učiteľa zdroje potrieb a prístupov podnikania v danej oblasti povolania,
- čiastočne samostatne a pod kontrolou učiteľa identifikovať a interpretovať súčasné a budúce problémy v podnikaní, prieskumu trhu práce, reklame a spoločne riešiť tieto problémy,
- účelne a ekonomicky zaobchádzať s finančnými a materiálnymi prostriedkami,
- chápať prácu ako sebarealizáciu, sebauspokojenie a prínos pre seba,
- správať sa energicky, byť citovo stabilný a optimistický, čestný, otvorený, spravodlivý, spoľahlivý a dôveryhodný,
- pod vedením učiteľa chápať princípy sociálnej spravodlivosti a rovnosti, oceňovať druhých,
- pod vedením učiteľa rozpoznávať zásady konštruktívnej kritiky, vedieť primerane kritizovať, ale aj znášať kritiku od druhých,
- rozpoznávať vlastné chyby a rýchle ich uznať,
- s pomocou učiteľa vedieť sa učiť, permanentne sa vzdelávať a zdokonaľovať,
- vedieť pozorne počúvať iných, pýtať sa, formulovať, vyjadrovať sa,
- pod vedením učiteľa rozvíjať v sebe schopnosť sebakontroly emócií a schopnosť pracovať aj v stresových situáciách, vytvárať si návyk ovládať sa a dosiahnuť všeobecnú kultúrnu úroveň.

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

Absolvent má:

- čiastočne samostatne a s pomocou učiteľa uvedomiť si a rešpektovať, že telesná, citová, rozumová vôľová zložka osobnosti sú rovnocenné a vzájomne sa dopĺňajú,
- pochopiť s pomocou učiteľa globálnu povahu sveta a úlohu jednotlivca v ňom, rozvoj masovokomunikačných prostriedkov, dopravných prostriedkov, masovej turistiky, komunikačných systémov,
- pod vedením učiteľa chápať problémy zachovania mieru, bezpečnosti jednotlivcov, národov a štátov, zachovávanie a ochrany životného prostredia, vyčerpania nerastných surovín, liečenia civilizačných nemoci, populačnej explózie v rozvojových krajinách, drogovej závislosti najmä mladistvých, sexuálnej výchovy a pozitívne pristupovať k riešeniu týchto problémov,
- pod dohľadom učiteľa uvedomiť si a orientovať sa v problematike nerovnomerného hospodárskeho rozvoja, etnických, rasových a náboženských konfliktov, terorizmu a navrhovať najjednoduchšie cesty na jej odstránenie,
- pod vedením učiteľa chápať pojmy spravodlivosť, ľudské práva a zodpovednosť a aplikovať ich v globálnom kontexte,
- dodržiavať zákony, rešpektovať práva a osobnosť druhých ľudí, ich kultúrne špecifiká, vystupovať proti neznášanlivosti, xenofóbií a diskriminácií,
- konať v súlade s morálnymi princípmi a zásadami spoločenského správania, prispievať k uplatňovaniu hodnôt demokracie,
- uvedomovať si vlastnú kultúrnu, národnú a osobnostnú identitu, pristupovať s toleranciou k identite druhých,
- zaujímať sa aktívne o politické a spoločenské dianie u nás a vo svete,
- uznávať tradície a hodnoty svojho národa, chápať jeho minulosť i súčasnosť v európskom a svetovom kontexte.

5.2.2. Všeobecné kompetencie

Všeobecnovzdelávaciu zložku profilu absolventa charakterizujú vedomosti a zručnosti potrebné na:

- pohotové, kultivované a správne ústne i písomné používanie štátneho jazyka vo všetkých komunikatívnych situáciách – všeobecných i odborných. Má dotvorené a sústavné základné vedomosti o systéme slovenského jazyka. Chápe estetickú i etickú stránku rečového prejavu,
- riešenie rôznych praktických problémov v reálnych situáciách vo svojej pracovnej činnosti a v občianskom živote spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni, adekvátne matematické vedomosti, zručnosti a návyky,
- samostatné používanie základných informácií o prírode a spoločnosti a aktívne zúčastňovanie sa na pretváraní a ochrane prírody,
- chápanie významu práv a povinností občana nášho štátu a ich uplatňovanie v každodennom živote,
- poznanie a pochopenie historického vývoja slovenského národa,
- osvojenie si poznatkov zo zdravotnícko-hygienickej kultúry a starostlivosti o vlastný zdravý telesný rozvoj,
- poznanie zásad správnych vzťahov medzi mladými ľuďmi, medzi mužom a ženou, rodičmi a deťmi a riadenie sa nimi
- poznanie úlohy rodiny a manželstva v spoločnosti a pripravenosť na rodinný život,
- prispôsobenie sa meniacim podmienkam spoločenskej reality a pracovným podmienkam, dostatočne rýchle osvojenie si nových poznatkov a zručností, rozvíjanie a zdokonaľovanie všeobecných a pracovných spôsobilostí.

5.2.3. Odborné kompetencie

Požadované vedomosti

Absolvent vie:

- vysvetliť základnú odbornú terminológiu používanú v rozsahu odboru,
- definovať základnú podstatu stavebnej výroby,
- vymenovať hlavné časti stavebných objektov a ich konštrukcií v rozsahu odboru,
- charakterizovať základné druhy stavebných materiálov, ich prípravu, použitie, spôsoby opracovania a manipulácie pri doprave, výrobe, montáži a skladovaní v rozsahu odboru,
- popísať druhy, použitie, prípravu a údržbu náradia a pomôcok, jednoduchých mechanizmov, strojov a zariadení používaných pri jednoduchých a pomocných prácach v rozsahu odboru,
- vysvetliť jednoduché a pomocné pracovné činnosti súvisiace s technologickými postupmi výroby, montáže a spôsoby dopravy výrobkov, prvkov a konštrukcií v oblasti hlavnej a pridruženej stavebnej výroby v rozsahu odboru,
- vysvetliť zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany pred požiarom, osobné ochranné pracovné prostriedky a ich použitie v rozsahu odboru.
- vysvetliť zásady ochrany životného prostredia a likvidovania stavebného odpadu pri stavebnej činnosti v rozsahu odboru.

Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- používať základnú odbornú terminológiu používanú v rozsahu odboru,
- pripraviť pracovisko,

- pracovať so stavebnými materiálmi, pomôckami, náradím a jednoduchými mechanizmami a zariadeniami v rozsahu odboru,
- voliť si, pripraviť a používať správne pomôcky, nástroje, náradie, stroje a zariadenia v rozsahu odboru,
- spájať materiály a manipulovať s nimi pri doprave a skladovaní v rozsahu odboru,
- voliť správne technologické postupy jednoduchých a pomocných činností v hlavnej a pridruženej výrobe v stavebníctve v rozsahu odboru,
- vykonávať všetky druhy jednoduchých a pomocných stavebných prác z pohľadu jednotlivých stavebných profesií, od zemných prác, cez pomocné betonárske, murárske, maliarske až po dokončovacie práce a terénne úpravy,
- odstraňovať zistené jednoduché chyby a nepresnosti pri prácach v rozsahu odboru,
- dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany pred požiarom v rozsahu odboru,
- používať osobné ochranné pracovné prostriedky pri jednoduchých a pomocných prácach,
- dodržiavať zásady ochrany životného prostredia aj spôsoby likvidovania stavebného odpadu vzniknutého pri stavebnej činnosti v odbore

5.2.4 Národný program finančnej gramotnosti

Absolvent strednej školy by mal byť schopný:

- nájsť, vyhodnotiť a použiť finančné informácie,
- poznať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- naučiť sa rozoznávať riziká v riadení vlastných financií,
- stanoviť si finančné ciele a naplánovať si ich dosiahnutie,
- rozvinúť potenciál získania vlastného príjmu a schopnosť šoriť,
- efektívne používať finančné služby,
- plniť svoje finančné záväzky,
- zveľaďovať a chrániť svoj majetok,
- porozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny,
- vedieť a byť schopný hodnotiť úspešnosť vlastnej sebarealizácie,
- inšpirovať sa príkladmi úspešných osobností,
- poznať príklady úspešných jednotlivcov v svojej plánovanej profesijnej ceste,
- poznať podmienky, vylučujúce neúspešnosť jednotlivca a rodiny,
- porozumieť základným pojmom v oblasti finančníctva a sveta peňazí,
- orientovať sa v oblasti finančných inštitúcií (NBS, komerčné banky, poisťovne a ostatné finančné inštitúcie),
- orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a byť schopný tieto práva uplatňovať.

Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 8. júna 2004 pod číslom CD - 2004 - 5495/17301 - 3: 093 s platnosťou od 1. septembra 2004, začínajúc 1. ročníkom.

6 UČEBNÝ PLÁN UČEBNÉHO ODBORU 3686 F STAVEBNÁ VÝROBA
Tabuľka prevodu rámcového učebného plánu ŠVP na učebný plán ŠkVP

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov n. Topľou			
Názov ŠkVP	Stavebná výroba			
Kód a názov ŠVP	36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia			
Kód a názov učebného odboru	3686 F stavebná výroba			
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie – ISCED 2C			
Dĺžka štúdia	2 roky			
Forma štúdia	denná			
Iné	vyučovací jazyk - slovenský			
Štátny vzdelávací program		Školský vzdelávací program		
Vzdelávacie oblasti Obsahové štandardy	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín celkom	Vyučovací predmet	Počet týž. vyuč. hodín celkom	Disponibilné hodiny
Všeobecné vzdelávanie	5		8	3
Jazyk a komunikácia	1	Jazyk a komunikácia	2	1
Verbálne vyjadrovanie		Slovenský jazyk a literatúra	2	
Písomné vyjadrovanie				
Štylistika				
Jazykové prostriedky a náuka o jazyku				
Práca s textom a získavanie informácií				
Literatúra v živote človeka				
Staroveká a stredoveká literatúra				
Humanizmus a renesancia				
Barok				
Novodobá slovenská literatúra				
Literárny realizmus a literárna moderna				
Slovenská a svetová literatúra medzi dvoma svetovými vojnami (klasicizmus, predromantizmus, romantizmus)				
Vývoj slovenskej literatúry po druhej svetovej vojne v kontexte so svetovou literatúrou				
Počúvanie s porozumením				

Čítanie s porozumením				
Písomný prejav				
Ústny prejav				
Počúvanie s porozumením				
Čítanie s porozumením				
Písomný prejav				
Ústny prejav				
Človek, hodnoty a spoločnosť	2		2	
Mravné rozhodovanie človeka. Človek a právne vzťahy		Etická výchova/ Náboženská výchova Občianska náuka	1	
Filozoficko-etické základy hľadania zmyslu života			1	
Dejepis				
Vplyv hospodárskych podmienok na život človeka. Zmysel a spôsob života				
Estetika životného prostredia				
Ľudové a regionálne umenie				
Aplikácia poznatkov z umenia a kultúry do života				
Úvod do spoločenského vzdelávania. Psychológia osobnosti				
Matematika a práca s informáciami	1		2	1
Čísla, premenné, výrazy		Matematika	1	
Práca s údajmi a informáciami				
Zdravie a pohyb	1		2	1
Ľudský organizmus ako celok z hľadiska stavby a f		Telesná a športová výchova	1	
Vplyv telesnej výchovy a športu na somatický, funkčný a zdravotný stav človeka				
Kondičná príprava a všestranne rozvíjajúce cvičenia a pohybové hry, športový tréning				
Hygiena a bezpečnosť pri telesnej výchove a športe, základy prvej pomoci				
Šport a pobyt v prírode				
Teoretické vzdelávanie	2	Odborné vzdelávanie – povinné predmety – teoretické vzdelávanie	2	
		Technológia	2	
Praktická príprava	48	Odborné vzdelávanie - povinné	48	

		predmety - praktická príprava		
Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, hygienické predpisy		Odborný výcvik	48	
Organizácia a nadväznosť pracovných činností				
Oboznámenie sa s prac. postupmi pri jednotlivých činnostiach				
Precvičovanie jednotlivých činností v rámci praktickej prípravy				
Disponibilné hodiny	5		3	
CELKOM	60		58	
Voliteľný predmet			4	
Odborné kreslenie			2	
Materiály			2	
Úvod do sveta práce			0	
Účelové kurzy/učivo				
Kurz pohybových aktivít v prírode	15		25	
Na ochranu života a zdravia	18		18	
Účelové cvičenia	12		12	
Záverečná skúška				

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov n. Topľou
Názov ŠkVP	Stavebná výroba
Kód a názov ŠVP	36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
Kód a názov učebného odboru	3686 F stavebná výroba
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie – ISCED 2C
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Druh školy	štátna
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

UČEBNÝ PLÁN

Kategórie a názvy vyučovacích predmetov	1.	2.	Spolu
1.1.1 Všeobecné vzdelávanie	4	4	8
Jazyk a komunikácia	1	1	2
slovenský jazyk a literatúra	1	1	2
Človek, hodnoty a spoločnosť	1	1	2
etická výchova/náboženská vých.	1	0	1
občianska náuka	0	1	1
Matematika a práca s informáciami	1	1	2
matematika	1	1	2
Zdravie a pohyb	1	1	2
telesná a športová výchova	1	1	2
Odborné vzdelávanie	25	25	50
technológia	1	1	2
odborný výcvik	24	24	48
Voliteľné predmety d)	2	2	4
odborné kreslenie	1	1	2
úvod do sveta práce	0	0	0
materiály	1	1	2
SPOLU	31	31	62

Poznámky:

- Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka štúdia, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania na štúdium, organizačné

podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie, ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 30 hodín a maximálne 32 hodín, za celé štúdium minimálne 60 hodín a maximálne 64 hodín. Výučba v učebných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 31,5 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.
  - d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podľa podmienok školy.
  - e) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
  - f) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ je predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra.
  - g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú predmety náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.
  - h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet občianska náuka.
  - i) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov. Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet občianska náuka.
  - j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ je predmet matematika, ktorý sa vyučuje podľa jeho účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
  - k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Tento predmet možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do viachodinových celkov.
  - l) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
  - m) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou odborného výcviku. Na odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
  - n) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej odbornej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v druhom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín. Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa v 1. ročníku štúdia (so zameraním na zimné športy). Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom Uskutočňujú sa jedno v každom ročníku štúdia vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v teréne.
- o) Povinnou súčasťou vzdelávacieho programu je vzdelávanie na získanie nižšieho stredného vzdelania v súlade s rámcovým učebným plánom uvedeným v kapitole 6 a vzdelávacími štandardmi uvedenými v kapitole 7.

Tabuľka vzťahu kľúčových kompetencií k obsahu vzdelávania

Prehľad kľúčových kompetencií	Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti	Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti	Schopnosti tvorivo riešiť problémy	Podnikateľské spôsobilosti	Spôsobilosti využívať informačné technológie	Spôsobilosti byť demokratickým občanom
Prehľad názov predmetov		Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií				
Povinné všeobecnovzdelávacie predmety						
slovenský jazyk a literatúra a)	☺	☺	☺	☺	☺	☺
etická výchova/náboženská výchova a), b)	☺	☺	☺		☺	☺
občianska náuka	☺	☺	☺		☺	☺
matematika a) v 1. a 2. roč.	☺	☺	☺		☺	☺
telesná výchova a), c)	☺	☺	☺	☺	☺	☺
Povinné odborné predmety						
technológia	☺	☺	☺	☺	☺	
odborný výcvik						
odborné kreslenie			☺	☺	☺	☺
úvod do sveta práce						
materiály	☺	☺	☺	☺	☺	☺
Voliteľné predmety						
Účelové kurzy						

Kľúčové kompetencie predstavujú spoločne uplatňované zásady a pravidlá pri vybraných postupoch, metódach a formách práce, pri organizovaní rôznych slávnostných alebo výnimočných príležitostí, akcií alebo aktivít, mali by podporovať a rozvíjať aktivitu, tvorivosť, zručnosť, učenie žiaka.

Výchovné a vzdelávacie stratégie (ďalej len „VVS“) nie sú formulované ako ciele, konkrétne metódy, postupy, pokyny alebo predpokladané výsledky žiakov, ale predstavujú spoločný postup, prostredníctvom ktorého by učitelia doviedli žiakov k vytváraniu alebo ďalšiemu rozvoju kľúčových kompetencií.

VVS sú v našom školskom vzdelávacom programe stanovené pre každý vyučovací predmet a pre vybrané kľúčové kompetencie tak, ako to ukazuje tabuľka. Táto stratégia bola odsúhlasená všetkými predmetovými komisiami na škole.

**UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA**

Škola	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Stavebná výroba
Kód a názov ŠVP	36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
Kód a názov učebného odboru	3686 F stavebná výroba
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 2C
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý a druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín: 1. ročník 1 hodina týždenne, spolu za školský rok 33 vyučovacích hodín,
2. ročník 1 hodina týždenne, spolu za školský rok 30 vyučovacích hodín

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31.08. 2023

1. Charakteristika učebného predmetu

Základnou charakteristikou vzdelávacej oblasti je sprostredkovať žiakom jazykové a všeobecné kompetencie tak, aby rozvíjali komunikatívnu kompetenciu, ako prostriedok na dorozumievanie a myslenie, na podávanie a výmenu informácií. Hodiny slovenského jazyka a literatúry sa usilujú rozvinúť a podporiť sociálne kompetencie žiakov, ich všeobecný kultúrny rozhľad, formovať ich estetické cítenie a celkovú kultiváciu vyjadrovania a správania.

Žiaci by počas štúdia mali rozvíjať svoje komunikačné schopnosti, aktívne pracovať s informáciami, vedieť pochopiť zmysel informácie a využiť tieto informácie.

Jazyková časť je zameraná na štylistickú jazykovú rovinu. Nadväzuje na učivo základnej školy, vychádza z predpokladu, že žiaci ovládajú základné pravopisné, morfológické a syntaktické zákonitosti, ktoré prakticky využívajú vo svojej verbálnej aj písomnej komunikácii.

Literárna výchova je zameraná na formovanie osobnosti žiaka v snahe dosiahnuť vnútornú bohatú individualitu, schopnú vysokého stupňa sebauvedomenia, kultúrnu osobnosť, ktorá dokáže pochopiť svet v jeho celistvosti a rôznorodosti. Popri čitateľskej výchove sa rozvíjajú celkové vedomosti žiakov o slovenskej a svetovej literatúre. Dôraz sa kladie na poznanie literárnej histórie, analýzu najvýznamnejších a literárno-umeleckých najhodnotnejších diel zo slovenskej a svetovej literatúry, priblíženie modernej, najmä súčasnej literatúry, na pochopenie umeleckého a filozoficko-etického prínosu staršej literatúry, uvedomenie si rozvoja literárnej tvorivosti nášho národného písomníctva.

Zvyšovanie účinnosti vyučovania výrazne napomáha spojeniu školskej práce s prácou mimotriednou a mimoškolskou. K rozširovaniu poznatkov a k prehĺbovaniu záujmov žiakov o literatúru prispievajú najmä literárne exkurzie, návštevy literárnych múzeí a expozícií, besedy so spisovateľmi, besedy o divadelných a filmových predstaveniach, televíznych inscenáciách, výstavách a pod. Svoje literárne zručnosti a schopnosti môžu žiaci aktívne rozvíjať v záujmových literárnych krúžkoch (čitateľských, recitačných, dramatických, krúžkoch pre vlastnú tvorbu a iných).

Špecifickosť vyučovania literatúry vyžaduje venovať zvýšenú pozornosť otázkam hodnotenia a klasifikácie. Učiteľ hodnotí nielen žiakové vedomosti, ale najmä jeho zručnosti a schopnosti samostatne pracovať s literárnym textom, samostatne a tvorivo literárne myslieť.

2. Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery):

Hlavný cieľ vyučovania predmetu obsahuje tri cieľové komponenty: a) komunikatívny b) kognitívny c) formatívny
Cieľom vyučovania literatúry je aktívne sa podieľať na intelektuálnom, citovom a mravnom rozvoji žiakov, tvorbe harmonicky rozvinutého človeka. Osvojené vedomosti, zručnosti a návyky by sa mali stať východiskom pre ďalšie vzdelávanie a sebavzdelávanie a základom pre aktívny celoživotný kontakt s literatúrou a umením. Základným prostriedkom realizácie tohto cieľa je literárno-umelecké dielo, jeho čítanie a interpretácia, ktorá je založená na pochopení významu textu, jeho zmyslu a vnútornom citovom prežívaní estetických a myšlienkových hodnôt, ktoré sú v diele obsiahnuté. Účinok výchovno-vzdelávacieho pôsobenia prostredníctvom literatúry a umenia by sa mal prejavovať pri utváraní plnohodnotného spôsobu života, voľbe správnej životnej cesty, orientácii vo vlastnom živote a jeho problémoch, sebarealizácii v demokratickej a humánnej spoločnosti.

Ciele vzdelávacej oblasti smerujú k zabezpečeniu tých kľúčových kompetencií, ktoré sú sledované všetkými učebnými predmetmi a ktoré sa realizujú v každom učebnom predmete podľa ich špecifik.

V oblasti slovenského jazyka aj literatúry sa budú sledovať a realizovať nasledujúce cieľové zámery:

- rozvoj umeleckého citenia a intelektových činností s využitím indukčných a deduktívnych metód získavania nových vedomostí, zručností a postojov;
- rozvíjať komunikatívne zručnosti a schopnosti aj v podobe vedenia dialógu a diskusie na obhajovanie vlastných tvrdení a predstáv;
- chápať a používať jazyk ako znakový systém, ako prostriedok s rozličnými funkciami: kognitívnu, komunikatívnu a expresívnu. Získať skúsenosť v aktívnej aplikácii jazyka v hovorenej i písanej forme;
- podporiť národné podvedomie na základe nášho kultúrneho a národného dedičstva, upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti, upevňovať, rasovú, národnú a sexuálnu znášanlivosť.

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Žiak je schopný:

- riešiť rozmanité komunikačné, spoločenské a pracovné situácie,
- zvoliť komunikatívnu stratégiu adekvátnu komunikačnému zámeru, podmienkam a normám komunikácie,
- používať vhodné jazykové prostriedky (zvukové, verbálne, neverbálne, rečová etika) a reagovať na vopred nenacvičenú situáciu,
- vyjadrovať vhodným spôsobom svoj úmysel, prezentovať sám seba, podávať a získavať ústne alebo písomne požadovanú alebo potrebnú informáciu všeobecného alebo odborného charakteru, zapájať sa do diskusie, obhajovať svoj názor, pohotovo reagovať na nepredvídané situácie (otázka, rozhovor, anketa), uplatňovať verbálne a neverbálne prostriedky, spoločenskú a rečovú etiku a zdôvodňovať zvolené riešenie komunikačnej situácie,
- používať postupy a jazykové prostriedky (zvukové, lexikálne, gramatické) štýlu oznamovacieho, konverzačného, prakticky odborného a rokovacieho (administratívneho), oboznámiť sa so špecifikami štýlu publicistického a umeleckého, mať kultivovaný súvislý prejav na pripravenú a nepripravenú tému,
- usilovať sa pri ústnom a písomnom prejave o dodržanie jazykových noriem, výstižné, logické a jazykovo správne a bohaté vyjadrovanie,
- ovládať základné – najčastejšie používané lexikálne a gramatické prostriedky, rozumieť gramatickým menej frekvencovaným lexikálnym a gramatickým javom a vedieť ich aj používať, samostatne tvoriť súvislé hovorené a písané prejavy,
- získať informácie z prečítaného a vypočutého textu (určiť hlavnú tému alebo myšlienku textu, rozlíšiť základné a vedľajšie informácie), dokázať text zaradiť do niektorých z funkčných štýlov, orientovať sa v jeho stavbe,
- vedieť spracovať výpisky z textu a dokázať ho primerane reprodukovat' a interpretovať, vyjadrovať sa k odbornej problematike, s využitím popisných výkladových a úvahových postupov, vyhľadávať informácie všeobecného a odborného charakteru, pracovať s príručkami,
- uvádzať správne bibliografické údaje a citáty, spracovať písomné informácie najmä odborného charakteru,
- pracovať s Pravidlami slovenského pravopisu a inými jazykovými príručkami,
- mať vypestovaný návyk pravidelne túto literatúru používať, uvedomele sa snažiť o dokonalejšie zvládnutie spisovného jazyka, o skvalitnenie svojho vyjadrovania a osobného štýlu,
- chápať význam jazykovej kultúry a funkcií spisovného jazyka, snažiť spisovne vyjadrovať v situáciách, ktoré si to vyžadujú, byť si vedomý toho, že jazyk sa dynamicky rozvíja,
- chápať literárne dielo ako špecifickú výpoveď o skutočnosti a o vzťahu človeka k nej,
- vytvárať si predpoklady pre estetické vnímanie skutočnosti,
- chápať prínos literatúry a umeleckého zážitku pre život človeka,
- vyjadriť vlastný čitateľský zážitok a zdôvodniť ho,
- vytvoriť si pozitívny vzťah k literárnemu umeniu, založený na interpretácii ukážok z umeleckých diel, na osvojení podstatných literárnych faktov, pojmov a poznatkov,
- poznať a chápať tie myšlienkové a literárne smery, hnutia, významné osobnosti z diela, ktoré spoluvytvárajú duchovnú klímu našej súčasnosti,
- pristupovať k literatúre ako k zdroju estetických zážitkov, uplatňovať estetické a ekologické hľadiská pri pretváraní životného prostredia, podieľať sa na ochrane kultúrnych hodnôt,
- poznať špecifické črty a funkcie literárnych diel, orientovať sa v ich základných výrazových prostriedkoch, vybrať a rozvíjať záujem o literatúru, tolerovať žánre a druhy, najmä tie, ktoré sú v popredí jeho záujmu, vytvoriť vlastné malé literárne dielka (napr. báseň, poviedku).

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Predmet slovenský jazyk a literatúra sa klasifikuje stupňom 1 –5 podľa platného klasifikačného poriadku.

5. Odporúčaná študijná literatúra

Slovenský jazyk pre 1.- 4. ročník stredných škôl, Hinsová K., Húsková A., ISBN 978-80-10-01772-0, 2009

Cvičebnica Slovenský jazyk pre 1. ročník stredných škôl, Záborská M. a kol., ISBN 978-80-10-01737-9, 2009

Zbierka úloh zo slovenského jazyka, Péteriová O. a kol., ISBN 80-85456-80-X, 2002

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Práca s informáciami ➤ jazyk ➤ jazykový znak, sémantický trojuholník ➤ jazykový systém ➤ reč ➤ dorozumievacia/komunikatívna funkcia jazyka ➤ estetická funkcia jazyka ➤ poznávacia/kognitívna funkcia jazyka ➤ text, obsah textu, forma textu ➤ autorský zámer ➤ súvislé texty, nesúvislé texty ➤ vecné texty, umelecké texty ➤ kontext ➤ argumentácia ➤ hlavná myšlienka ➤ kľúčové slová ➤ osnova z prečítaného textu, tézy ➤ funkcia prejavu ➤ informácia ➤ spôsoby spracovania informácií ➤ kľúčové slová ➤ vedľajšia informácia v texte zdroje informácií – titulok, marginálie, resumé, anotácia, abstrakt, bibliografia, bibliografický záznam, menný a vecný register, masmediálne komunikačné prostriedky, poznámky pod čiarou, vysvetlivky	➤ Žiak sa samostatne učí a zaujíma sa o podnety na učenie z rôznych zdrojov, pozná svoj učebný štýl. ➤ vie vytvoriť jednoduchý plán svojej činnosti, postupovať podľa neho a kontrolovať ho. ➤ je schopný klásť zvedavé otázky pri plánovaní svojej činnosti. ➤ žiak vie výrazne čítať umelecký text. ➤ vie čítať umelecký a vecný text s porozumením. ➤ vie rozlíšiť a charakterizovať umelecký a vecný text po obsahovej i formálnej stránke. ➤ vie v texte analyzovať využité výrazové prostriedky, napr. terminológiu, synonymá, kompozíciu ap., z hľadiska autorovho zámeru a funkcie textu. ➤ dokáže identifikovať kľúčové slová textu. ➤ vie rozlíšiť v texte hlavné myšlienky od vedľajších, podstatné informácie od nepodstatných. ➤ dokáže sformulovať hlavnú myšlienku textu. ➤ dokáže spracovať text – vytvoriť z neho konspekt, osnovu z prečítaného textu, tézy. ➤ dokáže posúdiť informačné zdroje, na základe ktorých bol text vytvorený. ➤ dokáže zhodnotiť text z hľadiska jazykovej kultúry. ➤ dokáže posúdiť subjektívnu využiteľnosť vecného textu. ➤ na základe svojich poznámok vie vyjadriť svoj estetický a emocionálny zážitok z prečítaného umeleckého textu. ➤ dokáže efektívne využiť zdroje informácií pri práci s vlastným i cudzím textom. ➤ ovláda základy kritického čítania, t. j. vie vnímať problémy nastolené textom a identifikuje chyby a protirečenia, ktoré sa v texte nachádzajú.
Lexikálna rovina jazyka ➤ lexikológia ➤ sémantický trojuholník ➤ lexikálny význam slova, gramatický význam slova ➤ opozitá ➤ homonymá ➤ slovníky – prekladový, terminologický ➤ slovná zásoba národného jazyka – individuálna slovná zásoba ➤ aktívna slovná zásoba, pasívna slovná zásoba ➤ jadro slovnej zásoby ➤ pejoratíva, vulgarizmy ➤ neologizmy, frazeologizmus ➤ internacionalizácia ➤ tvorenie slov skracovaním, značky, skratkové slová	➤ žiak pozná význam slov, ktoré využíva vo svojom jazykovom prejave v súlade s rôznymi kontextami a komunikačnými situáciami, prípadne si vie overiť význam neznámych slov v dostupných informačných zdrojoch. ➤ vo vlastných jazykových prejavoch využíva široký repertoár slovnej zásoby, napr. využíva synonymá, a vyhýba sa tým stereotypnému vyjadrovaniu. ➤ pozná rozdiel vo veľkosti vlastnej slovnej zásoby a slovnej zásoby národného jazyka a cielene si rozširuje vlastnú aktívnu slovnú zásobu z dostupných zdrojov – slovníky, beletria, odborná literatúra, internet ap. ➤ pozná spôsoby obohacovania slovnej zásoby a využíva ich pri tvorbe vlastných jazykových prejavov. ➤ vie vysvetliť spôsoby vzniku frazeologizmov v jazyku a vo vlastných jazykových prejavoch využíva všetky druhy frazeologizmov. ➤ žiak vie určiť slovnodruhovú a syntaktickú platnosť všetkých slov v texte. ➤ správne uplatňuje gramatické kategórie slovných druhov pri tvorbe viet a textov. ➤ ovláda klasifikáciu slovných druhov: plnovýznamové – neplnovýznamové; ohybné – neohybné; s vetnočlenskou platnosťou – bez vetnočlenskej platnosti.
Morfologická rovina jazyka ➤ gramatický tvar ➤ podstatné mená – plnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť, vzor: kuli; gazdiná ➤ menné gramatické kategórie ➤ stupeň ➤ singulár, plurál ➤ nominatív, genitív, datív, akuzatív, vokatív, lokál, inštrumentál ➤ prídavné mená – plnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť ➤ zámená – plnovýznamový slovný druh, vetnočlenská	

platnosť, druhy zámen, zvrtné zámená – základné, prívlastňovacie; vymedzovacie zámená, neurčité zámená ➤ číslovky – plnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť; druhy čísloviek, skupinové číslovky ➤ slovesá – plnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť, slovesné gramatické kategórie – rod; historický prítom, slovesá – sponové, modálne, fázové, činnostné, stavové, rod – činný, trpný ➤ príslovky – plnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť ➤ predložky – neplnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť ➤ spojky – neplnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť, priradovacie – zlučovacie, stupňovacie, vylučovacie, odporovacie, podradovacie ➤ častice – neplnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť ➤ citoslovčia – neplnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť Syntaktická rovina jazyka ➤ vety podľa modálnosti ➤ hlavné vetné členy; vetný základ – slovesný, neslovesný; rozvíjacie vetné členy – priamy predmet, nepriamy predmet ➤ priradovací sklad, určovací sklad ➤ priradovacie súvetie – zlučovacie, stupňovacie, odporovacie, vylučovacie ➤ podradovacie súvetie – vedľajšia veta: prísudková, podmetová, predmetová, príslovková miestna, príslovková časová, príslovková príčinná, príslovková spôsobová, prívlastková Komunikácia ➤ slohotvorný proces ➤ slohové útvary – žiadosť, dotazník, zápisnica, splnomocnenie	➤ vie v texte odlišiť jednotlivé druhy neplnovýznamových slovies. ➤ žiak pri organizácii myšlienok vo vlastných jazykových prejavoch dodržiava pravidlá a požiadavky syntaxe ➤ vie zdôvodniť vzťah medzi členmi skladov vo vete na základe ich funkcie. ➤ vie transformovať jednoduché vety na súvetia a naopak. Funkčne ich využíva vo vlastných jazykových prejavoch. ➤ dodržiava interpunkciu v jednoduchej vete a v jednoduchom súvetí. ➤ vie určiť druh jednoduchého súvetia – priradovacie a podradovacie. Vie určiť druh priradovacieho súvetia a druh vedľajšej vety v podradovacom súvetí. ➤ žiak vie vytvoriť kompozične zrozumiteľný text, v ktorom uplatní logické, časové a príčinnno-následné súvislosti textu a požiadavky slovosledu v slovenčine. ➤ vie nájsť v texte prvky súdržnosti a funkčne ich využíva vo vlastných jazykových prejavoch. ➤ žiak sa dokáže pohotovo zorientovať v danej komunikačnej situácii a presne reagovať na počutý text jasnou, zrozumiteľnou a správne intonovanou odpoveďou alebo otázkou. ➤ vo vlastných jazykových prejavoch dodržiava pravidlá a požiadavky slovenskej výslovnosti, správne artikuluje. ➤ dokáže vhodne začať, viesť a ukončiť komunikáciu. ➤ vie si na základe komunikačnej situácie správne stanoviť vhodný slohový útvar administratívneho štýlu a samostatne ho vytvoriť. ➤ vie prispôbiť svoj prejav komunikačnej situácii – stratégiu a tón komunikácie. ➤ dokáže upraviť poradie viet v texte podľa ich vecného významu a kontextu celého textu.

Obsahový a výkonový štandard – časť literárna výchova - 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Epická poézia ➤ Identifikácia básnického prirovnania v texte. Vytvorenie poučky o prirovnaní. ➤ Vyvodenie metafory z prirovnania; identifikácia metafor v konkrétnych textoch. ➤ Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie básne, obhajoba svojho stanoviska, resp. jeho analýza a kritika v triede. Krátka epická próza - poviedka ➤ Charakteristika prózy z hľadiska jazyka. Vyvodenie pojmu vševediaci rozprávač a literárna postava. Vyvodenie pojmu vnútorná kompozícia (kompozičná osnova) a kompozičné fázy diela (expozícia, zápleтка, vyvrcholenie, obrát, rozuzlenie).	➤ Žiak rozumie podstate metafory, vie zopakovať jej poučku a vysvetliť vo všeobecnosti genézu metafory. Vie identifikovať metaforu v akomkoľvek umeleckom (i neumeleckom) texte, vysvetliť jej genézu a verejne prezentovať svoju interpretáciu významovej a estetickéj funkcie tejto metafory v konkrétnom texte. ➤ Žiak vie jasne <i>sformulovať</i> svoj čitateľský dojem, na obhajobu svojho stanoviska <i>dokáže použiť</i> ako argumenty niektoré poznatky získané analýzou básne. ➤ Žiak vie odlišiť viazanú reč od neviazanej a vysvetliť rozdiely medzi nimi aj pri aplikácii na konkrétne dielo. ➤ Vie vymedziť pojem literárna postava a dokáže

➤ Čítanie a interpretácia poviedok. Lyrická poézia ➤ Čítanie a interpretácia lyrických básní slovenských autorov, resp. prekladov cudzojazyčných básní do slovenčiny a sylabicko-tonického veršového systému. Krátka epická próza - novela ➤ Určenie slohových postupov: rozprávanie, opis, úvaha. Vyvodenie chronológie v epickom diele (epický čas). ➤ Vyvodenie pojmu novela. Veľká epická próza ➤ Vyvodenie pojmu román; porovnávací analýza a klasifikácia žánrových foriem umeleckej prózy. ➤ Čítanie a interpretácia románov. ➤ Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenia diela, obhajoba svojho stanoviska, resp. jeho analýza a kritika v triede.	charakterizovať jednotlivé postavy z čitateľského hľadiska (prípadne aj z hľadiska autorovej koncepcie diela). ➤ Žiak rozumie princípu obraznosti v jazyku, vie určiť podstatu metonymie a dokáže vysvetliť jej genézu. Vie vysvetliť rozdiel medzi metaforou a metonymiou. ➤ Žiak vie výrazne prečítať sylabicko-tonické verše. Dokáže v texte identifikovať známe jazykové prostriedky v básni. ➤ Žiak vie definovať román a vysvetliť odlišnosti medzi románom, novelou a poviedkou a tieto vedomosti aplikovať na akékoľvek prozaické dielo. ➤ Žiak spolupracuje s ostatnými, organizuje prácu skupiny, prináša podnety a pomáha ostatným pri riešení problémov radou. Vie zhrnúť výsledky spoločného bádania a prezentovať výsledky pred triedou

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník (slovenský jazyk a literatúra)

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opisný slohový postup ➤ Jednoduchý opis ➤ Opis pracovného postupu ➤ Odborný opis ➤ Opis osoby ➤ Charakteristika ➤ Charakteristika osoby ➤ Umelecký opis Krátka epická próza ➤ Klasické epické žánre ➤ Malé formy epiky ➤ Čítanie a interpretácia poviedok Lexikológia ➤ Slovná zásoba – členenie ➤ Spôsoby tvorenia slov ➤ Obohacovanie slovnej zásoby ➤ Slovníky ➤ Využitie slovníkov ➤ Cudzie slová ➤ Pravopis písania cudzích slov Lyrika ➤ Básnické prostriedky ➤ Čítanie a interpretácia lyrických básní Fonetika a fonológia ➤ Prozodické vlastnosti reči ➤ Prostriedky zvukovej modulácie ➤ Znelostná asimilácia ➤ Výslovnosť spoluhlásky „v“ ➤ Rytmickejší zákon	➤ charakterizovať opisný slohový postup, jeho znaky a vlastnosti ➤ vytvoriť jednoduchý opis ➤ správne a logicky sformulovať opis pracovného postupu ➤ uplatniť v opise závažné informácie a termíny ➤ správne uplatňovať jazykové prostriedky v závislosti od druhu opisu ➤ vystihnúť podstatné vlastnosti opisovaného javu ➤ rozlíšiť kladné i záporné črty osoby ➤ oboznámiť sa s prostriedkami umeleckej literatúry a využiť ich v praxi ➤ ovládať znaky epiky ➤ vymenovať epické žánre ➤ vysvetliť podstatu a základné znaky malých foriem epiky ➤ verbalizovať vlastný čitateľský zážitok, vyhľadať v texte jazykové štylistické prostriedky ➤ charakterizovať pojmy lexikológia a slovná zásoba ➤ ovládať členenie slovnej zásoby ➤ rozlišovať tvorenie slov odvodením, skladaním a skracovaním ➤ poznať spôsoby obohacovania slovnej zásoby ➤ vymenovať typy slovníkov a stručne ich charakterizovať ➤ pracovať so slovníkom, vyhľadať význam neznámych slov v slovníkoch ➤ rozširovať si slovnú zásobu ➤ použiť cudzie slová v ústnom i písomnom prejave ➤ ovládať znaky lyriky ➤ vysvetliť význam básnických prostriedkov v texte ➤ naučiť sa čítať umelecké diela ➤ definovať pojmy fonetika, fonológia, fonéma, hláska ➤ získať základné informácie o prozodických vlastnostiach reči ➤ využiť prostriedky zvukovej modulácie v ústnom prejave ➤ zreprodukovať vlastnými slovami pravidlá znelostnej asimilácie

	v slovenčine ➤ správne artikulovať ➤ poznať výnimky rytmického zákona

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU ETICKÁ VÝCHOVA

Škola	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Stavebná výroba
Kód a názov ŠVP	36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
Kód a názov učebného odboru	3686 F stavebná výroba
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 2C
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 33 vyučovacích hodín.

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika predmetu

Cieľom predmetu etická výchova ako povinne voliteľného predmetu je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej účta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

2. Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery):

Zámerom etickej výchovy je vysvetliť základné etické postoje a spôsobilosti, ako sú sebaovládanie, pozitívne hodnotenie seba samého a druhých, komunikačné zručnosti, tvorivé riešenie medziludských vzťahov, súvislosti medzi hodnotami a normami. Zameriava sa na princípy náboženskej a ateistickej etiky, princípy pochopenia a tolerovania správania spoluobčanov a spolužiakov, hodnoty a etické normy súvisiace so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou, ekonomickým životom a prácou v povolání. Etická výchova vychováva k mravnej zrelosti pomocou metód, ktoré napomáhajú prežitie a pochopenie hodnôt najmä vnímaním situácií, prírody, seba a druhých (senzibilizácia), uľahčuje porozumenie a interiorizáciu súvisiacich hodnôt a noriem (hodnotová reflexia), umožňujú nácvik odpovedajúceho správania (nácvik v podmienkach triedy), vedú k uplatneniu skúseností, osvojených v škole, v každodennom živote.

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Individuálna alebo skupinová prezentácia riešenia modelovej situácie, prípadovej štúdie, simulovanej situácie. Panelová prezentácia, prezentácia v POWERPOINTE. Tvorba vlastného projektu.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Predmet etická výchova sa neklasifikuje, na vysvedčení a katalógovom liste sa uvedie „absolvoval/a“

5. Odporúčaná študijná literatúra

1. **Hovoríme o právach i zodpovednosti**, PhDr. Miroslav Valica, PhD, MMPC Banská Bystrica
2. **Etika a etická výchova**, Doc. PhDr. Anna Klimeková, CSc, Olympia s.r.o.
3. **Tolerancia**, Miroslav Kusý, Terézia Stredlová, Vydavateľstvo LiliumAurum
4. **Jeden svet na školách**, Lukáš Zajac a kolektív, Nadácia SPP
5. **S každým dieťaťom sa ráta**, Projekt UNICEF
6. **Metodika etickej výchovy I**, Lenc, Metodicko-pedagogické centrum Bratislava
7. **Metodika etickej výchovy II**, Lenc, Metodicko-pedagogické centrum Bratislava

Obsahový a výkonový štandard – 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Poznanie a pozitívne hodnotenie seba a druhých ➤ Podstata a význam poznávania seba samého ➤ Pozitívne hodnotenie druhých ➤ Sebaovládanie a seba výchova 2. Ľudské práva ➤ Čo sú ľudské práva ➤ Kategorizácia ľudských práv ➤ Kde začínajú a končia ľudské práva ➤ Ochrana ľudských práv ➤ Menšinové práva 3. Tolerancia ➤ Tolerancia, diskriminácia, xenofóbia, rasizmus. ➤ Multietnická a multikultúrna spoločnosť. ➤ Medzietnická komunikácia. ➤ Národnostné menšiny na Slovensku. 4. Riešenie problémov a záťažových situácií ➤ Tvorivosť a iniciatíva v medziľudských vzťahoch. ➤ Riešenie konfliktov ➤ Stimulovanie tvorivých, motivačných a osobnostných vlastností. 5. Vyjadrenie citov a pochopenie druhých ➤ Vyjadrenie komunikácia citov ➤ Vplyv citov na naše správanie ➤ Osobnostné predpoklady empatie 6. Prosociálne hodnoty a vzory ➤ Pozitívne a negatívne vzory ➤ Masmédia a ich vplyv na formovanie osobnosti ➤ Prosociálne správanie	➤ chápať nutnosť svojho úspešného zapojenia sa do spoločenskej deľby práce a oceniť prospešnosť získavania nových spôsobilostí po celý čas života, ➤ ovládať schopností potrebné na seba poznávanie a seba výchovu, snažiť sa ich uplatňovať v živote, ➤ mať základné sociálne návyky potrebné na styk s ľuďmi a prakticky uplatňovať spoločensky uznávané normy, ➤ vedieť na primeranej úrovni pomenovať a vysvetliť základné etické postoje a spôsobilosti, ➤ uvedomovať si svoju národnú príslušnosť a svoje ľudské práva, mať ochotu rešpektovať práva iných ľudí, ➤ v správaní prejavovať rešpekt a úctu voči osobám iného svetonázoru, inej sexuálnej orientácie, voči iným rasám a etnikám – voči každej ľudskej osobe ➤ mať predpoklady na aktívne občianske správanie a konanie, ➤ získať základné vedomosti o rovnosti rás, národov, etnických skupín a vedomosti o potrebe náboženskej tolerancie, ➤ chápať postavenie človeka vo svete a uvedomovať si zodpovednosť človeka za svet a ľudskú civilizáciu, ➤ v praxi uplatňovať humanitné zásady vzťahov medzi ľuďmi, ➤ ďalej rozvíjať a zdokonaľovať základné etické postoje a spôsobilosti, osvojené na základnej škole, ako sú sebaovládanie, pozitívne hodnotenie seba a druhých, komunikačné zručnosti, tvorivé riešenie medziľudských vzťahov atď. ➤ rozvíjať schopnosť riešiť rozličné konflikty, záťažové situácie, ➤ naučiť sa identifikovať, vyjadrovať city, pretože schopnosť vyjadriť city je dôležitým predpokladom empatie a komunikácie, ➤ mať pozitívnu hodnotovú orientáciu, nachádzať kultúrny spôsob života a hodnotný zmysel života, ➤ vytvárať si vlastné filozofické a etické názory ako základ na sústavnejšiu a dokonalejšiu orientáciu pri posudzovaní a hodnotení javov ľudského a občianskeho života, ➤ zaujímať k týmto javom stanovisko a diskutovať o ňom, prípadne svoje názory a postoje v diskusii korigovať

**UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
OBČIANSKA NÁUKA**

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov nad Topľou
Názov ŠKVP	Stavebná výroba
Kód a názov ŠVP	36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
Kód a názov učebného odboru	3686 F stavebná výroba
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie – ISCED 2C
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 2. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 30 vyučovacích hodín.

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika predmetu

Obsahom učiva občianskej náuky sú vybrané poznatky z niektorých spoločenskovedných disciplín, dôležité pre orientáciu žiakov v etických, estetických, právnych a sociálnych otázkach.

Predmet vedie žiakov k poznávaniu seba a druhých, k pochopeniu vzájomných vzťahov medzi jednotlivcom a spoločnosťou v duchu demokracie, slobody a humanity. Predmet sa významnou mierou podieľa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov, posilňuje ich všeobecné vzdelanie a prispieva k ich príprave na život.

2. Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery)

Osnovy sú projektované tak, aby sa žiaci oboznámili so všeobecnými zásadami kultivovaného spoločenského správania a vedeli ich aj prakticky využiť. Žiaci spoznajú poslanie morálky v spoločnosti, zamýšľajú sa nad základnými ľudskými hodnotami a ich vzťahom k spoločenským normám ako i morálnymi problémami súčasného človeka. Učia sa pochopiť hodnotu dobrých rodinných vzťahov, uznávať a presadzovať demokratické rodinné vzťahy a uchovávať rodinné tradície.

Žiaci pochopia svoje miesto v spoločnosti, možnosti rozvoja a uplatnenia vlastnej osobnosti.

Cieľom predmetu je posilniť právne vedomie u žiakov, poskytnúť im základné vedomosti o poslaní štátu a práva, úlohe práva a zákonnosti v demokratickej spoločnosti, o ľudských právach a základných slobodách ako i poučenie o základných právach a povinnostiach občana – spotrebiteľa.

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi

Priebežné overovanie žiakov písomnou a ústnou formou, riešením didaktických testov

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Hodnotenie výsledkov je založené na týchto základných princípoch:

- písomné práce, ktoré zahŕňajú celé tematické celky, musia byť žiakom vopred oznámené
- krátke, niekoľkokminútové písomné práce sa týkajú len malého úseku učiva, vyžaduje sa minimálne 60% účasť žiakov
- na hodnotení žiakov sa podieľa aj ich aktívny prejav na vyučovacích hodinách, výsledky ústneho skúšania a zvládnutie výkonových štandardov
- grafická úprava zošitov a plnenie domácich úloh

5. Odporúčaná študijná literatúra

1. **Základy psychológie pre stredné školy**, Anna Okruhlicová, Miron Zelina, Vydavateľstvo LITERA – Bratislava 1997
2. **Základy estetiky a etikety**, Erich Mistrík, Slovenské pedagogické nakladateľstvo Bratislava
3. **Základy práva a ochrana spotrebiteľa**, Alexandra Krsková, Darina Krátka, Slovenské ped. nakladateľstvo Bratislava

4. **Základy sociológie**, Ján Sopóci, Bohumil Búzik, Slovenské pedagogické nakladateľstvo Bratislava
5. **Základy politológie (Človek v politike)**, Rastislav Tóth, Slovenské pedagogické nakladateľstvo Bratislava
6. **Dejiny filozofie**, Ladislav Kiczko, Miroslav Marcelli, Erwin Waldschütz, Milan Zigo, Slov. ped. nakladateľstvo Bratislava

Obsahový a výkonový štandard - 2. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Základy kultivovaného spoločenského správania - všeobecné zásady spoločenského správania - prejavy spoločenského správania (kultúra pohybov, dialóg, konverzácia) - konkrétne správanie na verejnosti (škola, pracovisko, verejnosť a iné) - prístup k ľuďom, spoločenský cit a takt	➤ poznať všeobecné zásady spoločenského správania ➤ popísať konkrétne správanie na verejnosti (škola, pracovisko, verejnosť a iné)
2. Morálka a spoločnosť - morálka v spoločnosti (vznik, vývoj, morálne normy) - základné ľudské hodnoty a ich vzťah k spoločenským normám - medziľudské vzťahy v spoločnosti - morálne problémy súčasného človeka (ekológia, medicína, genetika a iné) - profesijná etika	➤ vysvetliť vznik, vývoj morálky v spoločnosti ➤ popísať základné ľudské hodnoty a ich vzťah k spoločnosti a medziľudské vzťahy v spoločnosti ➤ poznať morálne problémy súčasného človeka ➤ definovať pojem profesijná etika
3. Spoločenské aspekty rodiny - rodina a štát - právne postavenie rodiny v štáte, zásady rodinného práva - sociálna politika štátu vo vzťahu k rodine - morálna stránka rodinného života (vzťahy v rodine, práva a povinnosti členov rodiny) - ekonomické otázky rodiny, rodinné hospodárenie, rozpočet - príprava na uzavretie manželstva a založenie rodiny (morálna a právna stránka) - rodinné a manželské konflikty, ich riešenie a prevencia - predmanželské a manželské poradne	➤ vysvetliť pojmy rodina a štát ➤ vedieť právne postavenie rodiny v štáte, zásady rodinného práva ➤ popísať sociálnu politiku štátu vo vzťahu k rodine ➤ poznať ekonomické otázky rodiny, rodinné hospodárenie, rozpočet ➤ ovláda právnu a morálnu stránku uzavretia manželstva ➤ pozná možnosti riešenia rodinných a manželských konfliktov, ich riešenie a prevenciu
4. Človek – osobnosť - psychológia – veda o človeku a jeho psychike - psychika človeka, príčiny a spôsoby jej poznávania - vývin psychiky: úloha dedičnosti a prostredia - kvalita psychického života, jej perspektívy a obmedzenia pre človeka a spoločnosť - psychické schopnosti, inteligencia, nadanie - emócie a dynamika psychiky, vplyv emócií na výkonnosť človeka - psychické zdravie a stres - praktické využitie psychologických poznatkov	➤ vysvetliť pojem psychológia ➤ vie definovať pojem psychika človeka ➤ chápe vplyv dedičnosti a prostredia na vývin psychiky človeka ➤ charakterizuje psychické schopnosti, inteligenciu a nadanie a emócie ➤ dokáže prakticky uplatniť získané poznatky psychológie v bežnom živote
5. Človek – občan - vznik a podstata práva - ústava ako základný zákon demokratického štátu - Ústava SR (rozbor dokumentu) - odvetvia slovenského právneho poriadku - právo občianske - právo pracovné - právo sociálneho zabezpečenia	➤ chápe podstatu právneho poriadku ako základu demokratickej spoločnosti ➤ pozná obsah jednotlivých častí Ústavy SR ➤ pozná právne normy vymedzujúce občianske, pracovné a trestné právo ➤ ovláda základné ľudské práva a slobody a dbá na

- právo trestné
- ľudské práva a základné slobody
- listina základných práv a slobôd (rozbor dokumentu)
- občan – spotrebiteľ
- ochrana spotrebiteľa v SR

- ich dodržiavanie
- je si vedomý svojich práv ako spotrebiteľa a dokáže správne postupovať pri ich uplatňovaní

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU MATEMATIKA

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Stavebná výroba
Kód a názov ŠVP	36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
Kód a názov učebného odboru	3686 F stavebná výroba
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 2C
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý, druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 1 hodina týždenne, spolu za školský rok 33 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 1 hodina týždenne, spolu za školský rok 30 vyučovacích hodín

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika učebného predmetu

Matematické vzdelávanie v odbornom školstve popri funkcii všeobecného vzdelania plní aj v jednotlivých odboroch prípravnú funkciu pre odbornú zložku vzdelávania i uplatnenie v praxi.

V tých študijných odboroch, ktoré majú vyššie nároky na matematické vzdelávanie vo vzťahu k danému odboru štúdia, môže škola vo svojom školskom vzdelávacom programe rozšíriť matematické vzdelávanie v súlade s náročnosťou odboru.

Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený do dvoch tematických celkov:

Čísla, premenná a počtové výkony s číslami

Práca s údajmi a informáciami

2. Všeobecné ciele učebného predmetu

Cieľom matematiky na stredných školách je komplexne rozvíjať žiakovu osobnosť. Proces vzdelania smeruje k tomu, aby žiaci:

- získali schopnosť používať matematiku vo svojom budúcom živote,
- rozvíjali funkčné a kognitívne kompetencie, metakognitívne kompetencie a vhodnou voľbou organizačných foriem a metód výučby aj ďalšie kompetencie potrebné v živote,
- rozvíjali logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať, komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému.
- získali a rozvíjali zručnosti súvisiace s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa,
- správne používali matematickú symboliku, znázorňovali vzťahy,
- čítali s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- boli schopní pracovať s návodmi,
- používali prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií, čo by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému,

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Priebežné overovanie žiakov písomnou a ústnou formou, vstupné a výstupné previerky.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Hodnotenie výsledkov je založené na týchto základných princípoch:

- písomné práce, ktoré zahŕňajú celé tematické celky musia byť žiakom vopred oznámené,
- krátke, niekoľkokminútové písomné práce sa týkajú len malého úseku učiva, vyžaduje sa minimálne 60 %-ná účasť žiakov,
- na hodnotení žiakov sa podieľa aj ich aktívny prejav na vyučovacích hodinách, výsledky ústneho skúšania a zvládnutie výchovných štandardov,
- grafická úprava zošitov a plnenie domácich úloh.

5. Odporúčaná študijná literatúra

Matematika pre dvojročné a trojročné učebné odbory SOU 1. časť, J.Barták-Š. Bojtár-J.Kepka, SPN, Bratislava

Matematika pre dvojročné a trojročné učebné odbory SOU 2. časť, J.Barták-Š. Bojtár-J.Kepka, SPN, Bratislava

Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 1. časť, Emila Calda, SPN, Bratislava

Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 2. časť, Oldřich Odvárko, SPN, Bratislava

Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 3. časť, Oldřich Odvárko, SPN, Bratislava

Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 4. časť, Oldřich Petránek, SPN, Bratislava

Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 5. časť, Jana Kolouchová, SPN, Bratislava

Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 6. časť, Oldřich Odvárko, SPN, Bratislava

Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 7. časť, Vladimír Hutka, SPN, Bratislava

Zbierka úloh z matematiky pre SOŠ a študijné odbory SOU 1. časť, František Jirásek, SPN, Bratislava

Zbierka úloh z matematiky pre SOŠ a študijné odbory SOU 2. časť, František Jirásek, SPN, Bratislava

Obsahový a výkonový štandard – 1.ročník

obsahový štandard	výkonový štandard
1. Čísla, premenná a početové výkony s číslami ➤ Práca s údajmi vyjadrenými v percentách prirodzené čísla, celé čísla, racionálne čísla. ➤ reálne čísla, zaokrúhľovanie čísel Percentá, ➤ Elementárna finančná matematika domácnosti ➤ (rozhodovanie o výhodnosti nákupu, zľavy, ➤ poistenie, rôzne typy daní a ich výpočet, výpisy z účtov faktúry). ➤ poznať základné matematické úkony ➤ vedieť zapísať desatinné číslo ➤ ovládať základné matematické úkony s desatinnými číslami ➤ vedieť násobiť desatinné čísla 10, 100, 1000 ➤ vedieť charakterizovať vyrovnaný rozpočet, schodkový rozpočet a prebytkový v rodine vypísať výdavky domácnosti ➤ vedieť základné jednotky dĺžky, hmotností a času ➤ byť oboznámený s prevodom zlomkov na desatinné číslo; chápať pojem hrubá a čistá mzdy ➤ poznať základné pojmy pri pomenovaní percent, ➤ - vedieť rozdiel bod, krivka, priamka medzi pojmom, úsečka, polpriamka	➤ Rozvíjať a upevňovať schopnosti pri bežných operáciách s číslami, číselnými výrazmi a používaním premennej. ➤ Poznať všetky racionálne, celé a prirodzené čísla ➤ Poznať základné vlastnosti reálnych čísel a operácie s nimi; zaokrúhľovať čísla; počítat s percentami ➤ Vedieť vykonávať matematické operácie (sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie) ➤ - vie základné matematické úkony ➤ vie zapísať desatinné číslo ➤ ovláda základné matematické úkony s desatinnými číslami ➤ vie násobiť desatinné čísla 10, 100, 1000 ➤ Vedel vypísať výdavky domácnosti; vedel charakterizovať vyrovnaný rozpočet, schodkový rozpočet a prebytkový v rodine ➤ vie základné jednotky dĺžky, hmotnosti a času ➤ je oboznámený s prevodom zlomkov na desatinné číslo; ➤ chápal pojem hrubá a čistá mzdy ➤ pozná základné pojmy pri pomenovaní percent ➤ - vie rozdiel bod, krivka, priamka medzi pojmom, úsečka, polpriamka

Obsahový a výkonový štandard – 2.ročník

obsahový štandard	výkonový štandard

➤ <i>Práca s údajmi a informáciami</i> Aritmetika ➤ vedieť základné matematické úkony ➤ vedieť riešiť slovné úlohy pre daný učebný odbor ➤ poznať používanie písmen v matematike Algebraické výrazy ➤ správne určiť rozdiel medzi pomerom a úmerou Pomer – úmera ➤ správne určiť priamu úmeru a riešiť ju pomocou trojčlenky Geometria ➤ vedieť rozdiel medzi kockou a kvádom ➤ vedieť rozdiel medzi objemom a povrchom	➤ s pomocou učiteľa vie žiak vyhľadávať informácie ➤ žiak vie vyhodnotiť a spracovať získané údaje a informácie ➤ vie vyjadriť slovami obsah jednoduchého textu zapísaného matematickou symbolikou. ➤ vie vykonávať základné matematické úkony ➤ vie riešiť slovné úlohy pre daný učebný odbor ➤ pozná používanie písmen v matematike ➤ vie správne určiť rozdiel medzi pomerom a úmerou ➤ žiak vie vypočítať priamu úmeru a riešiť ju pomocou trojčlenky ➤ vie vysvetliť rozdiel medzi kockou a kvádom ➤ vie vysvetliť rozdiel medzi objemom a povrchom

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Stavebná výroba
Kód a názov ŠVP	36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
Kód a názov študijného odboru	3686 F stavebná výroba
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie – ISCED 2C
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý, druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 1 hodina týždenne, spolu za školský rok 33 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 1 hodina týždenne, spolu za školský rok 30 vyučovacích hodín

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika predmetu:

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor na realizáciu a uvedenie si potreby celoživotnej starostlivosti žiakov o svoje zdravie, osvojenie si teoretických vedomostí a praktických skúseností vo výchove k zdraviu prostredníctvom pohybových aktivít, telesnej výchovy, športovej činnosti a pohybových aktivít v prírodnom prostredí. Poskytuje základné informácie o biologických, fyzických, pohybových, psychologických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak získa kompetencie, ktoré súvisia s poznaním a starostlivosťou o vlastné telo, pohybový rozvoj, zdatnosť a zdravie, ktoré určujú kvalitu budúceho života v dospelosti. Osvojí si postupy ochrany a upevnenia zdravia, princípy prevencie proti civilizačným ochoreniam, metódy rozvoja pohybových schopností a pohybovej výkonnosti.

Získa vedomosti a zručnosti o zdravotne a výkonnostne orientovanej zdatnosti a telovýchovných činnostiach z viacerých druhov športových disciplín. Je vedený k pochopeniu kvality pohybu ako dôležitej súčasti svojho komplexného rozvoja, k zorientovaniu sa vo výbere pohybu pri vyskytujúcej sa zdravotných poruchách a pri prevencii, k poznaniu kompenzačných a regeneračných aktivít a ich uplatneniu v režime dňa. Na jednotlivých stupňoch vzdelávania postupne získaný komplex predmetových a kľúčových kompetencií spolu s osvojenými telovýchovnými a športovými zručnosťami by sa mal takto stať súčasťou jeho životného štýlu a výrazom jeho životnej filozofie. Vzdelávacia oblasť spája vedomosti, návyky, postoje,

schopnosti a zručnosti o pohybe, športe, zdraví a zdravom životnom štýle, ktoré sú utvárané prostredníctvom realizovaných foriem vyučovania telesnej a športovej výchovy.

2. Všeobecné ciele vyučovania predmetu:

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom primerane sa oboznamovať, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať správne pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať pohybovú gramotnosť, rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti, podporovať rozvoj všeobecnej pohybovej výkonnosti a zdatnosti, zvyšovať aktivitu v starostlivosti o zdravie, nadobúdať vedomosti o motorike svojho tela, z telesnej výchovy a zo športu utvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu v nadväznosti na ich záujmy a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpoklad schopnosti k celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie.

Špecifickým cieľom predmetu je, aby žiaci:

- porozumeli zdraviu ako subjektívnej a objektívnej hodnotovej kategórii, prebrali zodpovednosť za svoje zdravie,
- vedeli rozlišovať základné hodnoty zdravia, pohybovej gramotnosti jednotlivca,
- osvojili si vedomosti a zručnosti, ktoré súvisia so starostlivosťou o svoje telo, s aktívnym pohybovým režimom, s osobným športovým výkonom, zdravým životným štýlom a zdravím
- vedeli aplikovať a napláňovať si spôsoby rozvoja pohybových schopností pri zlepšovaní svojej pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti,
- porozumeli pozitívnemu pôsobeniu špecifických pohybových činností pri zdravotných poruchách a zdravotných oslabeniach, pri prevencii proti rozvoju civilizačných chorôb,
- boli schopní zhodnotiť svoje pohybové možnosti, organizovať si svoj pohybový režim a zapojiť sa do organizovania športovej činnosti pre iných,
- rozumeli vybraným športovým disciplínam, vzdelávacej, výchovnej, socializačnej a regeneračnej funkcii športových činností,
- osvojili si poznanie, že prevencia je hlavným nástrojom ochrany zdravia a získali zručnosti poskytovania prvej pomoci,
- racionálne jednali pri prekonávaní prekážok v situáciách osobného a verejného ohrozenia.

Napĺňanie cieľov jednotlivých vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov sa realizuje v školskom prostredí prostredníctvom kľúčových a predmetových kompetencií žiakov, ktoré zároveň rozvíja. Vyučovaci predmet telesná výchova sa podieľa na rozvoji týchto kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie - žiak si vytvára vlastnú pohybovú identitu, pohybovú gramotnosť a zdravotný status, žiak pozná základné prostriedky rozvíjania pohybových schopností a osvojovania si pohybových zručností, žiak pozná a má osvojené pohybové zručnosti

Kognitívne kompetencie - žiak rozvíja kritické myslenie, žiak je flexibilný, dokáže hľadať optimálne riešenia vzhľadom k situácii, v ktorej sa nachádza, žiak pozitívne a konštruktívne pristupuje k riešeniu problémov, žiak má mať zážitok z vykonanej pohybovej činnosti

Komunikačné kompetencie - žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať verbálne aj neverbálne počas telesnej výchovy a zároveň rozumie odbornej terminológii, žiak vie písomne, ústne i pohybom vyjadriť získané poznatky a zručnosti, dokáže argumentovať, prezentovať svoje stanoviská a postoje, žiak má schopnosť byť objektívnym divákom, optimálnym partnerom pri športovej činnosti,

Učebné kompetencie - žiak sa vie motivovať pre dosiahnutie cieľa, vie odôvodniť svoje hodnotové postoje a buduje si celoživotné návyky, žiak si vie organizovať čas, pozná životné priority v starostlivosti o zdravie, vie sa podľa nich riadiť,

Interpersonálne kompetencie - žiak má pozitívny vzťah k sebe a iným, vie objektívne zhodnotiť svoje prednosti a nedostatky a v každej situácii vie predvídať následky svojho konania, žiak rozvíja kompetenciu sebaovládania, motivácie konať s určitým zámerom byť asertívnym, využívať empatiu ako prostriedok interpersonálnej komunikácie, žiak vie pracovať v kolektíve, zaujíma sa o športovú aktivitu iných, sleduje športovcov a ich výkony

Postojové kompetencie - žiak sa zapája do školskej záujmovej a mimoškolskej športovej činnosti, vie využívať poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu, vie zvíťaziť, ale aj prijať porážku v športovom zápole aj v živote, žiak vie uznať kvalitu súpera, dodržiavať princípy fair play, vie spoluorganizovať pohybovú aktivitu svojich priateľov, blízkych a rodinných príslušníkov

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Osvojovanie, zdokonaľovanie a upevňovanie pohybových zručností a teoretických vedomostí, najmä orientácia v obsahu učebných programov zostavených učiteľom a realizovaných na jednotlivých školách.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje:

- posúdenie prístupu a postojov žiaka, najmä jeho vzťah k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie,
- rozvoj telesných, pohybových a funkčných schopností žiaka, najmä rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka.

Hodnotenie vzťahu žiaka k telesnej výchove realizuje učiteľ na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorom si všíma najmä jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť a na základe jeho aktivity v školskej a mimoškolskej záujmovej športovej činnosti. Na hodnotenie telesného rozvoja, telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti sa odporúča používať batérie somatometrických a motorických testov. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov používa učiteľ pomocné posudzovacie škály, testy špeciálnej pohybovej výkonnosti a pridržiava sa štandardov.

Súhrnné hodnotenie žiaka je vyjadrené na vysvedčení. Ide o také hodnotenie, aké sa na danej škole využíva aj na iných vyučovacích predmetoch. Odporúča sa však používať priebežné hodnotenie najmä slovné, pretože umožňuje presnejšie vyjadriť klady a nedostatky žiakov a pre mnohých je dôležitým, často aj silnejším motivačným činiteľom.

Odporúčaná literatúra:

- I. Čillík a kol. – Teória a didaktika atletiky, Banská Bystrica 2013
J. Šimonek - Testy pohybových schopností, Nitra 2012
N. Novotná – Gymnastika (vybrané kapitoly), Banská Bystrica 2013
E. Trunečková, Z. Sameková – Teória a didaktika gymnastiky, Banská Bystrica 1995
E. Trunečková – Základy športovej edukácie na školách, Banská Bystrica 2002
F. Sýkora a kol. – Telesná výchova a šport, Bratislava 1995
M. Rovný, J. Perútka, B. Golian – Volejbal
J. Šimonek – Hry, cvičenia a súťaže na rozvoj pohybovej koordinácie detí, Nitra 2012
J. Šimonek – Rozvoj kinesteticko-diferenciačných schopností v programoch školskej telesnej a športovej výchovy, Nitra 2013
T. Perič a kol. – Sportovní příprava dětí (Zásobník cvičení), Praha 2012
A. Zrubák – Kondičná gymnastika pre všetkých, Bratislava 1983

Vzdelávací štandard

Tematické bloky:

- Zdravie a jeho poruchy.
Zdravý životný štýl.
Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť.
Športové činnosti pohybového režimu.

Obsahový a výkonový štandard - 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť - Atletika ➤ Techniky behov ➤ Techniky štartov ➤ Vytrvalostný beh ➤ Skok do diaľky ➤ Hod granátom ➤ Diagnostika VPV	Žiaci: ➤ poznajú princípy rozvoja rýchlostných, vytrvalostných a koordinačných schopností, ➤ zistia svoju úroveň pohybovej výkonnosti žiakov po príchode na strednú školu, hodnotiaju a diagnostikujú ➤ zlepšia svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť ➤ absolvujú vytrvalostné behy, cvičenia na rozvoj rýchlostných schopností ➤ ovládajú techniku skoku do diaľky, hodu granátom ➤ aplikujú osvojené zručnosti pri rozvoji vlastných pohybových schopností ➤ poznajú pravidlá hry, vedia ich v hre uplatniť, ➤ chápu podstatu herného výkonu ➤ vykonajú ukážku herných činností jednotlivca vo volejbale ➤ zapájajú sa do jednoduchých herných kombinácií ➤ vykonajú ukážku zvolených herných činností jednotlivca loptovej hry s výsledným efektom dosiahnutia bodu; ➤ definujú zdravie, zdravotný stav ➤ vymenujú pohybové aktivity, ktoré prispievajú k udržaniu zdravia ➤ definujú pojem hygiena a jej význam pre zdravie ➤ ovládajú správnu techniku základnej lokomócie, ovládajú cvičenia na správne držanie tela, opornú a pohybovú sústavu ➤ poznajú princípy rozvoja koordinačných schopností, kotúle, stojky ➤ dokážu zvládnuť preskok cez preskokové náradie za zľahčených podmienok - roznožku a skrčku, na upravenom náradí podľa výkonnosti jednotlivca
2. Športové činnosti pohybového režimu - Volejbal ➤ Pravidlá volejbalu, volejbalový streh ➤ Odbitie lopty, nahrávka, prihrávka ➤ Podanie ➤ Útočný úder, blokovanie ➤ Hra prípravná - nácviková, riadená, kontrolná	
3. Zdravie a jeho poruchy- Gymnastika ➤ Poradová príprava ➤ Kotúle, stojky na lopatkách, na hlave, na rukách ➤ Akrobatický rad ➤ Preskoky – prípravné cvičenia ➤ Roznožka, skrčka ➤ Kontrola a hodnotenie	

4. Zdravý životný štýl ➤ Pohyblivosť, obratnosť ➤ Cvičenia s loptami ➤ Cvičenia vo dvojici ➤ Pohybové hry ➤ Prekážkové dráhy	- a podmienok ➤ hodnotia a prezentujú kvalitu pohybu, vedia vyjadriť svoje zážitky z pohybu ➤ osvoja si zásady správnej výživy a zdravého životného štýlu ➤ ovládajú zdravotne orientované pohybové cvičenia ➤ chápu účinky pohybu na telesný, funkčný, psychický a pohybový rozvoj

Obsahový a výkonový štandard - 2. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť - Atletika ➤ Techniky behov ➤ Techniky štartov ➤ Šprint, vytrvalostný beh ➤ Skok do výšky ➤ Vrh guľou ➤ Diagnostika VPV	Žiaci: ➤ poznajú princípy rozvoja rýchlostných, vytrvalostných a koordinačných schopností, ➤ zlepšia svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť ➤ absolvujú vytrvalostné behy, beh na 100m, cvičenia na rozvoj rýchlostných schopností ➤ ovládajú správnu techniku skoku do výšky, vrhu guľou
2. Športové činnosti pohybového režimu - Basketbal ➤ Pravidlá hry, dribling ➤ Prihrávky ➤ Uvoľňovanie sa bez lopty, s loptou ➤ Dvojtakt, strelba po dvojtake ➤ Herné kombinácie ➤ Hra nácvičná, zdokonaľovacia ➤ Herné kombinácie ➤ Bránenie hráča s loptou, priestoru ➤ Hra – nácvičná, riadená, kontrolná ➤ Organizácia hry	➤ poznajú pravidlá hry, vedia ich v hre uplatniť, ➤ chápu podstatu herného výkonu ➤ vykonajú ukážku herných činností jednotlivca v basketbale ➤ zapájajú sa do jednoduchých herných kombinácií ➤ vykonajú ukážku zvolených herných činností jednotlivca loptovej hry s výsledným efektom dosiahnutia bodu; ➤ dokážu sa zapojiť do rozhodovania hry, súťaže a konať v rámci zásady fair-play ➤ vymenujú pohybové aktivity, ktoré prispievajú k udržianiu zdravia ➤ definujú pojem hygiena a jej význam pre zdravie ➤ ovládajú cvičenia na správne držanie tela, opornú a pohybovú sústavu ➤ poznajú princípy rozvoja koordinačných schopností, kotúle, stojky ➤ dokážu zvládnuť preskok cez preskokové náradie za zľahčených podmienok - roznožku a skrčku, na upravenom náradí podľa výkonnosti jednotlivca a podmienok
3. Zdravie a jeho poruchy- Gymnastika ➤ Športová gymnastika – kotúle, stojky ➤ Premet bokom ➤ Akrobatický rad ➤ Preskoky, roznožka, skrčka	
4. Zdravý životný štýl ➤ Pohyblivosť, obratnosť ➤ Cvičenia s loptami ➤ Cvičenia vo dvojici ➤ Pohybové hry ➤ Prekážkové dráhy	➤ osvoja si zásady správnej výživy a zdravého životného štýlu ➤ ovládajú zdravotne orientované pohybové cvičenia ➤ chápu účinky pohybu na telesný, funkčný, psychický a pohybový rozvoj

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
TECHNOLÓGIA

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov nad Topľou
Názov ŠKVP	Stavebná výroba
Kód a názov ŠVP	36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
Kód a názov učebného odboru	3686 F stavebná výroba
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie – ISCED 2C
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý a druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 1 hodina týždenne, spolu za školský rok 33 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 1 hodina týždenne, spolu za školský rok 30 vyučovacích hodín

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika učebného predmetu

Technológia je odborným predmetom učebného odboru stavebná výroba s osobitne upraveným učebným plánom. Poskytuje žiakom na primeranej odbornej úrovni základné teoretické vedomosti o pracovných metódach a technologických postupoch vykonávania pomocných stavebných prác. Objasňuje, dopĺňa a teoreticky zdôvodňuje učivo odborného výcviku a uplatňuje zásady primeranosti ku schopnostiam a možnostiam žiakov.

Výchovno-vzdelávacie ciele sú v rozvíjaní technického myslenia žiakov s dôrazom na technologickú disciplínu, presnosť, starostlivosť, ukazovatele kvality a kvantitu práce.

Cieľové vedomosti sú zamerané predovšetkým na pomocné pracovné procesy a technologické postupy pri vykonávaní pomocných činností pre pozemné a inžinierske stavby, pri výbere pracovných pomôcok, náradia, drobnej mechanizácie, pracovných strojov, ale aj stavebných materiálov z hľadiska ich vlastností a použitia.

Žiaci sa oboznámia so stavebnými konštrukciami objektov, na ktorých budú vykonávať pomocné stavebné práce hlavnej a pridruženej stavebnej výroby. Získajú teoretické poznatky aj o pomocných dokončovacích prácach hotových objektov a pomocných prácach pri rekonštrukciách a búraní stavieb.

Učiteľ dbá, aby žiaci pochopili výklad predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, o požiarnej predpisoch a o hygiene práce. Súčasne pestuje u žiakov kladný vzťah k tvorbe a ochrane životného prostredia.

Úlohou učiteľa technológie je viesť žiakov k osvojovaniu si základných odborných pojmov a pri preberaní učiva využívať pedagogickú zásadu postupnosti od jednoduchého učiva k zložitejšiemu. Vyučovací proces musí prebiehať aj podľa pedagogických zásad názornosti, primeranosti a individuálneho prístupu k žiakom.

Pri výklade nového učiva učiteľ využíva všetky dostupné učebné pomôcky, didaktickú aj výpočtovú techniku. Názornosťou podporuje u žiakov vznik konkrétnych predstáv o preberanom učive a podporuje tým ich uvedomenie a trvalé vstúpenie do pamäte pozorovaním, vnímaním a porovnávaním.

Učiteľ prispôsobuje formy spätnej väzby celkovej úrovni žiakov. Učivo jednotlivých tematických celkov si majú osvojiť všetci žiaci, pretože tvorí teoretický základ učiva odborného výcviku a je základom teoretickej prípravy pre ich budúce povolanie.

2. Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu (vyučovacie zámery):

Predmet technológia poskytuje žiakovi:

- vedomosti a prehľad o stavebných materiáloch, výrobkoch, polovýrobkoch, dielcoch, látkach, o ich vlastnostiach a postupoch ich spracovania a používania v stavebnej výrobe,
- vedomosti týkajúce sa základných vlastností, použitia, druhov, správania, označovania a triedenia materiálov a výrobkov v stavebnej výrobe a poznania správneho názvoslovie podľa technických noriem,
- prehľad o zásadách hygieny práce a ochrany zdravia pri manipulácii s materiálmi a výrobkami,
- vedomosti potrebné pre praktické použitie materiálov a ich estetické a najhospodárnejšie uplatnenie
- poznatky súvisiace s výchovou k starostlivosti a životné prostredie

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Teoretické a písomné preverky z jednotlivých činností podľa výkonového štandardu po skončení jednotlivých tematických celkov. Pre lepšiu kontrolu dosiahnutého výkonového štandardu treba zaradiť zručnosti a úlohy, ktoré by pôsobili motivačne pre dosiahnutie určitého stupňa výkonového štandardu.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

5. Odporúčaná študijná literatúra

Tibitanzl - Technológia pre 1. a 2. roč. SOU; Ing. Chládeková - Stavebné materiály. Kontakt plus 2005 STN EN
Halušková - Materiály pre 1. roč. 2008; Kissová - Odborné kreslenie pre 1. – 3. roč. murár; Odborné časopisy

Obsahový a výkonový štandard – 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Úvod Úlohy stavebníctva, druhy stavebných objektov Prehľad pomocných stavebných prác Zásady ochrany a tvorby životného prostredia pri stavebnej výrobe BOZP, hygiena práce a ochrana pred požiarom pri stavebnej výrobe 2. Jednoduché práce s drevom Základné názvoslovie a vlastnosti dreva Manipulácia s drevom a jeho skladovanie Základy ručného obrábania dreva Spájanie dreva Zhotovovanie jednoduchých tesárskych výrobkov Manipulácia s výrobkami z dreva BOZP pri práci s drevom, ochrana pred požiarom, hygiena a 1.pomoc pri úrazoch 3. Jednoduché práce s kovem Základné druhy a vlastnosti kovov v stavebníctve Základy ručného obrábania kovov Pomocné práce s betonárskou výstužou Doprava a skladovanie oceľových výrobkov v stavebníctve BOZP pri práci s kovem, hygiena a 1.pomoc 4. Pomocné zemné práce a terénne úpravy Prípravné práce na stavenisku Pracovné predmety a nástroje Vegetačné úpravy Pomocné práce na inžinierskych sieťach BOZP pri terénnych úpravách a zemných prácach 5. Pomocné betonárske práce Betón - druhy, vlastnosti a použitie Pomocné debniace práce Zloženie čerstvého betónu Výroba betónu, ručná a strojová, spracovanie betónu Ošetrovanie a ochrana čerstvého betónu v letnom a v zimnom období BOZP pri pomocných betonárskych prácach 6. Pomocné práce pri izolácií proti vode Izolácie proti vode – účel a materiály Pomocné práce pri zhotovovaní izolácií proti vode Dodatočné izolácie proti vode a vlhkosti BOZP pri pomocných izolačných prácach 7. Pomocné lešenárske práce Účel a druhy lešení. Pomocné práce pri montáži, demontáži a údržbe lešení Pomocné vnútorné lešenie - kozové, lavicové, stĺpkové a pojazdné lešenie Vonkajšie lešenie - rúrkové a HAKI lešenia BOZP pri pomocných lešenárskych prácach	➤ Pochopiť význam stavebníctva, spoznať druhy stavieb a účel výstavby stavebných objektov. ➤ Oboznámiť sa s BOZP pred požiarom v stavebníctve ➤ Charakterizovať drevo, rozlišovať druhy dreva ➤ Vysvetliť požiadavky na uplatnenie dreva v stavebníctve ➤ Vymenovať pracovné nástroje na ručné opracovanie a spájanie dreva ➤ Popísať manipuláciu s drevom a výrobkami z dreva ➤ Vymenovať zásady BOZP pri práci s drevom ➤ Vymenovať druhy kovov, ich vlastnosti a využitie v stavebníctve ➤ Popísať spôsoby ručného obrábania kovov ➤ Vysvetliť princíp vystužovania kovom ➤ Charakterizovať dopravu a skladovanie výrobkov z ocele ➤ Pochopiť dôležitosť dodržiavania BOZP pri práci s kovmi ➤ Vysvetliť dôležitosť pomocných prác a terénnych úprav ➤ Charakterizovať jednotlivé spôsoby úpravy terénu ➤ Vymenovať pracovné nástroje pri terénnych úpravách ➤ Popísať pomocné práce pri budovaní inžinierskych sietí ➤ Vysvetliť dôležitosť BOZP pri výkopoch ➤ Charakterizovať betón, uviesť zložky betónu ➤ Popísať spôsoby spracovania a ošetrovania betónu ➤ vysvetliť princíp výroby betónovej zmesi ➤ opísať ošetrovanie čerstvého betónu v zimnom a letnom období ➤ Popísať BOZP pri betónovaní ➤ Vysvetliť význam izolácií, vymenovať druhy izolácií ➤ Popísať postup pri izolovaní proti vode ➤ Charakterizovať dodatočné izolácie proti vlhkosti ➤ Opísať BOZP pri zhotovovaní izolácií proti vode ➤ Vysvetliť význam používania lešenia ➤ Vymenovať a charakterizovať druhy lešenia ➤ Poukázať na BOZP pri práci vo výškach a pri práci s lešením

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Pomocné práce pri výrobe mált Druhy a vlastnosti mált Materiály na výrobu mált – piesok, vápno, cement, sadra Ručná a strojová výroba malty Pomocné práce pri príprave mált zo suchých omietkových zmesí. BOZP pri výrobe mált 2. Pomocné práce pri murovaní a omietaní Murovacie materiály – druhy a vlastnosti Základné pravidlá murovania podľa STN, Skladovanie murovacích materiálov na stavbe Organizácia práce pri murovaní, náradie a pomôcky Zabezpečenie stavebných prác v zime Účel a rozdelenie omietok Príprava stien a stropov na omietanie, náradie a pomôcky. Ručné a strojové omietanie BOZP pri murovaní a omietaní 3. Pomocné maliarske a natieračské práce Náradie a pomôcky pre maliarske a natieračské práce Príprava podkladu pod maľbu Prehľad materiálov pre zhotovovanie náterov Príprava povrchu a zhotovenie náteru kovových konštrukcií Postup pri impregnovaní a konzervovaní drevených konštrukcií. Postup pri zhotovovaní penetračných náterov murovaných a betónových konštrukcií Ošetrovanie pracovných pomôcok a náradia BOZP pri maliarskych a natieračských prácach, hygiena práce, ochrana pred požiarom 4. Pomocné podlahárske práce Účel a rozdelenie podláh podľa nášľapných vrstiev Podkladové násypy – príprava, doprava, zhutnenie Pomocné práce pri zhotovovaní rôznych druhov podláh BOZP pri pomocných podlahárskych prácach, ochrana pred požiarom, hygiena práce, 1.pomoc pri úrazoch 5. Pomocné stavebné práce Vysekávanie rýh a otvorov Osekávanie omietok, zvyškov malty a betónu, opravovanie nerovností, Jednoduché búracie práce nenosných konštrukcií Čistenie tehál, okenných rámov, zárubní, radiátorov a ďalšie vybavenie stavby Odpratávanie sutiny, hrubé upratovanie staveniska Spolupráca pri montážnych prácach BOZP pri pomocných stavebných prácach 6. Pomocné práce pri špeciálnych úpravách interiérov a fasád Pomocné práce pri výmene bytových jadier Pomocné práce pri zhotovovaní sadrokartónových konštrukcií. Pomocné práce pri zhotovovaní keramických a drevených obkladov Pomocné práce pri výmene okenných a dverných otvorov Pomocné práce pri zatepľovaní Ostatné pomocné práce pri rekonštrukciách stavieb	➤ Získať vedomosti o správnej príprave malty ➤ Popísať technológiu ručnej a strojovej výroby malty ➤ Vymenovať pomocné práce pri príprave malty ➤ Pochopiť dôležitosť BOZP pri výrobe malty ➤ Vymenovať druhy a vlastnosti murovacích materiálov ➤ Pochopiť základné pravidlá murovania podľa STN ➤ Oboznámiť sa s organizáciou práce, s náradím a pomôckami pri murovaní ➤ Opísať zabezpečenie stavebných prác v zime ➤ Vymenovať druhy omietok ➤ Vysvetliť postup pri príprave stien a stropov na omietanie, výber správneho náradia a pomôcok ➤ Oboznámiť sa s BOZP pri murovaní a omietaní ➤ Vymenovať a vysvetliť používanie maliarskeho náradia a pomôcok ➤ Vymenovať a popísať materiály pre rôzne druhy náterov ➤ opísať prípravu rôznych povrchov pre zhotovenie náterov ➤ vysvetliť postup pri ošetrovaní pracovných pomôcok a náradia po práci ➤ vysvetliť hlavné zásady pri dodržiavaní BOZP pri maliarskych a natieračských prácach, ochranu pred požiarom ➤ charakterizovať podlahy podľa nášľapných vrstiev ➤ vysvetliť technologický postup pri príprave násypov ➤ popísať pomocné práce pri zhotovovaní rôznych druhov podláh ➤ vymenovať zásady BOZP pri pomocných podlahárskych prácach ➤ vysvetliť princíp pri búracích prácach ➤ pochopiť význam čistenia a triedenia starého vybavenia stavieb ➤ uveďmiť si dôležitosť odpratávania odpadu a čistoty na stavenisku ➤ vymenovať zásady dodržiavania BOZP pri pomocných stavebných prácach ➤ oboznámiť sa s postupmi pri špeciálnych úpravách interiérov a fasád ➤ vymenovať a popísať práce pri zhotovovaní špeciálnych úprav ➤ vymenovať a popísať zásady dodržiavania BOZP pri úpravách stavebných objektov.

**UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
ODBORNÝVÝCVIK**

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Stavebná výroba
Kód a názov ŠVP	36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
Kód a názov učebného odboru	3686 F stavebná výroba
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED2.C
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý, druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 24 hodín, celkove za školský rok 792 vyučovacích hodín;
v 2. ročníku 24 hodín, celkove za školský rok 720 vyučovacích hodín.

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika predmetu

Odborný výcvik v odbore stavebníctvo má umožniť žiakom získať potrebné zručnosti a návyky nevyhnutné na praktické zvládnutie činnosti v tomto odbore. Žiaci si musia osvojiť odborné a samostatné ovládanie pracovných úkonov pri jednoduchých stavebných prácach a pomocných prácach v stavebnej výrobe. Taktiež si musia osvojiť ďalšie špecifické činnosti vyplývajúce z profilujúcich odborných predmetov.

2. Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery):

Cieľom odborného výcviku je dokonalé zoznámenie sa žiakov s problematikou v danom odbore, čo im má poslúžiť ako základ pre ďalší odborný rast. Žiaci budú mať prístup k novým informáciám, ktoré priamo alebo nepriamo súvisia s prácou v stavebnej výrobe. Cieľom je taktiež motivovať žiakov k vzdelávaniu v tomto odbore, pretože vývoj aj v tejto oblasti napreduje, a to, čo platilo pred niekoľkými rokmi nemusí platiť už dnes a najmä čo sa týka nových technológií ekonomických a ekologických stavieb.

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Praktické previerky z jednotlivých činností podľa výkonového štandardu po skončení jednotlivých tematických celkov. Pre lepšiu kontrolu dosiahnutého výkonového štandardu treba zaradiť zručnosti a úlohy, ktoré by pôsobili motivačne pre dosiahnutie určitého stupňa výkonového štandardu.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Jednotlivé výkony žiakov sa hodnotia počas vyučovacej hodiny známku. Výsledné známky za jednotlivé písomné a ústne odpovede a najmä za zadané praktické úlohy sa premietnu do celkového hodnotenia žiaka, ktoré budú slúžiť ako základ pre výslednú známku na polročnom a celoročnom ohodnotení žiaka.

5. Odporúčaná študijná literatúra

1. STAVEBNÁ VÝROBA ; Otomar Tibitzanzl
2. STAVEBNÉ MATERIÁLY; E. Gregorová
3. TECHNOLÓGIA; Otta Laube

Obsahový a výkonový štandard – 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
I. ÚVOD Oboznámenie sa s obsahom, organizáciou a väzbou odborného výcviku na ostatné vyučovacie predmety. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, Hygiena práce.	Formovať vzťah žiakov k stavebnej výrobe a iným vyučovacím predmetom. Formovať vzťah k bezpečnosti práce.

II.PRÁCE PRI TERÉNNYCH ÚPRAVÁCH A PRI STAVBE CESTNÝCH KOMUNIKACÍÍ. Planírovanie a terénne úpravy Manipulácie s vážnou latou pri vynášaní výškových bodov, vynášanie výšok pomocou hadicovej vodováhy Stavanie a prenášanie nivelačných lát, vytýčenie a zameriavanie krížov Pomoc pri osadzovaní a ukladaní výrobkov – osadzovanie obrubníkov Pomoc pri ukladaní dlažby Zalievanie škár a čistenie Osadzovanie cestného príslušenstva Vegetačné úpravy – založenie trávnik Osadzovanie kríkov a stromov Odstraňovanie porastov a tráv Odstraňovanie prekážok alebo nerovností terénu počas merania Výkon jednoduchých prác podľa pokynov merača Krytie rozvodových káblov so zapieskovaním	Význam dôslednosti pri terénnych úpravách Formovať vzťah k dôslednosti pri práci s vážnou lopatou Formovať vzťah k dôslednosti pri práci vytyčovaní a zameriavaní krížov Formovať vzťah k dôslednosti pri osadzovaní obrubníkov Formovať vzťah k spolupráci pri ukladaní dlažby Význam dôslednosti pri čistení dlažby Význam dôslednosti pri osadzovaní cestného príslušenstva Formovať vzťah k dôslednosti pri zakladaní trávnik Význam dôslednosti pri osadzovaní kríkov a stromov Nácvik samostat. pri odstraňovaní porastov Formovať vzťah k dôslednosti počas odstraňovania prekážok pri meraní Význam disciplin. pri meraní podľa pokynov merača
III. JEDNODUCHÉ MAĽBY A NÁTERY Bezpečnosť a ochrana zdravia pri maliarskych a natieračských prácach – BP Výpomoc pri maliarskych a natieračských prácach – odstraňovanie starej maľby, tapiet a náterov Pačokovanie povrchov vápenným mliekom Pačokovanie povrchov cementovým mliekom Bielenie Príprava povrchu a náter drevených konštrukcií Príprava povrchu a náter kovových konštrukcií Penetračné nátery muriva a betónu Impregnovanie a konzervovanie dreva Opravy malieb a náterov Ošetrovanie maliarskych a natieračských prác. prostr. a pomôcok IV.PRÁCA S DREVOM Bezpečnostné predpisy -hygiena práce Oboznámenie sa s pracovným miestom Triedenie materiálu podľa rozmerov a tvaru reziva Ukladanie stavebného dreva – stavba kliebok, prekladanie Oboznámenie sa s pracovnými prostriedkami a pomôckami Výber a rozmeranie materiálu na ručné opracovanie dreva Rezanie dreva – priečne, pozdĺžne a šikmé rezanie Sekanie a štiepanie dreva Odkôrovanie dreva a povrchové opracovanie dreva Uchopenie pomôcok a pracovná poloha pri práci s drevom Vŕtanie do dreva, výber dreva, upnutie dreva a spôsob práce pri vŕtaní dier Spájanie drier pomocou klincov a skrutiek do dreva Spájanie drier pomocou skrutiek a kolíkov Spájanie drier pomocou skôb Jednoduché tesárske práce V. OPRACOVANIE KOVOVA VYSTUŽOVACIE PRÁCE	Formovať vzťah žiakov k bezpečnosti práce Formovať vzťah k práci pri odstraňovaní malieb Formovať vzťah žiakov k dôslednosti pri pačokovaní Formovať vzťah k dôslednosti pri pačokovaní Význam dôslednosti pri bielení Viesť k samostatnosti pri nátere drevených konštr. Formovať vzťah k samostatnosti pri natieraní kov. konštrukcií Význam dôslednosti pri penetračných náteroch Viesť k samostatnosti pri konzervovaní dreva Význam dôslednosti pri oprave malieb a náterov Význam dôslednosti pri ošetrovaní štetcov Formovať vzťah k bezpečnosti pri práci s drevom Formovať vzťah k pracovnému prostrediu Význam dôslednosti pri triedení materiálu podľa rozmerov a tvaru Význam dôslednosti pri ukladaní dreva Formovať vzťah k starostlivosti o náradie Formovať vzťah k dôslednosti pri opracovaní dreva Formovať vzťah k zodpovednosti pri rezaní dreva Význam opatrnosti pri práci so sekerou Význam opatrnosti pri práci so sekerou Význam opatrnosti pri práci s hoblíkom Viesť ž. k dôslednosti pri uchopení pomôcok Viesť k samostatnosti pri vŕtaní do dreva Viesť k samostatnosti pri výbere náradia Viesť k dôslednosti pri upnutí dreva Viesť k dôslednosti pri vŕtaní dier Viesť k samostatnosti pri spájaní drier Viesť žiakov k dôslednosti pri spájaní drier Viesť k dôslednosti pri spájaní drier Dôslednosť a bezpečnosť pri práci Viesť žiakov k dôslednosti pri dodržiavaní bezp. práce Viesť žiakov k dôslednosti pri rezaní a strihaní kovov. Viesť žiakov k dôslednosti pri pilovaní kovov Viesť žiakov k dôslednosti pri vŕtaní kovov Viesť žiakov k dôslednosti pri nitovaní a skrutkovaní

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri opracovaní kovov a vystužovaní Rezanie, strihanie a sekanie kovov Pilovanie kovov Vŕtanie kovov Spájanie nitovaním a skrutkami Rovnanie, strihanie a ohýbanie betonárskych ocelí Manipulácia a skladovanie výrobkov z kovov a betonárskych ocelí VI. PRÍPRAVA MÁLT Bezpečnosť práce a ochrana zdravia pri výrobe a spracovaní mált, hygiena práce Organizácia práce a pracovné postupy pri príprave mált Príprava materiálu na výrobu mált Preosievanie piesku a sutiny Hasenie vápna Ručná výroba vápennej, vápeno-cementovej malty Oboznámenie sa so strojovou výrobou malty – spracovanie mált Doprava materiálov na omietanie a murovanie Murovanie výplňového muriva, vysekávanie rýh a dier VII. PRÍPRAVA BETÓNOVÝCH ZMESÍ Bezpečnosť a ochrana zdravia pri výrobe betónov, hygiena práce Ručná výroba betónových zmesí Oboznámenie sa so strojovou výrobou, s miešačkou a betonárňou Čistenie debnenia pri betonáži. Spracovanie betónovej zmesi pre rôzne druhy konštrukcií. Ošetrovanie hotového betónu Pomocné práce pri debnení a oddebňovaní VIII. VYKONÁVANIE ZEMNÝCH PRÁČ Bezpečnosť práce a ochrana zdravia pri prácach a výkopoch Výkopy – stavebné ryhy Stavebné jamy Práce pri zhotovovaní vrúbenia Kladenie rúrok a potrubia Doprava a uloženie výkopu Zасыpanie výkopu a zhutnenie Zасыpanie po vrstvách pri súčasnom kropení Zасыpanie výkopu po vrstvách nasucho IX. POMOCNÉ PRÁCE V STAVEBNÍCTVE Odsekávanie omietok a nerovností Čistenie tehál, okenných rámov, zárubní, radiátorov a ďalšieho vybavenia stavby Odpratávanie sutiny, hrubé upratovanie staveniska a stavby Spolupráca pri montážnych a špeciálnych dokončovacích prácach Manipulácia s výrobkami a materiálmi Ručný presun a skladovanie Pomocné práce v skladoch Starostlivosť o okolie školy	kovov Viesť žiakov k dôslednosti pri rovnení betonárskych ocelí Viesť žiakov k dôslednosti pri skladovaní kovov a výrobkov Formovať vzťah k bezpečnosti práce pri výrobe mált Formovať vzťah k pracovným postupom pri príprave mált Formovať vzťah k príprave materiálu na výrobu mált Formovať vzťah k správne preosievaniu Dôslednosť pri manipulácii s vápnom Disciplinovanosť pri ručnej výrobe malty Samostatnosť pri výrobe malty miešačkou Formovať vzťah k dôslednosti pri práci Opísať priebeh murovania Viesť žiakov k dôslednosti pri dodržiavaní bezp. práce pri betónovaní Formovať vzťah k dôslednosti pri ručnej výrobe betónu Viesť k dôslednosti pri strojovej výrobe betónových zmesí Viesť k samostatnosti pri čistení debnenia Viesť k dôslednosti pri práci s betónovou zmesou Viesť žiakov k samostatnosti pri ošetrovaní betónu Viesť k dôslednosti pri debnení a oddebňovaní Viesť k dôslednej bezpečnosti pri práci Význam dôslednosti pri kopaní výkopov Význam dôslednosti pri kopaní stav. jám Význam dôslednosti pri zhotovovaní vrúbenia Význam dôslednosti pri klad. rúrok a potrubia Význam dôslednosti pri doprave a uložení výkopu Viesť k dôslednosti pri zasyp. výkopu a zhutnení Viesť k dôslednosti pri zasyp. výkopu po vrstvách Význam dôslednosti pri zasypávaní výkopu po vrstvách nasucho Význam dôslednosti pri osekávaní Výchova k samostatnosti a dôslednosti pri práci Význam dôslednosti pri odpratávaní sutín Formovať vzťah k špeciálnym a dokončovacím prácam Formovať vzťah k výrobkom a materiálom, s ktorými sú v kontakte Formovať vzťah žiakov k skladovaniu materiálu Význam dôslednosti pri skladovaní Vzťah žiakov k okoliu školy a životnému prostrediu

Obsahový štandard	Výkonový štandard
2. ročník (24 hodín týždenne, spolu 720 hodín) 1. Pomocné lešenárske práce 1.1 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri príprave a demontáži lešenia 1.1.1 Bezpečnostné predpisy 1.1.2 Osobné ochranné pracovné prostriedky a ochranné pomôcky 1.2 Postavenie kozového lešenia 1.3 Pomocné práce pri príprave a stavbe jednoduchého vnútorného lešenia 1.4 Pomocné práce pri príprave a stavbe vonkajších lešení 1.5 Demontáž a údržba lešenia 2. Pomocné práce pri murovaní a omietaní 2.1 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri príprave mált, murovaní a omietaní 2.1.1 Osobné ochranné pracovné prostriedky a ochranné pomôcky 2.1.2 Hygiena práce 2.2 Príprava materiálu na výrobu mált 2.3 Ručná výroba vápennej, vápenno-cementovej a cementovej malty 2.4 Strojová výroba malty, spracovanie mált 2.5 Oboznámenie sa s pracovnými prostriedkami pre murovanie a omietanie 2.6 Pomocné práce pri murovaní - doprava a rozmiestnenie materiálu 2.7 Vymurovanie výplňového muriva hrúbky 250 až 450 mm 3. Pomocné maliarske a natieračské práce 3.1 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri maliarskych a natieračských prácach 3.1.1 Hygiena práce a protipožiarne opatrenia pri práci s riedidlami 3.2 Výpomoc pri maliarskych a natieračských prácach 3.3 Náradia a pomôcky pre maliarske a natieračské práce 3.4 Odstraňovanie starých malieb, tapiet a náterov 3.5 Jednoduché maľby - pačkovanie povrchov vápenným a cementovým mliekom, bielenie 3.6 Jednoduché nátery - príprava povrchu a náter drevených a kovových konštrukcií 3.7 Postup pri impregnácií a konzervácií drevených konštrukcií 3.8 Postup pri zhotovovaní penetračných náterov murovaných a betónových konštrukcií 3.9 Ošetrovanie pracovných pomôcok a náradia, likvidácia obalových materiálov 4. Pomocné podlahárske práce 4.1 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri podlahárskych prácach 4.1 Protipožiarne opatrenia pri podlahárskych prácach 4. Hygiena práce a prvá pomoc pri úrazoch 4.2 Organizácia práce pri kladení podláh a dlažieb 4.3 Zhotovovanie podkladových násypov 4.4 Pomocné práce pri zhotovovaní drevených podláh 4.5 Pomocné práce pri zhotovovaní betónových mazanín 4.6 Pomocné práce pri zhotovovaní liatych podláh	- poznať predpisy o BOZP - vedieť uplatňovať BOZP v praxi - osvojiť si používanie ochranných pomôcok - vedieť postaviť jednotlivé druhy lešenia - vedieť vykonávať pomocné práce pri stavbe lešení - vedieť vykonávať pomocné práce pri stavbe lešení - vedieť vykonávať demontáž lešenia - poznať predpisy o BOZP pri práci s výrobou malty - osvojiť si používanie ochranných pomôcok - vedieť pripraviť jednotlivé druhy mált - vedieť pripraviť jednotlivé druhy mált - poznať obsluhu strojov pri výrobe malty - vedieť prepravovať a správne rozmiestňovať materiál na stavbe - vedieť vymurovať výplňové murivo - poznať predpisy o BOZP - vedieť uplatňovať BOZP v praxi - osvojiť si používanie ochranných pomôcok - vedieť vykonávať maliarske a natieračské práce - vedieť odstraňovať staré maľby, tapety ap. - vedieť vykonávať pačkovanie - vedieť technologický postup pri jednoduchých náteroch - poznať postup konzervácie a impregnácie dreva - vedieť vykonávať penetračné nátery betónu - vedieť správne ošetrovať pracovné pomôcky a náradie - poznať predpisy o BOZP - vedieť uplatňovať BOZP v praxi - osvojiť si používanie ochranných pomôcok - vedieť technologický postup pri zhotovovaní podláh - vedieť vykonávať pomocné práce pri výrobe mazanín - vedieť vykonávať pomocné práce pri výrobe

4.7 Pomocné práce pri kladení plávajúcich podláh 4.8 Pomocné práce pri zhotovovaní dlažieb 4.9 Pomocné práce pri ukladaní ostatných druhov podláh 5. Pomocné stavebné práce 5.1 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri pomocných stavebných prácach 5.1.1 Hygiena práce 5.2 Vysekávanie rýh a otvorov 5.3 Odsekávanie omietok, nerovností, zvyškov malty a betónu 5.4 Búracie práce nenosných konštrukcií 5.5 Čistenie tehál, okenných rámov, zárubní, radiátorov a ďalšie vybavenie stavby 5.6 Odpratávanie sutiny, hrubé upratovanie staveniska 5.7 Spolupráca pri montážnych prácach 5.8 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri pomocných stavebných prácach 6. Pomocné práce pri špeciálnych úpravách interiérov a fasád 6.1 Bezpečnosť práce pri úpravách stavebných objektov, hygiena práce 6.2 Pomocné práce pri výmene bytových jadier 6.3 Pomocné práce pri zhotovovaní sadrokartónových konštrukcií 6.3.1 Prisun materiálu a výpomoc pri montáži 6.4 Pomocné práce pri zhotovovaní keramických a drevených obkladov 6.4.1 Príprava pokladov a materiálu 6.5 Pomocné práce pri výmene okenných a dverných otvorov 6.6 Pomocné práce pri zatepľovaní podkrovi a fasád objektov 6.6.1 Príprava materiálu a úprava podkladov 6.7 Ostatné pomocné práce pri rekonštrukciách stavebných objektov	plávajúcich podláh - vedieť vykonávať pomocné práce pri výrobe dlažieb - poznať predpisy o BOZP - vedieť uplatňovať BOZP v praxi - osvojiť si používanie ochranných pomôcok - vedieť správny postup pri vysekávaní rýh - vedieť správny postup pri odsekávaní nerovností - vedieť správny postup pri búracích prácach - vedieť postup pri čistení tehál a odpratávaní sutiny - vedieť pracovať v tíme - poznať predpisy o BOZP - vedieť uplatňovať BOZP v praxi - vedieť vykonávať pomocné práce pri výmene bytových jadier - vedieť pracovať so sadrokartónom - vedieť zhotovovať keramické a drevené obklady - poznať technologický postup pri výmene okien a dverí - vedieť technologický postup pri zatepľovaní - poznať zásady ochrany životného prostredia

**UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
ODBORNÉ KRESLENIE**

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Stavebná výroba
Kód a názov ŠVP	36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
Kód a názov učebného odboru	3686 F stavebná výroba
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie – ISCED 2C
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý a druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 1 hodina týždenne, spolu za školský rok 33 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 1 hodina týždenne, spolu za školský rok 30 vyučovacích hodín

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika učebného predmetu

Vyučovací predmet odborné kreslenie poskytuje žiakom odborné vedomosti a zručnosti potrebné pri čítaní stavebných výkresov a kreslení jednoduchých náčrtov podľa platných technických noriem.

Výchovno-vzdelávacie ciele majú svoje ťažisko vo výchove žiakov k presnej, svedomitej a starostlivej práci podľa stavebného výkresu. Dôraz sa kladie na hygienu práce pri kreslení, na poriadok a čistotu kresliacich pomôcok a materiálov. Vytvára sa priestor pre technicko-ekonomické myslenie. Významným prvkom je vytváranie priestorovej predstavivosti.

Cieľové vedomosti sú zamerané predovšetkým na pochopenie základných pojmov z geometrie, ako aj zásad technického a odborného kreslenia z normalizácie v technickom kreslení. Informatívne sa žiaci učia zobrazovanie v pravouhlom premietaní, mierky a skladanie výkresov. Oboznamujú sa s kótovaním, označovaním základných stavebných materiálov, s používaním rôznych druhov čiar a popisovaním stavebných výkresov. Žiaci súčasne nadobúdajú zručnosť v zhotovovaní náčrtkov jednoduchých stavebných prvkov a častí konštrukcie stavby podľa technických noriem.

Vyučovací predmet odborné kreslenie rozvíja technické myslenie žiakov a ich schopnosti samostatne vykonávať práce určené na stavbe so zmyslom pre maximálnu účelnosť a presnosť.

Potrebné medzipredmetové koordinácie učiva si vyžadujú spoluprácu učiteľov odborných predmetov, hlavne technológie a odborného výcviku. Učiteľ sa musí priebežne zaoberať aj otázkami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Cieľom vyučovacieho predmetu odborné kreslenie je umožniť žiakom získať kresliarske zručnosti a osvojiť si rôzne techniky zaobchádzania s farbou, aby dokázali riešiť nástenné maľby a zlepšovať vzhľad životného prostredia.

Učiteľ vedie žiakov od všeobecných zásad zobrazovania geometrických konštrukcií k voľnému kresleniu a k ovládaniu zásad farebnej kompozície. Vychováva ich k estetickému cíteniu, vkusu, k citlivej voľbe farieb až ku konkrétnemu riešeniu nástennej maľby.

Odborné kreslenie je dôležitou súčasťou odborného vzdelania žiakov v rozsahu stanoveným učebným plánom a učebnými osnovami. Neoddeliteľnou súčasťou odborného kreslenia je výchova k presnosti, svedomitej práci, k zodpovednosti, poriadku, ako i výchova k starostlivosti o pracovné a životné prostredie. Učivo odborného kreslenia je rozvrhnuté do dvoch ročníkov.

estetickému cíteniu, vkusu, k citlivej voľbe farieb až ku konkrétnemu riešeniu nástennej maľby.

2. Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu (vyučovacie zámery):

Predmet odborné kreslenie vedie žiaka k:

- zručnosti potrebných pri čítaní stavebných výkresov a kreslení jednoduchých náčrtov podľa platných technických noriem,
- presnej, svedomitej a starostlivej práce podľa stavebného výkresu,
- dodržiavaniu hygieny práce pri kreslení, poriadku a čistoty kresliacich pomôcok a materiálov,
- vytvára sa priestor pre technicko-ekonomické myslenie a priestorovej predstavivosti,
- získavaní zručnosti v zhotovovaní náčrtkov jednoduchých stavebných prvkov a častí konštrukcie stavby podľa technických noriem,
- samostatnému vykonávaniu prác určených na stavbe so zmyslom pre maximálnu účelnosť a presnosť.
- získaniu kresliarskych zručností a osvojení si rôznej techniky zaobchádzania s farbou,
- zlepšovaniu vzhľadu životného prostredia a estetickému cíteniu a vkusu..

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Teoretické a písomné preverky z jednotlivých činností podľa výkonového štandardu po skončení jednotlivých tematických celkov. Pre lepšiu kontrolu dosiahnutého výkonového štandardu treba zaradiť zručnosti a úlohy, ktoré by pôsobili motivačne pre dosiahnutie určitého stupňa výkonového štandardu.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Predmet odborné kreslenie sa klasifikuje stupňom 1 –5 podľa platného klasifikačného poriadku.

5. Odporúčaná študijná literatúra

Odborné kreslenie : B. Hanovský – Z. Špaček
 Odborné kreslenie I : B Zlatohlávek – A. Švancar
 Odborné kreslenie II : B. Hanovský – Z. Špaček
 Odborné kreslenie : A. Adámek – V. Cibulka

Obsahový a výkonový štandard – 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
I. Úvod Význam predmetu a jeho obsahová náplň Základy technickej estetiky a jej vzťah k stavebníctvu	oboznámiť sa s predmetom a pomôckami používanými v odbornom kreslení
II. Normalizácia v technickom a odbornom kreslení Základné požiadavky na technické kreslenie Formáty, skladanie a mierky výkresov Druhy čiar, normalizované písmo	osvojiť si požiadavky pri kreslení a dodržiavanie noriem
III. Zobrazovanie základných geometrických konštrukcií Rysovanie čiar a vynášanie rozmerov, delenie úsečiek Konštrukcia uhlov a rysovanie trojuholníkov, štvoruholníkov a pravidelných mnohoúhelníkov Rysovanie kružníc, oválu a elipsy	získať vedomosti a zručnosť pri kreslení plošných geometrických obrazov
IV. Zobrazovanie v pravouhlom premietaní Základy zobrazovania na tri kolmé priemetne Zobrazovanie základných geometrických telies Rozvinutie plášťa geometrického telesa	pochopiť spôsoby zobrazovania osvojiť si zásady zobrazovania na tri kolmé priemetne
V. Zobrazovanie a kótovanie konštrukcií na výkresoch v stavebníctve Zásady kreslenia v mierke Použitie kót, druhov čiar Obvodové murivo a priečky Okenné a dverné otvory Komínové telesá a prieduchy Označovanie materiálov na výkresoch	pochopiť zásady kreslenia v mierke vedieť používať jednotlivé druhy čiar a kót na stavebných výkresoch naučiť sa znázorňovať na výkrese používané symboly a materiály
VI. Čítanie výkresov jednoduchých stavebných konštrukcií Čítanie výkresov jednoduchých stavebných konštrukcií	mať základné poznatky o čítaní stavebných výkresov

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Úvod Význam predmetu pre odbor	oboznámiť žiakov s obsahom predmetu, požiadavkami pri kreslení a dodržiavaní noriem
2. Náuka o farbe Psychologické pôsobenie farby, princíp perspektívy Farebné riešenie priestorov Riešenie maľby spálne a detskej izby	ovládať zásady farebnej kompozície
3. Voľné kreslenia a maľba motívov Kreslenie priamok, kriviek, obrázcov Farebné členenie plochy Zväčšovanie vzoru podľa predlohy	naučiť žiakov kresliarske zručnosti a rôzne techniky zaobchádzania s farbou
4. Základy kreslenia písma, farebná kompozícia Paličková abeceda, nápis umiestnený na ploche Kreslenie návrhu na nástenku jednoduchých plagátov	osvojiť si základy kreslenia písma a riešiť nástenné maľby
5. Dekoratívne kreslenie Ornamenty Zhotovenie a využitie vzornice pri dekoratívnom kreslení Voľné návrhy s použitím písma	poznať prvky jednotlivých druhov ornamentov a osvojiť si tvorbu návrhov s použitím písma

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU MATERIÁLY

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov nad Topľou
Názov ŠKVP	Stavebná výroba
Kód a názov ŠVP	36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
Kód a názov učebného odboru	3686 F stavebná výroba
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie – ISCED 2C
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý a druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 1 hodina týždenne, spolu za školský rok 33 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 1 hodiny a týždenne, spolu za školský rok 30 vyučovacích hodín

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika učebného predmetu

Učivo vyučovacieho predmetu materiály poskytuje žiakom vedomosti a prehľad o stavebných materiáloch, výrobkoch, polovýrobkoch, dielcoch, látkach, o ich vlastnostiach, spracovaní a použití v stavebnej výrobe. Žiaci získavajú informácie o technických požiadavkách a o najhospodárnejšom využití materiálov v praxi.

Učiteľ vedie žiakov tak, aby sledovali sortiment stavebných materiálov, stavebných látok i výrobkov, učí ich účelne spracúvať, používať a skladovať. Poukazuje na hospodárne využívanie materiálov v stavebníctve.

Cieľové vedomosti sa týkajú základných vlastností, použitia, druhov, správania, označovania a triedenia materiálov a výrobkov v stavebnej výrobe a poznania správneho názvoslovie podľa technických noriem.

Pozornosť sa venuje estetickému výchovu žiakov a výchovu k starostlivosti o životné prostredie z hľadiska čistoty ovzdušia, vody a ochrany pôdy.

Učiteľ dbá, aby žiaci pochopili predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, protipožiarne predpisy a riadili sa nimi. Súčasne vysvetľuje zásady hygieny práce a ochrany zdravia pri práci s materiálmi a výrobkami. Treba dbať najmä na bezpečnosť pri manipulácii, skladovaní a pri preprave materiálov.

Učiteľ vhodne kombinuje formy vyučovania vrátane zabezpečovania exkurzií v stavebných organizáciách. Na uľahčenie pochopenia učiva využíva učebné pomôcky, najmä vzorky materiálov, diapozitívy a filmy.

Cieľom vyučovacieho predmetu materiály je oboznámiť žiakov s materiálmi používanými v odbore a ich vlastnosťami, aby ich vedeli v praxi vhodne a hospodárne používať.

Vyučovací predmet spolu s ostatnými odbornými predmetmi uľahčuje pochopenie učiva odborného výcviku.

Výchovné úsilie sa zameriava na to, aby žiaci získali vedomosti potrebné pre praktické použitie materiálov a ich estetické a najhospodárnejšie uplatnenie. Pri vysvetľovaní je potrebné používať správne názvoslovie a triedenie materiálov podľa STN. K prehĺbeniu učiva plánuje učiteľ vhodne zvolené exkurzie, používa názorné učebné pomôcky, vzorky materiálov a pod. Veľkú pozornosť venuje uplatneniu medzipredmetových vzťahov, najmä s vyučovacím predmetom technológia a odborný výcvik. Pri rozpracovaní učebných osnov dodržiava zásadu primeranosti vzhľadom na možnosti a schopnosti žiakov.

Vyučovací predmet materiály súvisí s výchovou k starostlivosti o životné prostredie. Učiteľ usmerňuje žiakov k tomu, aby vedeli ovplyvňovať tvorbu životného prostredia svojou kvalitnou prácou a ochranou pred poškodením odpadmi.

Neoddeliteľnou súčasťou každého vyučovacieho predmetu sú otázky bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci. Učiteľ sa musí týmito otázkami priebežne zaoberať. Rovnako musí žiakov oboznámiť s predpismi protipožiarnej ochrany.

2. Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu (vyučovacie zámery):

Predmet materiály poskytuje žiakovi:

- vedomosti a prehľad o stavebných materiáloch, výrobkoch, polovýrobkoch, dielcoch, látkach, o ich vlastnostiach, spracovaní a použití v stavebnej výrobe,
- vedomosti týkajúce sa základných vlastností, použitia, druhov, správania, označovania a triedenia materiálov a výrobkov v stavebnej výrobe a poznania správneho názvoslovie podľa technických noriem,
- prehľad o zásadách hygieny práce a ochrany zdravia pri práci s materiálmi a výrobkami,
- vedomosti potrebné pre praktické použitie materiálov a ich estetické a najhospodárnejšie uplatnenie
- poznatky súvisiace s výchovou k starostlivosti o životné prostredie

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Teoretické a písomné preverky z jednotlivých činností podľa výkonového štandardu po skončení jednotlivých tematických celkov. Pre lepšiu kontrolu dosiahnutého výkonového štandardu treba zaradiť zručnosti a úlohy, ktoré by pôsobili motivačne pre dosiahnutie určitého stupňa výkonového štandardu.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Predmet materiály sa klasifikuje stupňom 1 –5 podľa platného klasifikačného poriadku.

5. Odporúčaná študijná literatúra

Tibitzanl - Technológia pre 1. a 2. roč. SOU

Ing. Chládek - Stavebné materiály. Kontaktplus 2005 STN EN

Halušková - Materiály pre 1. roč. 2008

Kissová - Odborné kreslenie pre 1. – 3. roč. murár

Odborné časopisy

Obsahový a výkonový štandard – 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
I. Prehľad stavebných materiálov Význam, rozdelenie, vlastnosti stavebných materiálov a výrobkov. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci s materiálmi.	➤ získať vedomosti o stavebných materiáloch, výrobkoch, polovýrobkoch, dielcoch, látkach a ich vlastnostiach, pochopiť spracovanie a využitie v praxi
II. Spojivá, malty Druhy, výroba a použitie spojiva. Cement, vápno, voda, malta Doprava, skladovanie. BOZP so spojivami a maltou.	➤ Uviesť druhy, rozdelenie, význam a charakteristiku spojív v stavebníctve ➤ Vymenovať základné spôsoby výroby a význam mált ➤ Vymenovať zásady BOZP pri práci so spojivami a s maltou
III. Prírodné kamene Vznik, rozdelenie a technické vlastnosti kameňa Ťažba a spracovanie kameňa, kamenárske výrobky, kamene do mált.	➤ Rozpoznávať základné vlastnosti jednotlivých kameňov. ➤ Uviesť zloženie, vlastnosti, rozdelenie, význam a použitie stavebného kameňa a kamenárskych výrobkov
IV. Drevo Vlastnosti, využitie, ťažba, spracovanie, triedenie, manipulácia s drevom. Výrobky z dreva a drevného odpadu. Starostlivosť o životné prostredie.	➤ Rozlišovať a charakterizovať drevo ➤ Popísať zloženie dreva ➤ Vysvetliť požiadavky na použitie dreva v stavebníctve ➤ Zdôrazniť starostlivosť o ŽP
V. Tehliarske výrobky. Najčastejšia používané tehliarske výrobky. Prvky pre vodorovné, zvislé konštrukcie Ostatné tehliarske výrobky. BOZP s tehliarskymi výrobkami	➤ Uviesť rozdelenie a význam jednotlivých druhov tehliarskych výrobkov ➤ Vysvetliť použitie
VI. Kovy Prehľad kovov a zliatin. Kovové výrobky, betónová oceľ. Kovové konštrukčné dielce. Neželezné kovy Ochrana kovov proti korózii	➤ Vymenovať kovy, zliatiny, kovové výrobky ➤ Popísať použitie kovov a ich zliatin ➤ Vysvetliť spôsoby ochrany kovov proti korózii
VII. Prostý betón Výroba betónu, zložky betónovej zmesi, prísady do betónu Rozvoj betónovej zmesi Použitie a výrobky z prostého betónu	➤ Vymenovať zložky betónu ➤ Vysvetliť zásady a postupy betónovania ➤ Vymenovať výrobky z betónu ➤ Popísať zásady BOZP pri betónovaní

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1.Úvod do predmetu Prehľad materiálov používaných pri natieraní Základné pojmy, názvoslovie Pracovné pomôcky a zariadenia Manipulácia s materiálom, uskladňovanie, BOZP	➤ Vymenovať druhy a použitie náterových látok ➤ Vymenovať a opísať pracovné pomôcky a zariadenia pri natieraní ➤ Charakterizovať manipuláciu s farbami, riedidlami, spojivami a zdôrazniť BOZP pri ich uskladňovaní
2.Pigmenty, spojivá Vlastnosti pigmentov Vlastnosti náterových hmôt Suroviny na výrobu pigmentov Druhy pigmentov Rozdelenie spojív	➤ Charakterizovať pigmenty, ich druhy, vlastnosti a zásady používania ➤ Vysvetliť postupy pri používaní spojív
3.Náterové hmoty pre maliarske účely Druhy, vlastnosti, použitie Hotové prípravky, použitie v praxi	➤ Vymenovať druhy náterových hmôt, ich vlastnosti a použitie ➤ Vymenovať hotové prípravky a spôsoby používania v praxi
4.Náterové hmoty podľa výrobných skupín Druhy Označovanie náterových hmôt BOZP	➤ Vymenovať výrobné skupiny náterových hmôt ➤ Popísať jednotlivé vlastnosti, ➤ Vysvetliť použitie jednotlivých skupín v praxi
5.Tapety Druhy tapiet, použitie Lepidlá	➤ Charakterizovať tapety, ich použitie ➤ Popísať druhy a postup práce pri tapetovaní
6.Pomocný materiál pri maliarskych a natieračských prácach Druhy Leštiace a brúsne prostriedky Izolačné prostriedky	➤ Vymenovať a popísať pomocné materiály používané pri maliarskych a natieračských prácach, druhy a ich použitie

8 PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠKVP V UČEBNOM ODBORE 3686 F STAVEBNÁ VÝROBA

Pre vzdelávanie a výchovu v súlade s daným ŠVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú všeobecné požiadavky platných právnych noriem a konkrétne požiadavky vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania v učebnom odbore 3686 F stavebná výroba sú vo všeobecnej rovine vymedzené základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu. Z pohľadu školy boli tieto podmienky rozpracované podrobnejšie a konkrétne podľa potrieb a požiadaviek učebného odboru, trhu práce a aktuálnych cieľov a našich reálnych možností. Optimálne požiadavky - podmienky, podľa ktorých sa bude poskytovať tento školský vzdelávací program sú nasledovné:

8.1 Materiálne podmienky

Teoretické vyučovanie je realizované v budove školy. Normatív vybavenosti dielní, odborných učební a tried je v súlade s Normatívom základného vybavenia pracovísk praktického vyučovania pre učebný odbor stavebná výroba.

Kapacita školy:

Školský manažment: kancelária riaditeľa školy, kancelárie pre zástupcov riaditeľa školy, kancelárie pre sekretariát a ostatných administratívnych pracovníkov, kabinet pre výchovného poradcu, príručný sklad s odkladacím priestorom, - archív, sociálne zariadenia.

Pedagogickí zamestnanci školy: zborovňa, kabinety pre učiteľov, sociálne zariadenie.

Ďalšie priestory: hygienické priestory (WC, sprchy), sociálne zariadenia, šatne, sklady učebných pomôcok a didaktickej techniky, sklady náradia, strojov a zariadení.

Makrointeriéry: školská budova, školský dvor, hala pre odborný výcvik, školská jedáleň a kuchyňa, internát, športový areál a ostatné záhradnícke stavby.

Vyučovacie interiéry: klasické triedy - kmeňové učebne pre jednotlivé triedy, odborné učebne, telocvičňa, školské dielne, skleníkové objekty...

Vyučovacie exteriéry: viacúčelový športový areál

8.2 Personálne podmienky

- ✚ Požiadavky na manažment školy, ktorý realizuje školský vzdelávací program je v súlade s požiadavkami odbornej a pedagogickej spôsobilosti a s kvalifikačnými predpokladmi, ktoré sú nevyhnutné pre výkon náročných riadiacich činností podľa platných predpisov.
- ✚ Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov všeobecnovzdelávacích predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom učebnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.
- ✚ Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov odborných predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom učebnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.
- ✚ Odborná a pedagogická spôsobilosť učiteľov praktickej prípravy – praxe, odborného výcviku, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom učebnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.
- ✚ Odborná spôsobilosť nepedagogických zamestnancov (ekonómka, školník, upratovačky a pod.), ktorí sa podieľajú na realizácii školského vzdelávacieho programu je v súlade s platnými predpismi. Práva a povinnosti nepedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich činnosti v rámci platných predpisov.
- ✚ Plnenie požiadaviek poradenskej činnosti sa riadi platnými predpismi. Výchovný poradca je pedagogický zamestnanec, ktorého poslaním je poskytovanie odbornej psychologicko-pedagogickej starostlivosti žiakom, rodičom a pedagogickým zamestnancom školy. Prácu výchovného poradcu usmerňujú metodické, pedagogické a psychologické centrá. Práca výchovného poradcu a dodržiavanie všeobecne záväzných platných predpisov v oblasti výchovného poradenstva

podlieha kontrolnej činnosti zo strany zriaďovateľa strednej školy. Ďalšie práva a povinnosti výchovných poradcov vymedzujú vnútorné predpisy školy (pracovný poriadok, vnútorný poriadok školy, vnútorný mzdový predpis a pod.).

8.3 Organizačné podmienky

- ✚ Plnenie stanovenej miery vyučovacej a výchovnej povinnosti vyplýva z platnej legislatívy a rámcového učebného plánu štátneho vzdelávacieho programu. Rámcové rozvrhnutie obsahu vzdelávania v školských vzdelávacích programoch vychádza zo ŠVP. Stanovené vzdelávacie oblasti a ich minimálne počty hodín boli v tomto programe dodržané a sú preukázateľné. Vzdelávanie a príprava žiakov je organizovaná ako trojročné štúdium.
- ✚ Teoretické a praktické vzdelávanie a príprava sú obmieňané v priebehu týždňa. Vyučovanie a praktická príprava začína o 7,50 hod. Organizácia školského roka sa riadi podľa pedagogicko-organizačných pokynov v danom školskom roku.
- ✚ Plnenie školskej legislatívy vzhľadom na organizáciu a priebeh školského vzdelávacieho programu vo väzbe na teoretické vyučovanie a praktickú prípravu je v súlade. Výchovno-vzdelávací proces sa riadi Zákonom o výchove a vzdelávaní (školský zákon).
- ✚ Praktická príprava – prax, cvičenia sa vyučuje sa v rozsahu stanovenom v učebnom pláne sa vykonáva v školských zariadeniach: dielne a učebne praktickej prípravy, ako aj v zmluvných pracoviskách praktickej prípravy, prevádzkovej praxi. Výučba prebieha pod vedením učiteľov poverených praktickou prípravou. Všetky pracoviská majú základné štandardné vybavenie. Praktická príprava nadväzuje na teoretické vyučovanie. Ak to vyžaduje charakter predmetu, odbornú prípravu možno spájať aj do viacdňových celkov s rešpektovaním podmienok odboru aj čase prázdnin, cez soboty a nedele. Delenie skupín stanovuje platná legislatíva.
- ✚ Vzdelávanie a príprava sa riadi podľa Školského poriadku. Zabezpečuje jednotnosť v celom výchovno-vzdelávacom procese. Upravuje pravidla správania sa žiakov v teoretickom a praktickom vyučovaní a príprave. Obsahuje tiež práva a povinnosti žiakov. Školský poriadok je súčasťou Vnútorného poriadku školy a Pracovného poriadku školy a riadi sa podľa nich. Žiaci sa oboznamujú so Školským poriadkom každý rok na prvej triednickej hodine prvý deň školského roka. Táto skutočnosť je zaznamenaná aj v triednych knihách.
- ✚ Na začiatku každého školského roka je spoločné zoznamovanie sa žiakov prvých ročníkov so žiakmi vyšších ročníkov. Oboznamujú sa nielen so svojimi povinnosťami, ale aj vzájomne nadväzujú kontakty medzi sebou, vymieňajú si postrehy a informácie. Prispieva to k vytvoreniu veľmi priaznivej atmosféry na škole a k ľahšiemu zaraďovaniu žiakov do kolektívu. Tiež stretnutia s rodičmi budúcich prvákov sú plánované v júni, pred začiatkom školského roka, kde sa zoznamujú s informáciami o škole, jej štýle práce, organizácii vyučovania.
- ✚ Hodnotenie a klasifikácia žiakov sa riadi Klasifikačným poriadkom školy a je súčasťou školského vzdelávacieho programu ako súčasť učebných osnov vyučovacích predmetov a ako osobitná spoločná časť. O všetkých kritériách hodnotenia, výchovných opatreniach a podmienok vykonania záverečných a opravných skúšok sú žiaci a rodičia vopred informovaní.
- ✚ Ukončovanie štúdia a organizácia záverečnej skúšky sa riadi platným legislatívnym predpisom. Úspešní absolventi získajú vysvedčenie a osvedčenie o záverečnej skúške.
- ✚ Kurzy, exkurzie, športové akcie sa organizujú v rámci školského roka. Kurzy nevyhnutné pre výkon povolania vyplývajúce z kompetencií (profilu) absolventa sa môžu vykonávať aj ako súčasť odbornej prípravy. Kurz na ochranu života a zdravia sa organizuje priebežne počas roka skupinovú formou, tri dni v 6 hodinových celkoch v treťom ročníku. Telovýchovný výcvikový kurz podľa podmienok v regióne školy organizovať s náplňou lyžiarsky a plavecký kurz skupinovú formou, v 1. ročníku. Organizácia exkurzií je súčasťou praktického a teoretického vyučovania a zameriavajú sa na poznávanie nových výrobných technológií, nových systémov riadenia, ekologických stavieb, odpadových technológií, na výstavy a prezentácie nových trendov v doprave a technológií. Exkurzie sa konajú v každom ročníku na základe plánu exkurzií s pedagogickým dozorom a počtom žiakov v zmysle platných predpisov. Odborný obsah exkurzií vyplýva z obsahu učebných osnov odboru štúdia a plánuje sa v ročných plánoch práce školy.
- ✚ Spolupráca s rodičmi sa realizuje predovšetkým prostredníctvom triednych učiteľov, výchovných poradcov, manažmentu školy a jednotlivých vyučujúcich všeobecnovzdelávacích a odborných predmetov, osobnou komunikáciou s rodičmi, prípadne zákonnými zástupcami rodičov. Sú to pravidelné, plánované zasadnutia rodičovskej rady a zasadnutia rady školy, v ktorých sú zastúpení rodičia a sociálni partneri. Obsahom týchto zasadnutí sú informácie o plánoch a dosiahnutých výsledkoch školy, riešenie problémových výchovných

8.4 Podmienky bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Vytváranie podmienok bezpečnej a hygienickej práce je organickou súčasťou celého vyučovacieho procesu, osobitne odborného výcviku. Postupuje sa podľa platných predpisov, nariadení, vyhlášok, noriem a pod. Priestory, v ktorých prebieha teoretické a praktické vyučovanie zodpovedajú platným právnym predpisom, vyhláškam, technickým normám a predpisom ES.

Škola zabezpečuje všetky technické a organizačné opatrenia na elimináciu všetkých rizík spojených najmä s odbornou prípravou. Učitelia, žiaci a rodičia sú podrobne s týmito rizikami oboznámení. Riziká, ktoré sa nedajú eliminovať, sú čiastočne

riešené osobitnými ochrannými prostriedkami, ktoré žiaci dostávajú bezplatne na základe Smernice riaditeľa školy. Ich používanie sa dôsledne kontroluje.

Problematika bezpečnosti a hygieny práce je podrobne popísaná vo Vnútnom poriadku školy pre teoretické a praktické vyučovanie, žiaci ho musia poznať a rešpektovať.

Škola dodržiava podmienky vstupného školenia bezpečnosti práce, dodržiavania osobnej hygieny a protipožiarnej ochrany pre žiakov a učiteľov. Žiaci sú s predpismi podrobne oboznámení a poučení vždy v úvodných hodinách jednotlivých predmetoch. Obsahom školenia sú predpisy a normy používané v odbore, miesta, na ktorých sú umiestnené lekárničky prvej pomoci, vybrané ustanovenia vyhlášky o evidencii úrazoch detí, žiakov, nariadenie vlády o ochrane zdravia zamestnancov pri práci, o bezpečnej prevádzke a používaní strojov, elektrických zariadení Zákonníka práce, o prácach mladistvých, poskytovaní prvej pomoci, o požiarnej nebezpečnosti v organizácii, inštruktáži používania prenosných hasiacich prístrojov a pod.

Na odbornej príprave sa žiaci zoznamujú s návodmi na obsluhu jednotlivých strojov, prístrojov a zariadení a prevádzkovými bezpečnostnými predpismi.

9. VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

Vzdelávanie žiakov prebieha v súlade so štátnym vzdelávacím programom a Zákonom o výchove a vzdelávaní (školský zákon), ktoré stanovujú zásadné pravidlá vzdelávania a prípravy žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“). Pri formulovaní požiadaviek na ich štúdium sme vychádzali z analýzy podmienok školy, analýzy potrieb a požiadaviek trhu práce, analýzy povolania a odborných konzultácií so špecializovanými odbornými pracovníkmi. Platná legislatíva označuje názvom žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“) žiakov s mentálnym, zmyslovým alebo telesným postihnutím, zdravotne oslabených alebo chorých, s narušenou komunikačnou schopnosťou, so špecifickými poruchami učenia alebo správania sa, s autistickým syndrómom, s poruchami psychického alebo sociálneho vývinu, tiež žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia (rómske etnikum, imigranti). Špecifickou skupinou žiakov so ŠVVP sú žiaci mimoriadne nadaní.

Žiaci s ŠVPP sú v podmienkach našej školy zaradení do bežnej triedy, pričom sa berie do úvahy prospech konkrétneho žiaka, druh a stupeň jeho postihnutia. Cieľom integrácie žiaka do prostredia bežnej triedy je príprava pre normálny občiansky a profesijný život a jeho akceptácia ako človeka s istým zdravotným postihnutím.

V zmysle Európskej sociálnej charty sa majú vytvárať podmienky pre uplatnenie práva žiaka so ŠVVP na slobodnú voľbu povolania, pričom je potrebné zvážiť:

- charakter učebného odboru /profilové predmety/
- druh a stupeň zdravotného postihnutia
- fyzické a zdravotné spôsobilosti jednotlivca
- požiadavky povolania, na ktoré sa pripravuje
- možnosti profesijného uplatnenia sa po ukončení školy
- možnosti začlenenia sa do spoločnosti
- možnosti modifikácie obsahu vzdelávania a úpravy vyučovacích metód, foriem skúšania, vykonanie záverečnej skúšky, pravidiel hodnotenia podľa metodických usmernení MŠ SR Deklarácia práv zdravotne postihnutých osôb vo vyhlásení Valného zhromaždenia OSN sa odráža v Ústave SR-čl. 38 ods. 2:

Pre žiaka so ŠVVP sa na základe odporúčenia špeciálneho pedagóga vypracuje individuálny plán. Mladiství a osoby zdravotne postihnuté majú právo na osobitnú ochranu v pracovných vzťahoch a na pomoc pri príprave na povolanie.

Na škole k najfrekvencovanejšej a najpočetnejšej skupine žiakov so ŠVVP patria dyslektici, dysgrafici a dysortografici.

Ide o žiakov zvyčajne ohrozených školskou neúspešnosťou a uvedené postihnutia sú skryté. Preto je veľmi dôležité, aby boli ZŠ poskytnuté informácie /prostredníctvom rodičov/.

Títo žiaci majú občas problémy v správaní, ktoré je však možné zvyčajne zvládnuť bežnými výchovnými a poradenskými metódami. Vo všeobecnosti ide o žiakov priemerne nadaných /jednotlivci môžu byť aj nadpriemerní/, intelektové obmedzenia v ich ďalšom štúdiu na škole, teda nie sú.

Pri práci s týmito žiakmi je potrebné voliť vhodné tempo, špeciálne formy skúšania, nahradenie písania dlhých textov testami, využívať pri práci PC, grafické počítačové programy, farebné čítanie a pod.

9.1 Integrácia žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Tento vzdelávací program je otvorený aj pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Sú to žiaci, ktorí spĺňajú nasledujúce kritériá:

1. žiak pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima
2. aspoň jeden zákonný zástupca žiaka (rodič) je dlhodobo nezamestnaný
3. najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie
4. neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny
5. vyučovací jazyk školy je iný, než jazyk, ktorým hovorí dieťa doma.

Zaradenie žiaka do tejto kategórie určuje záväzná smernica MŠ SR, podľa ktorej sú potrebné aspoň 3 merateľné ukazovatele, podmienkou je splniť minimálne 3 z uvedených kritérií súčasne.

9.2 Integrácia a vzdelávanie nadaných žiakov

Škola vytvára v súlade so svojim profilom aj podmienky pre rozvoj nadaných žiakov. Výchova a vzdelávanie mimoriadne nadaných žiakov sa radí vo všeobecnosti za veľmi efektívne, žiaduce, a to tak zo spoločenského, individuálneho ľudského hľadiska, ako aj z hľadiska ekonomického, návratnosti investovaného času a finančných prostriedkov. Osobitne na našej škole je žiaduce podchytiť nadaných žiakov a systematicky s nimi pracovať, hlavne v odbornom vzdelávaní. Pritom nemusí ísť len o podporu mimoriadne intelektovo nadaných žiakov, ale aj žiakov nadaných manuálne, prakticky, ktorí vynikajú svojimi vedomosťami, zručnosťami, záujmom, kreativitou, výsledkami práce a zaslúžia si výnimočnú pedagogicko-psychologickú starostlivosť pri rozvíjaní svojho špecifického nadania.

Pre mimoriadne nadaných žiakov sme pripravili tieto úpravy:

- žiaci budú integrovaní do bežných tried (nebudeme zriaďovať osobitné triedy, nepokladáme to za dobrý výchovný moment)
- v prípade mimoriadnych podmienok a situácii pripravíme individuálne učebné plány a vzdelávací program, ktorý by im eventuálne umožnil ukončiť učebný odbor aj v skrátenom čase na základe rozhodnutia riaditeľa školy
- podľa potreby budú navštevovať výchovnú poradkyňu a školského psychológa, v mimoriadnych prípadoch aj špecializované odborné pracoviská (za podmienok výskytu istých anomálií)
- pre výnimočne športovo nadaných žiakov sa vypracuje individuálny plán štúdia s vymedzením konzultačných hodín
- vo výučbe žiakov so ŠVVP budeme využívať nadštandardné vyučovacie metódy a postupy, budú zapájaní do problémového a projektového vyučovania, umožní sa im práca na vlastných projektoch, vo výnimočných prípadoch aj štúdium formou on-line
- výchovný poradca a školský psychológ budú aktuálne iniciovať stretnutia žiak, rodič, vyučujúci
- škola môže umožniť žiakom aj aktívnu spoluprácu s vysokou/vysokými školami. Pre týchto žiakov budeme s týmito vzdelávacími inštitúciami intenzívne spolupracovať
- škola v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny bude riešiť ich zamestnanecké príležitosti
- všetci žiaci bez výnimky budú dodržiavať školský poriadok

Pri identifikácii nadaných žiakov zisťujeme:

- v čom žiak vyniká
- v čom má nedostatky a problémy

Pre nadaných žiakov je charakteristické, že vynikajú zvyčajne len v jednej oblasti, kým v iných sú priemerní, resp. môžu dosahovať slabé výsledky. Príčinami môžu byť:

- zlá technika učenia /preferovanie vlastného tempa a spôsobu učenia/
- spoločné tempo a frontálny spôsob výučby ich demotivuje
- podceňovanie precvičovania a opakovania učiva

Pre lepšie poznanie týchto žiakov a zefektívnenie práce s nimi, uvádzame úskalía, do ktorých sa môžu aj nadaní žiaci dostať. Keďže spravidla sú to výrazné osobnosti, majú problémy v sociálnej komunikácii /žiaka môžu spolužiaci šikanovať, resp. žiak sa im prispôbiť na úkor talentu/, problémy v sebahodnotení, sebaobraz, sú citliví na hodnotenie inými, môžu prísť do konfliktu s jednotlivými vyučujúcimi /niektoré predmety žiaci nepovažujú za dôležité /. Pri optimálnej spolupráci so žiakom /rodič, triedny učiteľ, vyučujúci, výchovný poradca, školský psychológ, vedenie školy, odborní pracovníci/, používaní náročnejších napr. problémových a projektových úloh, priestore na samoštúdium, zapájaní žiaka do role vedúceho, alebo radového člena /rozvoj socializácie žiaka/, je predpoklad, že sa nadanie žiaka rozvinie.

Škola považuje vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov za najvýznamnejšiu kategóriu celého procesu. Naším cieľom je poskytovať žiakovi spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej získava informácie o tom, ako danú problematiku zvláda, ako dokáže zaobchádzať s tým, čo sa naučil, v čom sa zlepšil a v čom má ešte nedostatky. Hodnotenie žiaka vychádza z jasne stanovených cieľov a konkrétnych kritérií, ktorými sa dá jeho výkon zmerať. Preto neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia musí byť aj konkrétne odporúčanie alebo rada, ako má žiak ďalej postupovať, aby svoje nedostatky odstránil. Kontrolu vyučovacieho procesu budeme orientovať na skúšanie a hodnotenie žiakov.

Skúšanie

Počas skúšania budeme preverovať, čo žiak vie a čo nevie, alebo čo má vedieť, ako sa má zlepšiť v porovnaní sám so sebou alebo s kolektívom – zisťujeme stupeň dosiahnutia cieľov vyučovacieho procesu. Pri skúšaní využijeme širokú škálu rôznych spôsobov a postupov – individuálne, frontálne, skupinovo, priebežne alebo súhrne po ukončení tematického celku alebo na konci školského roka, ústne, písomne (didaktické testy, písomné cvičenia a úlohy, projekty, a pod.). Skúšaním budeme preverovať výkon žiaka z hľadiska jeho relatívneho výkonu (porovnáme výkon žiaka s výkonmi ostatných žiakov) alebo individuálneho výkonu (porovnáme jeho súčasný výkon s jeho prechádzajúcim výkonom). Pri každom skúšaní budeme preverovať výkon žiaka na základe jeho výkonového štandardu. Dôležitou súčasťou skúšania je aj formatívne hodnotenie, ktoré považujeme za významnú súčasť motivácie žiaka do jeho ďalšej práce, za súčasť spätnej väzby medzi učiteľom a žiakom.

Hodnotenie

Cieľom **hodnotenie žiaka v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a kde má rezervy. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Hodnotenie žiakov budeme vyjadrovať rôznymi formami: slovom, číslom, známkou. V rámci hodnotenia budeme preverovať výsledky činnosti žiakov podľa určených kritérií. Niektoré kritériá budú všeobecne platné pre všetky predmety, špecifické výkony žiakov budú hodnotené podľa stanovených kritérií hodnotenia.

Neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia žiaka je aj jeho správanie, prístup a postoje. Hodnotenie nikdy nesmie viesť k znižovaniu dôstojnosti, sebadôvery a sebaúcty žiaka.

10.1 PRAVIDLÁ HODNOTENIA ŽIAKOV

Naša škola si v rámci hodnotenia výkonov svojich žiakov vypracovala **Hodnotiaci štandard**. Definuje súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overenie dosiahnutých výkonových štandardov. Vzťahuje sa na hodnotenie:

✚ **Počas štúdia** hodnotíme všetky **očakávané vzdelávacie výstupy**. Ku každému vzdelávaciemu výstupu vymedzujeme kritériá hodnotenia, učebné zdroje, medzipredmetové vzťahy a metódy a prostriedky hodnotenia, ktoré sú v súlade s cieľmi vyučovacieho predmetu a jeho výchovnými a vzdelávacími stratégiami. Tým zabezpečíme komplexnosť vedomostí a ich aplikáciu.

Nasledujúce **pravidlá** sú **platné pre celé obdobie vzdelávania žiaka** a sú v súlade so spoločenskými výchovnými a vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:

1. Hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne.
2. Žiak sa hodnotí podľa miery splnenia daných kritérií.
3. Znáмка z vyučovacieho predmetu nezahŕňa hodnotenie správania žiaka.
4. Vyučujúci klasifikujú iba prebrané a precvičené učivo.
5. Žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva.
6. Podklady pre hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci hlavne: sledovaním výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi písomných prác, analýzou výsledkov rôznych činností žiakov, konzultáciami s ostatnými vyučujúcimi a podľa potreby s psychologičkou. Pri klasifikácii používa vyučujúci platnú klasifikačnú stupnicu.
7. Výsledky žiakov posudzuje učiteľ objektívne.
8. V predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode.
9. Písomné práce sú žiakom oznámené vopred, aby mali dostatok času na prípravu.
10. Významným prvkom procesu učenia je práca s chybou.

Pri hodnotení žiakov **počas jeho štúdia jednotlivých predmetov** sa podľa povahy predmetu zameriavame predovšetkým na:

- **Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou teoretického zamerania.**

Hodnotíme hlavne ucelenosť, presnosť, trvalosť osvojenia požadovaných poznatkov, kvalitu, rozsah získaných spôsobilostí, schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a najmä praktických úloh, pri výklade a hodnotení

spoločenských a prírodných javov a zákonitostí. Posudzuje sa kvalita myslenia, jeho logika, samostatnosť a tvorivosť, aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o tieto činnosti a vzťah k týmto činnostiam, výstižnosť a odborná jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu, kvalita výsledkov činností, osvojené metódy samostatného štúdia.

Hodnotenia:

Žiak:

- Uplatnil osvojené poznatky, fakty, pojmy, definície, zákonitosti, vzťahy a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri vysvetľovaní a hodnotení spoločenských a prírodných javov.
- Preukázal kvalitu a rozsah získaných vedomostí vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti.
- Prezentoval kvalitu myslenia, predovšetkým jeho logiku, samostatnosť a tvorivosť.
- Mal aktívny prístup, záujem a vzťah k daným činnostiam.
- Preukázal presný, výstižný, odborný a jazykovo správny ústny a písomný prejav.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Osvojil si účinné metódy a formy štúdia.

• Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou praktického zamerania.

Hodnotí sa vzťah k práci, pracovnému kolektívu a praktickým činnostiam, osvojenie praktických zručností a návykov, ovládania účelných spôsobov práce, využívanie získaných teoretických vedomostí v praktických činnostiach, aktivita, samostatnosť, tvorivosť, iniciatíva v praktických činnostiach, kvalita výsledkov činnosti, organizácia vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku, dodržiavanie predpisov a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, starostlivosť o životné prostredie, hospodárne využívanie surovín, materiálov a energie.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Si osvojil praktické zručnosti a návyky a ich využitie.
- Preukázal vzťah k práci, pracovnému kolektívu, pracovným činnostiam, aktivitu, samostatnosť a tvorivosť.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Zvládol efektívne spôsoby práce a organizáciu vlastnej práce ako aj pracoviska, udržiaval na pracovisku poriadok.
- Dodržiaval predpisy o BOZP a starostlivosť o životné prostredie.
- Hospodárne využíval suroviny, materiál, energiu, prekonal prekážky v práci.
- Zvládol obsluhu a údržbu laboratórnych zariadení, používaných prístrojov, nástrojov a náradia, prekonal prekážky v práci.

• Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou výchovného zamerania.

Hodnotíme hlavne tvorivosť a samostatnosť prejavu, osvojenie potrebných vedomostí a zručností, ich tvorivú aplikáciu, poznávanie zákonitostí daných činností a ich uplatňovanie vo vlastnej činnosti, kvalitu prejavu, vzťah žiaka k činnostiam a jeho záujem o tieto činnosti, estetické vnímanie, prístup k umeleckému dielu a estetike spoločnosti, rešpekt k tradíciám, kultúrnemu a historickému dedičstvu našej krajiny, aktívne zapojenie sa do kultúrneho diania a športových akcií.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Preukázal tvorivosť a samostatnosť prejavu.
- Si osvojil potrebné vedomosti, skúsenosti, činnosti a ich tvorivú aplikáciu.
- Prezentoval poznatky o zákonitostiach daných činností a uplatnil ich vo vlastnej činnosti.
- Preukázal kvalitu prejavu.
- Preukázal vzťah a záujem o dané činnosti.
- Prezentoval estetické vnímanie, svoj prístup k umeleckému dielu a skomentoval estetické reakcie spoločnosti.

Súčasťou hodnotenia má byť aj **sebahodnotenie** žiakov, ich schopnosť posúdiť svoju vlastnú prácu, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. Sebahodnotenie budeme orientovať na rozvoj kľúčových kompetencií a na očakávané vzdelávacie výstupy v danom vyučovacom predmete.

a) Sebahodnotenie kľúčových kompetencií

Pri sebahodnotení kľúčových kompetencií žiak vyplňuje po predchádzajúcej konzultácii s učiteľom a rodičmi Hodnotiaci dotazník. Dotazník je orientovaný na všetky oblasti kľúčových kompetencií, ktoré sú uvedené v tomto vzdelávacom programe. Hodnotenie sa realizuje dvakrát do roka (1. štvrťrok, 3. štvrťrok). Jednotlivé položky dotazníka vypracujú predmetové komisie v spolupráci s výchovnou poradkyňou a psychologičkou. Vyjadrenia žiaka môže doplniť učiteľ alebo rodič. Hodnotenie učiteľ komentuje ústne.

V dotazníku žiak používa nasledovné vyjadrenia:

- vždy, celkom samostatne, občas s pomocou,
- väčšinou, väčšinou samostatne, občas s pomocou,
- takmer vždy, skoro samostatne, s malou pomocou,
- niekedy samostatne, niekedy potrebujem pomoc,
- potrebujem pomoc, pretože potom sa mi darí aj samostatne,
- zriedka, takmer vždy potrebujem pomoc a radu,
- zatiaľ sa mi nedarí a pod.

Príklady z pripravovaných dotazníkov sú napr. :

Ako mi ide učenie?

- Učím sa sústredene a samostatne.
- Plánujem a organizujem si vlastné učenie.
- Vyhľadávam a triedim informácie potrebné k učeniu.
- Vyhodnocujem výsledky svojej práce.
- Hľadám rôzne možnosti riešenia problému.

Ako viem komunikovať?

- Dodržiavam dané pravidlá komunikácie.
- Vie počúvať druhých ľudí.
- Aktívne diskutujem a argumentujem.
- Používam rôzne druhy neverbálnej komunikácie.

Ako spolupracuje s druhými?

- Aktívne pracujem v skupine.
- Pomáham, podporujem a ocením druhých.
- Dokážem požiadať o pomoc.
- Rešpektujem osobnosť druhého.
- Viem ukončiť prácu v skupine.

b) Sebahodnotenie vzdelávacích výstupov

Žiak má možnosť zamyslieť sa nad svojou prácou, vedomosťami a zručnosťami, ale aj postojmi a vlastnosťami. Zvažuje svoje pozitíva a negatíva, uvažuje nad tým, kde sa dopustil chýb, aké sú príčiny jeho problémov, ako ich môže odstrániť a ako môže s nimi naďalej pracovať. Učitelia - vyučujúci si pripravujú Hodnotiaci dotazník a kritériá hodnotenia. Týmto spôsobom sa budeme usilovať viesť žiakov k hodnoteniu vlastného pokroku v danom predmete. Žiak touto formou vyjadruje, čo sa za určité obdobie naučil, v čom sa zdokonalil, v čom by sa chcel zlepšiť. Hodnotenie sa realizuje dvakrát do roka (1. štvrťrok, 3. štvrťrok). Jednotlivé položky dotazníka vypracujú predmetové komisie v spolupráci s výchovnou poradkyňou a psychologičkou. Hodnotenie učiteľ komentuje ústne. Iná forma, ktorú chceme odskúšať, je písomné zhodnotenie vlastnej aktivity a práce žiakom. Žiaci budú používať techniku voľného písania. Písomné hodnotenie sa píše na triednickej hodine, učiteľ je neustranný. Pri vyhodnotení učiteľ použije primeraný komentár (dodržiava pedagogickú etiku) iba so žiakom samotným, nikdy pred triedou. Hodnotenie písomné a dotazníkom môže žiak následne vyhodnotiť spolu s rodičmi napr. doma.

Hodnotíme nasledovné:

- **Prácu v škole**: pripravenosť na vyučovanie, aktívne zapojenie sa do výučby, prezentácia vedomostí, zručností a kompetencií.
- **Vzdelávacie výstupy**: podľa kritérií hodnotenia
- **Domácu prípravu**: formálne a podľa kritérií hodnotenia.
- **Práce žiakov**: didaktické testy, písomné práce, úlohy, eseje, cvičenia, praktické cvičenia, projekty, skupinové projekty, prípadové štúdie, laboratórne cvičenia, prezentácie, súťaže, hry, simulácie a situačné štúdie, výrobky, činnosti, a pod.
- **Správanie**: v škole, na verejnosti, spoločenských aktivitách, odbornom výcviku, súťažiach, výstavách a pod.

Záverečná skúška pozostáva z týchto častí v nasledujúcom poradí: **praktická časť**, **ústna časť**.

Naša škola bude uplatňovať pri tvorbe tém na záverečné skúške nasledujúce pravidlá:

- uplatňovať hľadisko akumulácie vedomostí viacerých odborných predmetov obsahovo príbuzných,
- vychádzať z rozsiahlejších tematických celkov viacerých odborných predmetov (komplexnosť obsahu vzdelávania),
- umožniť a podporiť využitie všetkých podporných učebných zdrojov (pomôcky, písomné materiály, informácie a údaje, atď.) pre splnenie danej témy,

- umožniť preverenie schopnosti žiaka využívať vedomosti a intelektuálne schopnosti získané počas štúdia na posúdenie konkrétneho odborného problému, ktorý je daný v téme ZS,
- dodržiavať pravidlo zrozumiteľnosti, konzistentnosti a komplexnosti tak, aby náročnosť, vecný a časový rozsah tém boli pre žiaka optimálne, primerané a zvládnuteľné na danom stupni vzdelania,
- svoje podtémy a ich formulácia musí byť jasná, jednoznačná, v logickom slede od riešenia jednoduchého problému k zložitejšiemu javu v závislosti od problému alebo situácie, ktoré sa majú v téme ZS riešiť. Podtémy sú aplikačného charakteru a dopĺňajú informácie, ktoré žiak v priebehu štúdia odborných a všeobecnovzdelávacích predmetov daného učebného odboru získal.

Hodnotenie vzdelávacích výstupov bude založené na kritériách hodnotenia. Vymedzenie prostriedkov a postupov hodnotenia bude spracované ku každej téme. Konkretizácia tém vrátane špecifických kritérií hodnotenia, prostriedkov a postupov hodnotenia ako aj organizačné a metodické pokyny budú spracované v priebehu posledného ročníka štúdia a budú osobitným dokumentom školy, ktorý bude dopĺňať náš školský vzdelávací program. Jeho súčasťou bude aj Záznam o výkone absolventa (nie skupinový).

Pre hodnotenie ústneho prejavu na záverečnej skúške sú stanovené nasledovné všeobecné kritériá:

Stupeň hodnotenia	Kritériá hodnotenia ústneho prejavu (prezentácia prejavu)
Výborný	✚ Kontaktoval sa s poslucháčmi. ✚ Rečníkovi bolo dobre rozumieť. ✚ Hlavná myšlienka bola po celú dobu jasná. ✚ Príklady boli presvedčivé a dobre zvolené. ✚ Slovná zásoba bola výrazovo bohatá. ✚ Nevyskytovali sa žiadne jazykové chyby ani chyba v stavbe vety. ✚ Dĺžka prejavu bola primeraná a mala spád. ✚ Prejav bol výzvou k diskusii.
Chváľitebný	✚ Kontaktoval sa s poslucháčmi. ✚ Rečníkovi bolo dobre rozumieť. ✚ Hlavná myšlienka bola po celú dobu jasná. ✚ Príklady boli presvedčivé a dobre zvolené. ✚ Slovná zásoba bola výrazovo bohatá. ✚ Nevyskytovali sa žiadne jazykové chyby ani chyba v stavbe vety. ✚ Dĺžka prejavu bola primeraná a mala spád. ✚ Prejav mohol byť výzvou k diskusii.
Dobry	✚ Čiastočne sa kontaktoval s poslucháčmi. ✚ Rečníkovi bolo niekedy zle rozumieť. ✚ Prejav nemal výraznú hlavnú myšlienku. ✚ Príklady boli uplatnenie iba niekedy. ✚ Slovná zásoba bola postačujúca. ✚ Vyskytovali sa jazykové chyby a chyby v stavbe vety. ✚ Dĺžka prejavu bola primeraná. ✚ Prejav nebol výzvou k diskusii.
Dostatočný	✚ Minimálne sa kontaktoval s poslucháčmi. ✚ Rečníkovi bolo zle rozumieť. ✚ Prejav nebol presvedčivý. ✚ Ústny prejav bol zle štruktúrovaný, hlavná myšlienka bola nevýrazná. ✚ Príklady boli nefunkčné. ✚ Slovná zásoba bola malá. ✚ Vyskytovali sa časté chyby v jazyku a chyby v stavbe vety. ✚ Dĺžka prejavu nezodpovedala téme.
Nedostatočný	✚ Chýbal kontakt s poslucháčmi. ✚ Rečníkovi nebolo vôbec rozumieť. ✚ Prejav nebol presvedčivý aj zaujímavý. ✚ Chýbala hlavná myšlienka. ✚ Chýbali príklady. ✚ Slovná zásoba bola veľmi malá. ✚ Vyskytovali sa veľmi časté chyby v jazyku, stavba vety nebola správna.

✚ Dĺžka prejavu bola veľmi dlhá/krátka, zmysel vystúpenia nebol jasný.

Pre hodnotenie výsledkov vzdelávania na záverečnej skúške sú stanovené nasledovné všeobecné kritériá:

Stupeň hodnotenia	Výborný	Chváľitebný	Dobry	Dostatočný	Nedostatočný
Kritériá hodnotenia					
Porozumenie téme	Porozumel téme dobre	V podstate porozumel	Porozumel s nedostatkami	Porozumel so závažnými nedostatkami	Neporozumel téme
Používanie odbornej terminológie	Používal samostatne	Používal s malou pomocou	Vyžadoval si pomoc	Robil zásadné chyby	Neovládal
Vecnosť, správnosť a komplexnosť odpovede	Bol samostatný, tvorivý, pohotový, pochopil súvislosti	Bol celkom samostatný, tvorivý a pohotový	Bol menej samostatný, nekomplexný a málo pohotový	Bol nesamostatný, často vykazoval chyby, nechápal súvislosti	Bol nesamostatný, ťažkopádny, vykazoval zásadné chyby
Samostatnosť prejavu	Vyjadroval sa výstižne, súvisle a správne	Vyjadroval sa celkom výstižne a súvisle	Vyjadroval sa nepresne, niekedy nesúvisle, s chybami	Vyjadroval sa s problémami, nesúvisle, s chybami	Nedokázal sa vyjadriť ani s pomocou skúšajúceho
Pochopenie praktickej úlohy	Porozumel úlohe dobre	V podstate porozumel	Porozumel s nedostatkami	Porozumel so závažnými nedostatkami	Neporozumel úlohe
Voľba postupu	Zvolil správny a efektívny postup	V podstate zvolil správny postup	Zvolil postup s problémami	Zvolil postup s problémami a s pomocou skúšajúceho	Nezvolil správny postup ani s pomocou skúšajúceho
Kvalita výsledku práce	Pripravil kvalitný produkt/činnosť	V podstate pripravil kvalitný produkt/činnosť	Pripravil produkt/činnosť s nízkou kvalitou	Pripravil produkt/činnosť s veľmi nízkou kvalitou	Pripravil nepodarok

✚ **Klasifikácia** je výsledkom komplexného hodnotenia vedomostí, zručností a návykov žiaka. Základom na pridelenie klasifikačného stupňa sú známky, čiže zaradenie žiaka alebo jeho výkonu do niektorej výkonnostnej skupiny. Vymedzenie klasifikačných stupňov sa opiera o hodnotenie podľa výkonových kritérií.

Stupne prospechu a celkový prospech

Prospech žiaka je v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikovaný týmito stupňami:

- výborný
- chváľitebný
- dobrý
- dostatočný
- nedostatočný

Správanie žiaka je klasifikované týmito stupňami:

- 1 – veľmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

Žiak na konci prvého a druhého polroku je hodnotený takto:

- Prospel s vyznamenaním
- Prospel veľmi dobre
- Prospel
- Neprospeš

Žiak je neklasifikovaný, ak jeho absencia v danom predmete prekročila 25% celkovej dochádzky (riaditeľ školy môže odsúhlasiť skúšku na doplnenie klasifikácie. Žiak je neklasifikovaný aj v prípade, ak vyučujúci nemá dostatok podkladov na uzatvorenie klasifikácie. O tejto skutočnosti musí byť informovaný riaditeľ školy. Ak je žiak neklasifikovaný, nedostane vysvedčenie, iba výpis z katalógového listu. O dodatočnej klasifikácii rozhoduje riaditeľ školy v zmysle platnej legislatívy.

Ak má žiak alebo jeho zákonný zástupca pochybnosti o správnosti hodnotenia, môže požiadať riaditeľa školy o komisionálne preskúšanie žiaka. Na základe kritérií hodnotenia sa uskutoční preskúšanie žiaka do 14 dní od doručenia jeho žiadosti prípadne v termíne po vzájomnej dohode medzi žiakom a riaditeľom školy. Komisionálne skúšky prebiehajú v súlade s právnymi predpismi.

Opravné skúšky určuje riaditeľ školy v súlade s právnym predpisom.

Výchovné opatrenia

Patria sem pochvaly, napomenutia triedneho učiteľa, výstraha triedneho učiteľa, výstraha riaditeľa školy, podmienené vylúčenie zo štúdia, vylúčenie zo štúdia. Akékoľvek výchovné opatrenie musí byť okamžite oznámené v písomnej forme rodičom alebo zákonným zástupcom žiaka. Opatrenie sa zaznamenáva do katalógového listu žiaka. Neuvádza sa na vysvedčení.

 Klasifikácia a hodnotenie žiakov so ŠVVP sa robí s prihliadnutím na stupeň poruchy. Vyučujúci rešpektujú doporučenia psychologických vyšetrení žiaka a uplatňujú ich pri klasifikácii a hodnotení správania žiaka. Vyberajú vhodné a primerané spôsoby hodnotenia vrátane podkladov na hodnotenie. Uplatňujú také formy a spôsoby skúšania, ktoré zodpovedajú schopnostiam žiaka a nemajú negatívny vplyv na ich rozvoj a psychiku. Volia taký druh prejavu, v ktorom má žiak predpoklady preukázať lepšie výkony.

11 VZDELÁVANIE NA ZÍSKANIE NIŽŠIEHO STREDNÉHO VZDELANIA

11.1 Rámcové učebné plány

11.1.1 Rámcový učebný plán pre školy s vyučovacím jazykom slovenským

Vyučovacie predmety	Celkový počet vyučovacích hodín za štúdium
slovenský jazyk a literatúra a)	36
cudzí jazyk	
matematika a)	36
informatika	
človek a príroda	30
človek a spoločnosť	30
SPOLU	132

11.1.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu

- Vyučovacie predmety slovenský jazyk a literatúra a matematika sú vyučované aj v rámci riadnych vyučovacích hodín.
- Vzdelávanie na získanie nižšieho stredného vzdelania môže škola realizovať v blokoch v uvedenom minimálnom rozsahu. O organizácii vzdelávania – zaradenie vzdelávania do ročníkov, voľbe organizačnej formy vyučovania (zaradenie vyučovacích hodín v rozvrhu/vyučovanie v blokoch) rozhodne riaditeľ školy.
- Uchádzači o získanie nižšieho stredného vzdelania ukončia vzdelávanie úspešným absolvovaním komisionálnej skúšky z vyučovacích predmetov
  - slovenský jazyk a literatúra,
  - cudzí jazyk (anglický jazyk, nemecký jazyk, francúzsky jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk),
  - matematika,
  - informatika,
  - človek a príroda (pozostávajúci z oblastí fyzika, chémia, biológia),

- človek a spoločnosť (pozostávajúci z oblastí dejepis, geografia, občianska náuka). Vyučovacia oblasť občianska náuka sa vyučuje aj v rámci riadnych vyučovacích hodín.
- d) Komisionálne skúšky majú ústnu formu, ktorú tvorí ústna odpoveď pred komisiou pre komisionálne skúšky. Komisia pre komisionálne skúšky má najmenej troch členov. Zadaní komisionálnej skúšky musia plne rešpektovať vzdelávacie štandardy jednotlivých vyučovacích predmetov a ich oblastí. V jeden deň môže žiak vykonať komisionálne skúšky najviac z dvoch vyučovacích predmetov.

11.2 Štandardy na získanie nižšieho stredného vzdelania

Absolventi vzdelávania získajú kompetencie potrebné na pokračovanie v ďalšom vzdelávaní a/alebo uplatnenie sa na trhu práce, najmä:

- primeranú úroveň komunikačných zručností a schopností reagovať v rôznych (životných) situáciách,
- schopnosť efektívne spolupracovať,
- schopnosť osvojiť si a využívať (osobne) efektívne stratégie učenia sa v súlade so svojimi reálnymi možnosťami,
- schopnosť vyhľadať (prostredníctvom nových IKT) nové/potrebné informácie a vedieť ich spracovať/využiť,
- schopnosť orientovať sa v súčasnom svete,
- schopnosť zaujať stanovisko k (svojim) právam a povinnostiam v občianskom a pracovnom živote.

Uvedené ciele sa naplňajú prostredníctvom vymedzeného obsahu vzdelávania, t. j. výkonového a obsahového štandardu vyučovacích predmetov. Vo výučbe je potrebné uplatňovať medzipredmetový prístup, teda kooperáciu v rámci jednotlivých vyučovacích predmetov v danej vzdelávacej oblasti a tiež medzi rôznymi oblasťami. Je dôležité v čo najväčšej miere prihladať na prepojenie obsahu s praktickým životom. Pri nadobúdaní, precvičovaní a osvojovaní si učiva je nevyhnutné využívať aktivizujúce vyučovacie metódy.

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia má kľúčové postavenie z hľadiska utvárania a získavania komunikačnej kompetencie žiakov. Obsahom vyučovacieho predmetu sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra. Jazyk sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok na vyjadrovanie emócií. Akcent sa kladie na rozvoj čitateľskej gramotnosti a tvorbu vlastných jazykových prejavov. Špecifickú zložku podoblasti tvorí literatúra. Jej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií – súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na recepciu umeleckého textu, jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Dôraz sa kladie na čítanie ako všestranné osvojovanie umeleckého textu. Rozvíjané čitateľské kompetencie ďaleko presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu. Cieľom vzdelávania v oblasti slovenského jazyka a literatúry je dosiahnuť takú úroveň jazykových a rečových zručností v slovenskom jazyku, aby žiaci zvládli každú komunikačnú situáciu. Pri rozvíjaní týchto kompetencií je potrebné zohľadniť kognitívnu úroveň žiakov.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry je, aby žiaci:

- vyjadrovali svoje skúsenosti, pocity, názory ústnou a písomnou formou,
- reagovali primeraným spôsobom v rôznych spoločenských a kultúrnych súvislostiach,
- používali čítanie a písanie v rôznych komunikačných situáciách,
- porozumeli súvislým i nesúvislým textom a vedeli získať informácie z textu,
- porozumeli literárnym textom a posúdili ich na základe vlastného hodnotového systému z etického a estetického aspektu,
- vhodne a správne využívali jazykové a mimojazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.

Výkonové štandardy

Jazyková zložka

Čítanie s porozumením

Absolvent dokáže:

- podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych pocitov
- po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam
- prerozprávať obsah známeho vecného alebo umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti.
- vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému
- v prečítanom texte vysvetliť význam známych a vyhľadať význam neznámych slov v jazykových slovníkoch
- vytvoriť na základe ucelených informácií hypotézu o závere epického textu
- vyjadriť svoj čitateľský zážitok.

Písanie

Absolvent dokáže:

- vytvoriť na zadanú tému ucelený text, ktorý spĺňa niektoré znaky stanoveného slohového útvaru/žánru
- vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu
- prispôbiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii
- v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie súvisiace s obsahom jeho textu
- aplikovať niektoré znaky formálnej úpravy slohových útvarov/žánrov
- po upozornení skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby
- pri prezentácii svojho textu správne artikulovať, intonovať a prispôbiť tempo svojho prejavu poslucháčom.

Hovorenie

Absolvent dokáže:

- zorientovať v danej komunikačnej situácii
- začať a ukončiť komunikáciu na zvolenú tému
- jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj názor na určitú tému
- spoločensky vhodne vyjadriť svoj nesúhlas s obsahom komunikácie
- podľa pokynov sformulovať krátky text na danú tému
- vo vlastných ústnych prejavoch použiť spoločenský tón, ktorý je v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa táto komunikácia uskutočňuje
- spoločensky vhodne sformulovať otázky a zistiť, či poslucháči porozumeli prejavu.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné kompetencie

Absolvent dokáže:

- vysvetliť význam štandardizovaných pojmov v rozsahu obsahového štandardu, určiť ich v texte a svoje tvrdenie zdôvodniť.

Literárna zložka

Absolvent dokáže:

- po predchádzajúcej príprave nahlas čítať umelecký text, ktorého obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam
- reprodukovать prečítaný text so zachovaním časovej postupnosti
- vysvetliť význam štandardizovaných pojmov v rozsahu obsahového štandardu, určiť ich v texte a svoje tvrdenie zdôvodniť
- rozoznať poéziu, prózu a drámu
- identifikovať dialóg v prozaickom a dramatickom texte
- charakterizovať rozdiel medzi monológom a dialógom na základe textu
- identifikovať hlavnú a vedľajšiu postavu v umeleckom texte
- zo známeho umeleckého textu vyvodiť hlavnú myšlienku
- subjektívne zhodnotiť prečítaný text a pri prezentácii svojho názoru dodržiava pravidlá spoločenskej komunikácie

Obsahové štandardy

Aplikačný kontext (druhy textov)

súvislé texty rôznych jazykových štýlov, nesúvislé texty

umelecké a vecné texty

súkromný list, SMS, e-mail, oznámenie, správa, pozvánka, prihláška, úradný list, žiadosť, štruktúrovaný životopis, objednávka, jednoduché rozprávanie, opis, mapy, schémy, letáky, cestovné poriadky, tabuľky, grafy, informačné hárky, programy

zvuková rovina a pravopis

pravidlo o rytmickom krátení

diakritické znamienka: dĺžeň, mäkčeň, vokáľ

interpunkčné znamienka: bodka, otáznik, výkričník, čiarka, dvojbodka, spojovník, pomlčka, zátvorky

lexikálna/významová rovina

slovná zásoba: spisovné slová – nespisovné slová; spisovný jazyk – nárečia

tvorenie slov: odvodzovaním; prípona

slovníky: pravopisný, synonymický, výkladový, cudzích slov, frazeologický

morfologická/tvarová rovina

podstatné mená: vlastné a všeobecné; rod (mužský, ženský, stredný); skloňovanie

prídavné mená: skloňovanie; vzor: pekný

zámená: osobné a privlastňovacie; funkcia zámen v hovorovom a administratívnom štýle

číslovky: základné, radové (písané číslom)

slovesá: čas: prítomný, minulý, budúci; pomocné sloveso byť; spôsob: oznamovací, rozkazovací; vykanie, tykanie

neohybné slovné druhy: informatívne

syntaktická/skladobná rovina

jednoduchá veta: holá, rozvitá, rozvitá s viacnásobným vetným členom

vety podľa obsahu: oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie

prísudok, podmet, prísudzovací sklad

zhoda

sloh

pozdrav, oslovenie, predstavenie sa, privítanie, rozlúčenie, prosba/želanie, poďakovanie, ospravedlnenie – ústne, ospravedlnenie s vysvetlením, vyjadrenie súhlasu/nesúhlasu, tvorba otázok (žiadosť o informáciu)

rozhovor, telefonický rozhovor; zásady spoločenského správania

adresa, adresa odosielateľa, adresát; vypisovanie rôznych formulárov

blahoželenie, pohľadnica, súkromný list – ústne/písomne, oznámenie, správa, krátke správy (SMS, e-mail), informácia v

novinách a časopisoch, pozvánka, vizitka, prihláška, životopis (úradný, štruktúrovaný), úradný list, žiadosť, objednávka

osnova, hlavná myšlienka, téma

rozprávanie (ústne/písomne): jednoduché rozprávanie; úvod, jadro, záver; časová postupnosť v rozprávaní

opis (ústne/písomne): opis predmetu, prostredia, osoby, pracovného postupu; statický opis

základné literárne pojmy

poézia – informatívne, próza – informatívne, divadelná hra, herec, režisér, scenárista, film, literárne

dielo ako filmová predloha, scenár

literárne žánre

báseň, pieseň, rozprávka (televízna, filmová), povesť (ľudová, autorská), román (dievčenský, detektívny, dobrodružný),

príslovie, porekadlo, pranostika

štruktúra literárneho diela

hlavná myšlienka, hlavná postava, vedľajšia postava

štylizácia textu

dialóg, monológ

CUDZÍ JAZYK (ANGLICKÝ JAZYK, FRANCÚZSKÝ JAZYK, NEMECKÝ JAZYK, RUSKÝ JAZYK, ŠPANIELSKÝ JAZYK, TALIANSKY JAZYK)

Vyučovací predmet cudzí jazyk patrí medzi všeobecno-vzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr ale aj v práci, sa dôraz pri ich vyučovaní kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti po-
rozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu cudzí jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup – na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu je:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti vrátane jazykových činností
- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Výkonové štandardy **(anglický, francúzsky, nemecký, ruský, španielsky a taliansky jazyk)**

Počúvanie s porozumením

Absolvent dokáže:

- porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný splňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná
- porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života
- porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach
- pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú
- porozumieť základným bodom v rečovom prejave na témy, ktoré sú mu známe (upravené SERR, 2013, s. 68, 69).

Čítanie s porozumením

Absolvent dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach
- pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty
- porozumieť jednoduchým osobným listom
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov (upravené SERR, 2013, s. 71 – 74).

Písomný prejav

Absolvent dokáže:

- napísať jednoduché osobné listy
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci
- napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa - miesto, škola, rodina, záujmy (upravené SERR, 2013, s. 85 – 86, 127).

Ústny prejav – dialóg

Absolvent dokáže:

- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy
- zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení

- vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť (upravené SERR, 2013, s. 76 – 83).

Ústny prejav – monológ

Absolvent dokáže:

- opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto
- písať niečo ako jednoduchý sled myšlienok
- podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti (upravené SERR, 2013, s. 60).

Obsahové štandardy

ANGLICKÝ JAZYK

Kompetencia „Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou“

Funkcie: upútať pozornosť; pozdraviť; odpovedať na pozdrav; poďakovať sa a vyjadriť uznanie; rozlúčiť sa

Interakčné schémy: Excuse me, please. Sorry. Hello. Hi, how are you today? Good morning, how are you doing? Fine, thanks. I am well, and you? That is very kind of you. You are welcome. Not at all. No problem. See you. Have a nice day/ weekend.

Jazyková dimenzia: slovosled vo vetách v prítomnom čase jednoduchom a priebehovom – tvorba otázky, odpovede, záporu

Kompetencia „Vypočuť si a podať informácie“

Funkcie: informovať sa; potvrdiť a trvať na niečom; začleniť informáciu; odpovedať na požiadavky

Interakčné schémy: Are you a student? Is there a bank near here? How many brothers have you got? How can I get to the bank, please? Where is the bank? How much does it cost? Were you at the cinema yesterday? What's the time? Yes, I do. No, I don't. Yes, I am. No, I am not. Yes, there is / there are. No, there are not / there is not. I want / I don't want. Martin is my brother. It is not mine. I live in Bratislava. She lives in that street. My sister's name is Audrey. Yes, of course. No, I am sorry. Yes, I do. No, I don't. The bus leaves at ten o'clock.

Jazyková dimenzia: časovanie pomocného slovesa to be, have got a základných plnovýznamových slovies v prítomnom čase jednoduchom – tvorba otázky, odpovede a záporu; opytovacie zámená who, where, why, what, when, which, how, how much / how many; prívlastňovacie prídavné mená a zámená

Kompetencia „Vybrať si z ponúkaných možností“

Funkcie: identifikovať; opísať

Interakčné schémy: John's working in France now. It's raining again. The train ticket is 30 pounds. The school is on the left. She's tall. She's very friendly. She's got long hair. She's wearing a blue dress. Edwin is a really good friend. It's got a long tail.

Jazyková dimenzia: neurčitý a určitý člen; základné číslovky 30 – 100; intenzifikátory really, very; prítomný čas priebehový základných plnovýznamových slovies – tvorba otázky, odpovede, záporu a rozkazu

Kompetencia „Vyjadriť názor“

Funkcie: vyjadriť názor; vyjadriť súhlas; vyjadriť nesúhlas

Interakčné schémy: This house is bigger than our house. That dress is nice. Yes. That's a good idea. No, I don't. No, I don't like it.

Jazyková dimenzia: pravidelné stupňovanie krátkych prídavných mien

Kompetencia „Vyjadriť vôľu“

Funkcie: vyjadriť želania; vyjadriť plány

Interakčné schémy: I want to live with my parents. I need a large room. What are your plans? Are you going out tonight? We are meeting on Sunday. We are going to sing.

Jazyková dimenzia: sloveso want + neurčitok. Sloveso need + podstatné meno; vyjadrenie budúceho deja pomocou to be going to

Kompetencia „Vyjadriť schopnosť“

Funkcie: vyjadriť vedomosti; vyjadriť neznalosť; vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť

Interakčné schémy: I can speak French. I can't speak German. He can swim very well. I can swim, but not very well. He plays football and his sister goes dancing.

Jazyková dimenzia: časovanie modálneho slovesa can, could – tvorba otázky, odpovede a záporu; spojky and, but, because

Kompetencia „Vyjadriť pocity“

Funkcie: vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie; vyjadriť smútok, sklúčenosť

Interakčné schémy: I'm really happy. I'm glad. It's wonderful! Great! Fantastic! She likes her new red bike. You're lucky. It is very sad. What a pity!

Jazyková dimenzia: prídavné mená miery, farby a kvality v základnom tvare

Kompetencia „Vyjadriť očakávania a reagovať na ne“

Funkcie: zistiť spokojnosť/nespokojnosť

Interakčné schémy: What's the matter? What happened? Do you like the food? Did you like the party?

Jazyková dimenzia: minulé čas jednoduchý pravidelných slovies – tvorba otázky, odpovede a záporu; Why- otázky

Kompetencia „Predstaviť záľuby a vkus“

Funkcie: vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam; vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád

Interakčné schémy: What do you like (doing)? I love / like English. I like reading because it's interesting. My Brother plays Computer games. I always go shopping on Saturdays. I'd like a cake. I don't like it (very much).

Jazyková dimenzia: like / love / hate + sloveso + ing; príslovky sometimes, never, always, yesterday; väzba I'd like.

Kompetencia „Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam“

Funkcie: vyjadriť príkaz/zákaz; žiadať o povolenie a súhlas; dať súhlas

Interakčné schémy: Go home. Go away! Don't talk to the driver. Could / Can I go now? Could I use your phone. Yes, OK. Sure, no problem.

Jazyková dimenzia: modálne slovesá can, could – tvorba otázky a záporu

Kompetencia „Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností“

Funkcie: ospravedlniť (sa)

Interakčné schémy: I'm sorry. I was ill yesterday. I couldn't come to school. Sorry for / about that. Excuse me.

Jazyková dimenzia: minulé čas jednoduchý slovies to be, to have

Kompetencia „Dať ponuku a reagovať na ňu“

Funkcie: žiadať niekoho o niečo; odpovedať na žiadosť; ponúknuť pomoc; odpovedať na návrh

Interakčné schémy: Speak slowly, please. Can you repeat that? Oh, yes. Of course. No, I'm sorry. Can I help you with your bag? Yes, please. That's very kind of you.

Jazyková dimenzia: vyjadrenie množstva pomocou any, some, a lot of; zdvorilé ponuky s pomocou can / could

Kompetencia „Reagovať pri prvom stretnutí“

Funkcie: predstaviť niekoho; predstaviť sa; reagovať na predstavenie niekoho; privítať

Interakčné schémy: This is my very good friend Jane. She's English. Can I introduce you to my mother? My name's Tina Jones. I'm from the USA. I'm American. Nice to meet you. How are you? Fine, thanks. And you? Come in.

Jazyková dimenzia: prítomný čas jednoduchý plnovýznamových slovies – tvorba otázky, odpovede, rozkazu a záporu

Kompetencia „Korešpondovať“

Kompetencia „Korešpondovať“

Funkcie: začať a ukončiť list

Interakčné schémy: Dear Mary, Hello / Hi, Mary. How are you? Thank you for your letter. Did you like your holiday? Bye, Love, See you soon, All the best,

Jazyková dimenzia: minulé čas jednoduchý nepravidelných plnovýznamových slovies – tvorba otázky, odpovede, záporu

Kompetencia „Telefonovať“

Funkcie: začať, udržiavať a ukončiť rozhovor

Interakčné schémy: Hello. Hi, Mr. King, it's Mary. Hold on...Is that Liz? Can I speak to Jo, please? Just a minute / a moment. It's better to call tomorrow. See you on Sunday. Bye. All right. Goodbye.

Jazyková dimenzia: Nepravidelné stupňovanie prídavných mien good, bad

MATEMATIKA

Matematické vzdelávanie popri funkcii všeobecného vzdelania má aj prípravnú funkciu pre odbornú zložku vzdelávania i uplatnenie v praxi. Všeobecným cieľom matematického vzdelávania je výchova premýšľajúceho človeka, ktorý bude vedieť matematiku používať v rôznych životných situáciách –v osobnom živote, budúcom zamestnaní i ďalšom vzdelávaní.

Vzdelávací obsah vyučovacieho predmetu matematika je rozdelený do tematických celkov:

- Čísla, premenná a počtové výkony s číslami.
- Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy.
- Geometria a meranie.
- Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika.
- Logika, dôvodenie, dôkazy.

Tematický celok Logika, dôvodenie, dôkazy nie je explicitne vymedzený, ale sa prelína všetkými ostatnými tematickými celkami. Viaceré prieniky sú aj medzi ostatnými tematickými celkami, napríklad s tabuľkami a diagramami pracujeme aj v rámci tematického celku Čísla, premenná a počtové výkony s číslami, podobne je to aj s rovnicami.

Cieľom matematiky je komplexne rozvíjať žiakovu osobnosť.

Proces vzdelania smeruje k tomu, aby žiaci:

- získali schopnosť používať matematiku vo svojom budúcom živote.
- správne používali matematickú symboliku, znázorňovali vzťahy.
- čítali s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy.
- rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore, priestorovú predstavivosť.
- boli schopní pracovať s návodmi.

Výkonové štandardy

ČÍSLA, PREMENNÁ A POČTOVÉ VÝKONY S ČÍSLAMI

Absolvent vie/dokáže:

- prečítať, zapísať, porovnať a usporiadať prirodzené, desatinné, celé a racionálne čísla aj zlomky
- správne zobrazíť čísla na číselnej osi, rozlíšiť párne a nepárne čísla
- sčítat' a odčítat' prirodzené, desatinné a celé čísla aj zlomky
- vynásobiť a vydeliť prirodzené čísla jednociferným číslom, desatinné čísla, záporné číslo kladným číslom, zlomok prirodzeným číslom a zlomkom
- spamäti vynásobiť a vydeliť mocninami čísla 10 kladné desatinné čísla aj prirodzené čísla (v obore malej násobilky číslami ukončenými nulami)
- že sa čísla dajú násobiť v ľubovoľnom poradí
- pri počítaní dodržať dohodnuté poradie operácií a správne používať zátvorky
- používať efektívne kalkulačku
- vypočítať aritmetický priemer čísel, premeniť jednotky dĺžky a hmotnosti
- porovnať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporiadať ich podľa veľkosti
- kedy sa zlomok rovná jednej celej, kedy sa rovná nule a kedy nemá zmysel graficky znázorniť a zapísať zlomkovú časť z celku
- krátením upraviť zlomok, nájsť niektorého spoločného menovateľa zlomkov
- vypočítať zlomkovú časť z celku, previesť zlomok na desatinné číslo
- zapísať zlomok v tvare desatinného čísla (periodickým číslom) s požadovanou presnosťou

- vypočítať jedno percento ako stotinu základu
- rozlíšiť, určiť a vypočítať základ aj hodnotu časti prislúchajúcej k počtu percent
- vypočítať počet percent, ak je daný základ a časť prislúchajúca k počtu percent
- vypočítať základ, keď poznajú počet percent a hodnotu prislúchajúcu k tomuto počtu percent.
- ak je rôzny základ, rovnakej časti zodpovedajú rôzne počty percent.
- prečítať údaje súvisiace s počtom percent z diagramov (grafov)
- vypočítať hľadanú istinu aj úrok z danej istiny za určité obdobie pri danej úrokovej miere
- vyriešiť aplikačné úlohy, úlohy rozvíjajúce špecifické myslenie a úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva, v ktorých sa vyskytujú ako podnet štatistické dáta
- vyriešiť slovné úlohy (z praxe) s prirodzenými, celými a desatinnými (kladnými a zápornými) číslami, zlomkami a percentami
- uviesť príklady použitia prirodzených, desatinných, kladných a záporných čísel v praxi

VZŤAHY, FUNKCIE, TABUĽKY, DIAGRAMY

Absolvent vie/dokáže:

- určiť hodnotu výrazu, keď je daná hodnota premennej
- vyriešiť slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici bez formalizácie do podoby rovnice
- vyriešiť lineárnu rovnicu/nerovnicu s jedným a s viacnásobným výskytom neznámej
- dosadiť do vzorca a vyjadriť neznámu zo vzorca
- vyriešiť slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici/nerovnici, slovné úlohy na pomer a praktické úlohy s použitím mierky plánu/mapy, priamej a nepriamej úmernosti
- overiť správnosť riešenia slovnej úlohy
- rozhodnúť, či daný vzťah je alebo nie je priamou/nepriamou úmernosťou
- z grafu funkcie odčítať veľkosť funkčnej hodnoty a naopak zaznačiť známu veľkosť funkčnej hodnoty do grafu
- z grafu funkcie alebo jej hodnôt v tabuľke rozhodnúť o raste/klesaní, extrémoch funkcie
- riešiť praktické úlohy vyžadujúce čítanie grafu funkcie alebo jeho tvorbu.

GEOMETRIA A MERANIE

Absolvent vie/dokáže:

- rozlíšiť a načrtnúť bod, úsečku, priamku, kružnicu, trojuholník a štvoruholník
- narysovať úsečku danej dĺžky a trojuholník, štvorec, obdĺžnik, ak pozná dĺžky ich strán
- zostrojiť kružnicu s daným polomerom/priemerom
- vysvetliť vzťah medzi polomerom a priemerom kružnice
- určiť vzájomnú polohu kružnice a priamky, stred úsečky, odhadnúť vzdialenosť na metre
- poznať vlastnosti trojuholníka, štvoruholníka, štvorca, obdĺžnika, kružnice, kruhu
- narysovať pomocou dvojice pravítok alebo pravítka s ryskou rovnobežnú/kolmú priamku (úsečky) a pomocou uhloмера uhol s danou veľkosťou
- odmerať dĺžku úsečky s presnosťou na milimetre a veľkosť narysovaného uhla v stupňoch
- vyriešiť slovné úlohy s premenou jednotiek dĺžky a úlohy vyžadujúce základné poznatky o trojuholníku, štvorci a obdĺžniku
- vypočítať veľkosť tretieho vnútorného uhla trojuholníka, ak pozná veľkosť jeho dvoch vnútorných uhlov v stupňoch
- využiť vlastnosti uhlov pri riešení kontextových úloh, rozlíšiť základné prvky trojuholníka
- opísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník a ich základné vlastnosti
- vypočítať obvod a obsah štvorca, obdĺžnika a trojuholníka
- vyriešiť slovné úlohy z praxe s využitím poznatkov o obsahu a obvode rovnobežníka a trojuholníka a s využitím premeny jednotiek dĺžky a obsahu
- vypočítať obvod a obsah obrazcov zložených zo štvorcov/obdĺžnikov, obvod a obsah kruhu a dĺžku kružnice, povrch a objem kocky, kvádra, ihlana, valca, kužeľa a gule (aj v rámci slovných úloh z praxe)
- zostaviť na základe náčrtu/opisu teleso skladajúce sa z kociek a kvádrov
- vzťah 1 liter = 1 dm³, premeniť základné jednotky obsahu/objemu
- formuláciu Pytagorovej vety, aj jej význam a použitie na riešenie úloh z praxe
- zapísať Pytagorovu vetu v pravouhlom trojuholníku ABC s pravým uhlom pri vrchole C vzťahom $c^2 = a^2 + b^2$, ale aj vzťahom pri inom označení strán pravouhlého trojuholníka
- vypočítať dĺžku tretej strany pravouhlého trojuholníka, ak sú známe dĺžky jeho dvoch zvyšných strán.

KOMBINATORIKA, PRAVDEPODOBNOSŤ, ŠTATISTIKA

Absolvent vie/dokáže:

- systematicky usporiadať daný počet predmetov (prvkov, údajov) podľa predpisu
- z daných prvkov vybrať skupinu prvkov s danou vlastnosťou a určiť počet týchto prvkov
- pokračovať v danom systéme usporiadania/vypisovania
- vypísať možnosti podľa určitého systému, vytvoriť systém na vypisovanie možností
- vyriešiť kombinatorické úlohy, vrátane intuitívneho použitia pravidla súčtu a súčinu
- rozlíšiť väčšiu/menšiu pravdepodobnosť, uskutočniť primerané pravdepodobnostné experimenty, posúdiť a rozlíšiť možné a nemožné udalosti/javy
- rozhodnúť o pravdepodobnosti jednoduchých udalostí
- zhromaždiť, roztriediť, usporiadať a znázorniť dáta (údaje) jednoduchým diagramom
- pracovať podľa zvoleného (vlastného, vypracovaného) návodu/postupu
- vypočítať relatívnu početnosť udalosti a aritmetický priemer z údajov v tabuľke, grafe
- prečítať údaje z tabuľky, z kruhového a stĺpcového diagramu
- znázorniť údaje z tabuľky kruhovým a stĺpcovým diagramom a naopak
- vyriešiť primerané úlohy zo štatistiky s využitím výpočtu aritmetického priemeru

Obsahové štandardy

ČÍSLA, PREMENNÁ A POČTOVÉ VÝKONY S ČÍSLAMI

prirodzené, celé a racionálne číslo, cifra, číslica, párne a nepárne číslo, kladné a záporné číslo, desatinné číslo (kladné a záporné), desatinná čiarka, desatiny, stotiny, tisíciny, ..., číselná os, usporiadanie čísel, aritmetický priemer, jednotky dĺžky (km, m, dm, cm, mm), hmotnosti (t, kg, dag, g, mg) a ich premena, zápis prirodzeného čísla, stovky, tisíce, desaťtisíce, ..., porovnanie čísel, znaky $<$, $>$, $=$, vzostupné a zostupné usporiadanie, sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie, súčet, rozdiel, súčin, deliteľ, podiel, zvyšok pri delení, viac, menej, rovnako, polovica, tretina, štvrtina, poradie početových výkonov, úloha zátvoriek, celok, zlomok ako časť z celku, zlomok ako číslo, zlomková časť z celku, prevrátený zlomok, znázornenie zlomkovej časti celku, zlomková čiara, čitateľ a menovateľ zlomku, rovnosť zlomkov, spoločný menovateľ, spoločný násobok, križové pravidlo, percento ($\%$), základ, časť prislúchajúca k počtu percent, počet percent, kruhový a stĺpcový diagram, štatistické údaje, tabuľka, graf, diagram, istina, úrok, jednoduché úrokovanie, úroková miera, pôžička, úver, vklad

VZŤAHY, FUNKCIE, TABUĽKY, DIAGRAMY

nerovná sa, je rôzne od, znaky $=$, $\neq$, výraz s premennou (algebraický výraz), dosadzovanie čísel za jednotlivé premenné, rovnica, dopočítavanie chýbajúcich údajov vo vzorcoch, neznáma veličina vo vzorci, vzorec (skrátенý zápis vzťahov), vzorce na výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika, vyjadrenie a výpočet neznámej zo vzorca, riešenie úloh vedúcich na lineárne rovnice bez formalizácie do podoby rovnice: úvahou, metódou pokus – omyl, znázornením, pomer, plán, mapa, mierka plánu a mapy, priama a nepriama úmernosť, trojčlenka, kontextové úlohy na priamu a nepriamu úmernosť, pomer a mierku, graf funkcie jednej premennej, základné vlastnosti funkcií (na základe „čítania“ grafu)

GEOMETRIA A MERANIE

priamka, bod, úsečka, stred úsečky, trojuholník a jeho vrcholy a strany, štvoruholník a jeho vrcholy, strany a uhlopriečky, štvorec, obdĺžnik, kružnica (kruh) – stred, polomer a priemer, polomer a priemer kruhu/kružnice a ich vzťah, vzájomná poloha kružnice a priamky, rovnobežky, kolmica, päta kolmice, rovnobežník, susedné a protiľahlé strany, dĺžka úsečky, dĺžka strany trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, obvod, jednotky dĺžky – m, dm, cm, mm, km,

uhol, veľkosť uhla, jednotky stupeň, uhlomer, ramená a vrchol uhla, pravý uhol,
 vnútorné uhly trojuholníka a vzťah pre ich súčet, sčítanie a odčítanie veľkostí uhlov,
 rovinné útvary, štvorec, obdĺžnik, mnohoúhelník, obsah, výmera, plocha,
 jednotky obsahu a ich premena, hektár, ár, kilometer štvorcový, meter štvorcový, decimeter štvorcový,
 centimeter štvorcový a milimeter štvorcový (ha, a, km², m², dm², cm², mm²),
 vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika a trojuholníka,
 trojuholník a jeho základné prvky (vrcholy, strany, vnútorné a vonkajšie uhly),
 trojuholníková nerovnosť, $a + b > c$, $a + c > b$, $b + c > a$, rovnoramenný a rovnostranný trojuholník,
 ramená, základňa, hlavný vrchol rovnoramenného trojuholníka,
 základné vlastnosti rovnoramenného a rovnostranného trojuholníka,
 výška trojuholníka (priamka, úsečka, dĺžka úsečky), päta výšky, priesečník výšok trojuholníka, štvoruholníky, rovnobežníky,
 štvorec, obdĺžnik, lichobežník a ich základné vlastnosti, základňa, rameno a
 výška lichobežníka, všeobecný a pravouhlý lichobežník, rovnoramenný lichobežník, obvod a obsah
 lichobežníka a trojuholníka,
 Ludolfovo číslo a jeho približné hodnoty $\pi \approx 3,14$ (resp. $\pi \approx 227$),
 obsah a obvod kruhu, dĺžka kružnice, $S = \pi \cdot r \cdot r$; $o = 2\pi r = \pi d$,
 (jednoduché a zložené) teleso, nárys, bokorys, pôdorys, povrch kocky a kvádra,
 jednotky povrchu a ich premena, objem kocky a kvádra, jednotky objemu: meter kubický, decimeter
 kubický, centimeter kubický, milimeter kubický, kilometer kubický, liter, deciliter, centiliter, mililiter, hektoliter (m³, dm³, cm³,
 mm³, km³, l, dl, cl, ml, hl),
 (rotačný) valec a kužeľ, guľa, guľová plocha, ihlan (pravidelný, štvorboký, ...),
 sieť, podstava (horná, dolná), plášť, výška, vrchol,
 strana kužeľa, stred gule, polomer a priemer gule,
 pravouhlý trojuholník a jeho základné prvky, vlastnosti – pravý uhol, odvesny, prepona, Pytagorova
 veta pre pravouhlý trojuholník, vzťahy $c^2 = a^2 + b^2$, $a^2 = c^2 - b^2$, $b^2 = c^2 - a^2$, význam a využitie Pytagorovej vety,
 priestorová predstavivosť a úlohy na jej rozvoj
KOMBINATORIKA, PRAVDEPODOBNOŠŤ, ŠTATISTIKA
 usporiadanie prvkov (s opakovaním, bez opakovania), počet usporiadaní a možností,
 kontextové úlohy s kombinatorickou motiváciou,
 objav podstaty daného systému vo vypisovaní možností, systematické vypisovanie možností, rôzne
 spôsoby vypisovania možností,
 úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počet z oblasti hier, športu a zo života,
 propedeutika základných modelov kombinatoriky, hry, pokusy a pozorovania, stratégia riešenia, udalosť, pravdepodobnosť,
 pokus, možné a nemožné udalosti, porovnávanie rôznych udalostí vzhľadom
 na mieru ich pravdepodobnosti,
 dáta, hodnoty – údaje, zhromažďovanie, triedenie, usporiadanie, grafické znázornenie, systém, tabuľka, kruhový a stĺpcový
 diagram,
 jednotka a znak, aritmetický priemer, (absolútna a relatívna) početnosť javu,
 graf – diagram, prechod od jedného typu znázornenia k inému

INFORMATIKA

Cieľom predmetu informatika je nadobudnutie základných digitálnych vedomostí a zručností. V tomto predmete by žiaci mali
 získať pozitívny vzťah k výpočtovej technike, vedieť využívať základné programy pre svoju potrebu alebo pre zamestnávateľa
 tak, aby si v budúcnosti dokázali dopĺňať a rozširovať svoje vedomosti štúdiom na vyššom type školy, prípadne v rôznych
 kurzoch alebo formou samoštúdia. Absolvovanie predmetu má uľahčiť absolventom hľadanie zamestnania a zvýšenie šance
 ich uplatnenia na trhu práce. Okrem nadobudnutia digitálnych zručností a kompetencií má tento predmet prispieť k rozvoju ich
 osobnosti, skvalitnenie komunikačných zručností a k zvyšovaniu ich sebavedomia.

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

– uvažovali o informáciách a rôznych reprezentáciách, používali vhodné nástroje na ich spracovanie

- poznali princípy softvéru a hardvéru a využívali ich pri riešení informatických problémov
- komunikovali cez sieť
- získavali informácie na webe

Výkonové štandardy

Informácie okolo nás

Absolvent dokáže:

- vytvoriť plagát, vizitku, pozvánku
- graficky prezentovať výsledky prieskumu
- vytvoriť prezentáciu a poznať zásady správneho prezentovania
- hľadať slovo, pojem v tabuľke, v dokumente, v encyklopédii
- hľadať titul v elektronickej knižnici.

Komunikácia prostredníctvom IKT

Absolvent dokáže:

- poslať e-mailovú správu s prílohou, plnohodnotne používať možnosti poštového klienta, poznať správnu formu správy
- vyhľadávať informácie na internete pomocou vyhľadávacích strojov a katalógov
- používať niektorý z nástrojov na interaktívnu komunikáciu, poznať nástroje netikety
- používať on-line služby e-spoločnosti

Princípy fungovania IKT

Absolvent dokáže:

- určiť parametre periférií
- spúšťať naraz viac aplikácií
- ukladať informácie na rôzne médiá, vie porovnať kapacitu
- vytvoriť kompresiu, dekompresiu údajov
- vykonať zálohovanie údajov
- pracovať v lokálnej sieti
- popísať princípy fungovania internetu
- zistiť IP adresu počítača
- identifikovať formát a typy súborov

Informačná spoločnosť

Absolvent dokáže:

- používať informačné a komunikačné technológie v znalostnej spoločnosti (bankovníctvo, zdravotníctvo, doprava, umenie...)
- popísať princípy šíria počítačových vírusov, ako sa odhaľujú a odstraňujú, poznať spôsoby bezpečnosti na internete a ochrany počítača
- popísať riziká počítačovej kriminality a ich dopady
- posúdiť spoľahlivosť získaných informácií
- čo sú autorské práva, legálny a nelegálny softvér, poznať rozdiel v používaní a šírení programov s rôznymi stupňami licencií

Obsahové štandardy

Informácie okolo nás

typy informácií, reprezentácia, bit, bajt

formátovanie textu, nadpisy, odrážky, obrázky v texte

grafická informácia, fotografia, animácia

informácie v tabuľkách, bunka, vzťahy medzi bunkami, grafy prehrávanie videa

prezentácia, snímka, prezentačný program, prezentácia na webe

Komunikácia prostredníctvom IKT

interaktívna a neinteraktívna komunikácia adresár príjemcov, príloha správy

webová adresa, katalógy, portály, vyhľadávače

Princípy fungovania IKT

hardvér, softvér

oblasti aplikácií softvéru

formáty súborov

operačný systém, používateľ, prihlasovanie do systému, správca úloh

priečinok, disk, CD, usb-pamäťový kľúč, archív

lokálna sieť, zdieľanie súborov

princípy fungovania internetu, adresa, doména, IP, http, ftp, smtp

Informačná spoločnosť

informačné technológie v znalostnej spoločnosti

riziká technológií, vírusy, antivírusové programy

zásady bezpečnosti

platnosť, správnosť informácií, nebezpečný obsah

licencie programov, legálnosť používania, freeware, shareware legálnosť použitia obrázkov a textov z internetu

ČLOVEK A PRÍRODA

OBLASŤ FYZIKA

Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiakov tak, aby využívali nadobudnuté vedomosti, boli schopní klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzovali závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

V predmete fyzika je do programu zaradené hlavne učivo, ktoré je najviac prepojené s praktickým životom. Vzhľadom na charakter a ciele predmetu sa organizácia vyučovania prispôbi počtu žiakov v skupine. Tým sa garantujú vonkajšie podmienky na adekvátnu realizáciu výučby a splnenie výkonového a obsahového štandardu.

Žiaci prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získajú vedomosti potrebné aj k osobným rozhodnutiam v občianskych a kultúrnych záležitostiach, ktoré súvisia s lokálnymi aj globálnymi problémami, ako sú zdravie, životné prostredie, technický pokrok a podobne. Rovnako dôležité je, aby pochopili kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy a techniky

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- vysvetľovali vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhujú metódy overenia svojich vysvetlení.
- prezentovali a obhajovali svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch.
- pracovali v tíme, vedeli kooperovať a diskutovať, byť zodpovední za výsledky svojej práce a zverené pomôcky.
- získali záujem o prírodu a svet techniky.
- získali pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia

Výkonové štandardy

Teplota. Skúmanie premien skupenstva látok

Absolvent dokáže:

- opísať pozorované javy pri skúmaní premien skupenstva látok.
- objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce vyparovanie (počiatočná teplota, veľkosť voľného povrchu kvapaliny, prúdenie vzduchu).
- objaviť z výsledkov experimentu rozdiel medzi vyparovaním a varom, charakteristiky varu.
- vyhľadať hodnoty teploty varu, teploty topenia (tuhnutia) látok v tabuľkách.

Teplo

Absolvent dokáže:

- opísať šírenie tepla vedením, prúdením, žiarením.
- opísať využitie tepelných vodičov a tepelných izolantov v praxi.
- objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce veľkosť prijatého a odovzdaného tepla.

Svetlo

Absolvent dokáže:

- overiť experimentom premenu svetla na teplo.
- porovnať zdroje svetla – Slnko a žiarovku z hľadiska šírenia svetelných lúčov.
- vysvetliť princíp použitia okuliarov pri korekcii chýb oka.

Magnetické a elektrické javy. Elektrické obvody**Absolvent dokáže:**

- zovšeobecniť na základe skúsenosti vlastnosti magnetu.
- vysvetliť princíp určovania svetových strán kompasom.
- overiť experimentom, či je látka vodičom elektrického prúdu.
- zakresliť a zapojiť elektrický obvod.
- odmerať veľkosť elektrického prúdu a elektrického napätia v elektrickom obvode.
- rozlíšiť termíny elektrická práca, elektrický výkon.
- rešpektovať pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi a pravidlá ochrany pred bleskom.

Obsahové štandardy**Teplota. Skúmanie premien skupenstva látok**

teplota, značka t , jednotka teploty $^{\circ}\text{C}$

premena kvapaliny na plyn, vyparovanie, podmienky vyparovania, var, teplota varu

premena vodnej pary na vodu, kondenzácia

premena tuhej látky na kvapalnú, kvapalnej látky na tuhú, topenie tuhnutie, teplota topenia a tuhnutia

Teplo

šírenie tepla vedením, prúdením a žiarením

tepelné vodiče a tepelné izolanty

odovzdávanie a prijímanie tepla telesom, kalorimeter tepelná rovnováha

Svetlo

svetelná energia a jej premena na teplo zdroj svetla, Slnko a žiarovka ako zdroje svetla chyby oka, okuliare

Magnetické a elektrické javy. Elektrické obvody

magnet a jeho vlastnosti, Zem ako magnet

elektrický obvod, jeho časti, znázornenie elektrického obvodu

elektrické vodiče a elektrické izolanty z tuhých látok

žiarovka a história jej vynálezu

elektrický prúd, meranie elektrického prúdu, ampérmeter

elektrické napätie, meranie elektrického napätia, voltmeter

elektrická práca, značka W , jednotky elektrickej práce J , kWh

elektrický príkon, značka P , jednotky elektrického príkonu W , kW , MW

bezpečnosť pri práci s elektrickými zariadeniami elektrická energia a jej premeny

OBLASŤ CHÉMIA

Obsah vyučovacieho predmetu chémia vychádza zo situácií, javov a činností, ktoré majú chemickú podstatu, sú blízke žiakom a sú dôležité v živote každého človeka. Tvoria ho nielen chemické poznatky, ale aj činnosti. Vykonávaním vlastných činností si žiaci osvojujú dôležité spôsobilosti, predovšetkým spôsobilosť objektívne a spoľahlivo pozorovať a opísať pozorované. Vzhľadom na charakter a ciele predmetu sa organizácia vyučovania prispôbí počtu žiakov v skupine. Tým sa garantujú vonkajšie podmienky na adekvátnu realizáciu výučby a splnenie výkonového a obsahového štandardu.

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- boli oboznámení so základnými poznatkami o látkach dôležitých pre život.
- boli oboznámení s chemickými javmi a procesmi.
- rozumeli pokynom na realizáciu praktických činností a dokázali ich podľa návodu uskutočniť.
- mali osvojené zásady bezpečnej práce s látkami.
- vyhľadávali v dostupných zdrojoch poznatky o použití rôznych látok v priemysle, poľnohospodárstve a v živote z hľadiska významu pre človeka, vplyvu na životné prostredie a ľudské zdravie.
- využívali poznatky a skúsenosti získané v predmete chémia pri ochrane zdravia a životného prostredia.

Látky a ich vlastnosti

Absolvent dokáže:

- určiť spoločné a rozdielne vlastnosti látok
- rozlíšiť základné piktogramy označujúce nebezpečné látky.
- roztriediť príklady látok na zmesi a chemicky čisté látky.
- uviesť príklady rovnorodých a rôznorodých zmesí.
- rozlíšiť pojmy roztok, rozpustená látka, rozpúšťadlo.
- uviesť príklady rôznych druhov vôd.
- posúdiť význam vody pre život z hľadiska príčin a dôsledkov ich znečistenia.
- vysvetliť rozdiel medzi čistením odpadových vôd a úpravou pitnej vody.
- skúmať vlastnosti rôznych druhov vôd.
- vymenovať základné zložky vzduchu.
- chápať význam vzduchu pre život.

Premeny látok, zloženie látok

Absolvent dokáže:

- uviesť príklady prakticky dôležitých chemických reakcií.
- uskutočniť podľa návodu jednoduché pokusy na chemické zlučovanie a chemický rozklad.
- zdôvodniť zásady hasenia látok na modelových príkladoch zo života.
- dodržiavať zásady bezpečnej práce s horľavinami.
- rozlíšiť pojmy chemický prvok a chemická zlúčenina.

Významné chemické prvky a zlúčeniny

Absolvent dokáže:

- posúdiť vplyv vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí na životné prostredie.
- uviesť príklady použitia vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí.
- vysvetliť vznik skleníkového efektu a kyslých dažďov a ich vplyv na životné prostredie.
- orientovať sa na stupnici pH.

Obsahové štandardy

Látky a ich vlastnosti

pozorovanie vlastností látok: skupenstvo, farba, zápach, rozpustnosť, horľavosť na modelovej skupine látok (cukor, kuchynská soľ, piesok, modrá skalica, sklo, parafín, plast, voda, etanol - lieh, ocot)

rovnorodé a rôznorodé zmesi

roztoky: rozpúšťadlo, rozpustená látka, vodný roztok

spôsoby oddeľovania zložiek zmesí: odparovanie, usadzovanie, kryštalizácia, filtrácia, destilácia

voda ako chemicky čistá látka (destilovaná voda)

voda ako zmes látok (minerálna, pitná, úžitková, odpadová)

úprava pitnej vody

čistenie odpadových vôd

vzduch ako zmes látok

zdroje znečistenia vzduchu: prach, výfukové plyny, splodiny horenia a priemyselné splodiny

Premeny látok, zloženie látok

pozorovanie chemických dejov (chemická reakcia, reaktant, produkt)

chemické zlučovanie, chemický rozklad

zápalná teplota, horľavina

požiar, hasenie látok

makroskopický pohľad na chemicky čisté látky (chemický prvok, chemická zlúčenina)

symbolické vyjadrenie zloženia látok (značky a vzorce)

Významné chemické prvky a zlúčeniny

vodík, kyslík (ozón)

železo

alkalické kovy (sodík, draslík)

halogény (fluór, chlór, bróm, jód)

oxidy (oxid uhľnatý, oxid uhličitý, oxid vápenatý, oxidy dusíka)

kyseliny (kyselina chlorovodíková, kyselina dusičná, kyselina sírová)
hydroxidy (hydroxid sodný, hydroxid vápenatý)
soli (chlorid sodný, uhličitan sodný, uhličitan vápenatý)
pH stupnica

OBLASŤ BIOLÓGIA

Obsahom vyučovacieho predmetu biológia je učivo, ktoré je žiakom najbližšie. Vzdelávanie sa sústreďuje najmä na tie javy, ktoré bezprostredne ovplyvňujú život človeka. Ich poznanie je východiskom pre formovanie pozitívneho vzťahu k živej prírode, rozvíjanie schopnosti ekologicky myslieť i konať, upevňovanie návykov dôležitých pre zachovanie zdravia. V závislosti od schopností a zručností žiakov je možné doplniť obsah o ďalšie tematické celky.

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- ovládali kľúčové pojmy z biológie.
- získali základnú predstavu o prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia jej zložiek.
- uskutočňovali jednoduché biologické pozorovania a pokusy.
- aplikovali vedomosti o zdraví a chorobe v bežnom živote.
- chránili prírodu a šetrili prírodné zdroje.
- dokázali prezentovať výsledky svojej práce ústnou i písomnou formou.

Výkonové štandardy

Človek a jeho telo

Absolvent dokáže:

- pomenovať na ukážke orgány ľudského tela.
- vysvetliť význam procesov a štruktúr v ľudskom tele.
- objasniť prepojenie orgánových sústav.
- zistiť, čo sa odohráva v ľudskom tele pri aktívnom pohybe (namáhavej práci).
- demonštrovať jednoduché zručnosti potrebné k poskytnutiu prvej pomoci.
- aplikovať osvojené spôsoby boja proti nákazlivým ochoreniam.

Životné prostredie organizmov a človeka

Absolvent dokáže:

- zdôvodniť príčiny negatívneho vplyvu človeka na životné prostredie.
- zhodnotiť dôsledky znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy na život.
- vysvetliť možnosti zabránenia vzniku smogu, hromadenia odpadov.
- dodržiavať osvojené návyky na šetrenie energie a pitnej vody.
- navrhnúť jednoduchý projekt zameraný na riešenie environmentálnych problémov v okolí.

Obsahové štandardy

Človek a jeho telo

stavba a funkcia orgánových sústav človeka

výživa, zložky potravy, stravovacie návyky

krvné skupiny, darcovstvo krvi, transfúzia

vývin jedinca, starostlivosť o dieťa antikoncepcia, plánované rodičovstvo

ochorenia orgánových sústav, úrazy, zásady predlekárskej prvej pomoci

infekčná choroba, choroboplodné mikroorganizmy prevencia, imunita, očkovanie

zdravie, zdravý životný štýl, režim dňa, hygienické zásady, intímna hygiena alkoholizmus, obezita,

hladovanie, fajčenie

psychoaktívne látky (legálne a nelegálne drogy), závislosť

Životné prostredie organizmov a človeka

životné prostredie

zložky životného prostredia človeka

znečistenie vzduchu, vody, pôdy

odpad, skládky

starostlivosť o prírodné a životné prostredie človeka ochrana prírody, zákon o ochrane prírody

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

OBLASŤ DEJEPIS

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli

sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti. V procese výučby dejepisu sa v tomto vzdelávacom programe kladie dôraz len na dejiny 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských

javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako sú- časti rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávaní ich historického vedomia, v ktorom rezonuje vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenstiev. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti.

Cieľom výučby dejepisu je vytvárať pre žiakov súbor rôznych motivačných, kognitívnych a psychomotorických podnetov na odkrývanie, systematizovanie, prípadné korigovanie ich historického vedomia, s ktorým prichádzajú títo žiaci po dlhšom čase opäť do školského prostredia. Jednou zo základných podmienok tohto prístupu je pravidelné zabezpečovanie „blízkosti“ historickej skutočnosti, ktorú prináša výučba dejepisu. Pritom nejde len o blízkosť priestorovú, ale najmä o blízkosť sociálnu. Predovšetkým v tomto vidíme hlavný zmysel vzdelávacieho programu, lebo jeho účastníci najmä z hľadiska motivačného aspektu si majú uvedomovať, že medzi často vzdialenou minulosťou a ich prítomnosťou existujú mnohostranné súvislosti, teda v našom prípade na preberaní najprv základných, blízkych kategórií poznávať svoju osobnú prítomnú zviazanosť, prepojenosť s minulosťou, a to najprv s miestnou regionálnou a až potom teritoriálnou či univerzálnou. Teda ďalším kľúčovým cieľom vzdelávacieho programu je vytváranie istej škály osobných skúseností, ktoré sú založené na identifikácii s minulosťou.

Výkonové štandardy

Obrazy prvej svetovej vojny

Absolvent dokáže:

- rozpoznať útrapy ľudí na fronte a v zázemí počas prvej svetovej vojny.
- vymenovať ciele domáceho a zahraničného odboja.
- vysvetliť pomocou mapy zmeny po zániku Rakúsko-Uhorska a vznik nových štátov.
- vyhľadať svedectvá, ktoré sa dotýkajú prvej svetovej vojny.

Európa v medzivojnovom období

Absolvent dokáže:

- rozlíšiť demokratický a nedemokratický charakter štátu.
- opísať každodenný život v diktatúrach.

Československo v medzivojnovom období (1918 – 1939)

Absolvent dokáže:

- identifikovať politický systém ČSR.
- uviesť príklad mnohonárodnostného charakteru ČSR.
- porovnať hospodársku situáciu v Čechách a na Slovensku.
- vymenovať dôsledky rozbitia ČSR.

Obrazy druhej svetovej vojny

Absolvent dokáže:

- určiť kľúčové medzníky druhej svetovej vojny.
- vyhľadať svedectvá o útrapách ľudí na fronte a v zázemí počas druhej svetovej vojny.
- spracovať holokaust na konkrétnom príbehu.

Slovenský štát (1939 – 1945)

Absolvent dokáže:

- vymenovať hlavné znaky totalitného režimu Slovenského štátu.
- zhodnotiť hospodársky a kultúrny rozvoj Slovenského štátu.
- uviesť príklady postupného obmedzovania práv a slobôd židovských spoluobčanov.
- zhodnotiť význam Slovenského národného povstania.

Rozdelený svet

Absolvent dokáže:

- vysvetliť vplyv rozdeleného sveta na každodenný život.
- uviesť príklady prejavov odporu obyvateľstva vo východnom bloku.
- pomenovať základné medzníky procesu európskej integrácie.

Československo za železnou oponou**Absolvent dokáže:**

- uviesť príklady prejavov totality.
- spracovať spomienky svedka augustových udalostí.
- zistiť konkrétne prejavy „normalizácie“ v každodennom živote.
- zhodnotiť význam nežnej revolúcie.

Slovensko po roku 1989**Absolvent dokáže:**

- pomenovať hlavné zmeny v Československu po roku 1989.
- určiť príčiny rozdelenia Českej a Slovenskej republiky.
- rozpoznať podoby spolužitia Čechov a Slovákov v 20. storočí

Obsahové štandardy**Obrazy prvej svetovej vojny**

Dohoda, Trojspolok, front, zázemie, československé légie, Parížska mierová konferencia, nástupnícke štáty po prvej svetovej vojne, Československá republika

Európa v medzivojnovom období

parlamentná demokracia, komunizmus, fašizmus, nacizmus

Československo v medzivojnovom období (1918 – 1939)

Česi, Slováci, národnostné menšiny, kultúra, spolky, školstvo, hospodárstvo, centralizmus, autonómia

Obrazy druhej svetovej vojny

fašistická os, protihitlerovská koalícia, totálna vojna, protifašistický odboj, holokaust, koncentračné tábory

Slovenský štát (1939 – 1945)

totalitný režim, židovský kódex, deportácie, odboj, Slovenské národné povstanie

Rozdelený svet

OSN, supervelmoci: USA, ZSSR, železná opona, studená vojna, hospodárske a vojenské bloky, hrozba jadrovej vojny

Československo za železnou oponou

Február, politické procesy, znárodnenie, kolektivizácia, industrializácia, Pražská jar, „normalizácia“, disident, sviečková manifestácia, nežná revolúcia

Slovensko po roku 1989

parlamentná demokracia, rozdelenie Československa, vznik Slovenskej republiky, vstup Slovenskej republiky do NATO a Európskej únie

OBLASŤ GEOGRAFIA

Prostredníctvom geografie sa žiaci učia pochopiť krajinu ako priestor, v ktorom sa odohráva ich každodenný život a význam jej jednotlivých zložiek pre človeka. Pomáha im správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života.

Hlavným cieľom geografie je pripraviť žiakov na pozorovanie a porozumenie súvislostí medzi javmi a procesmi, ktoré sa odohrávajú v krajine a sú spôsobené vzájomným prepojením prírodných a spoločenských faktorov.

Výkonové štandardy**Krajina – miesto, kde žijeme****Absolvent dokáže:**

- využiť rôzne zdroje pre opis lokality.
- určiť a opísať trasu medzi vybranými miestami v krajine pomocou mapy.
- zhodnotiť význam určitej lokality pre človeka.
- posúdiť pozitívne a negatívne zásahy človeka do miestnej krajiny.
- s pomocou máp alebo fotografií opísať vplyv prírodných a spoločenských procesov na miestnu krajinu (napríklad poľnohospodárstvo mení využívanie krajiny, stavba sídlisk mení dopravu.
- stavba priemyselného závodu na poľnohospodárskej pôde mení využívanie krajiny).

- opísať faktory, ktoré ovplyvňujú ľudské preferencie pri rozhodovaní, kde chcú žiť.
- porovnať polohu, rozlohu a základné geografické charakteristiky Slovenska s vybraným štátom Európy pomocou máp alebo iných zdrojov informácií.

Príroda a človek

Absolvent dokáže:

- vysvetliť na konkrétnych príkladoch ako prírodné katastrofy zmenili charakter regiónu alebo miesta a ovplyvnili život obyvateľstva.
- vysvetliť vznik klimatických oblastí a opísať rozdiely medzi nimi.
- identifikovať, s čím sú spojené zmeny klímy a ako sa prejavujú.
- opísať kolobeh vody a formy jej existencie.
- vyhľadať na mape oblasti s dostatkom a nedostatkom vody.
- na mape určiť rozmiestnenie oceánov a pomenovať ich.
- vysvetliť význam oceánov pre život človeka a pre existenciu planéty.
- uviesť príklady negatívnych činností človeka na prírodu a krajinu.
- vysvetliť dôležitosť vody pre človeka.
- porovnať život obyvateľov v miestach s dostatkom a nedostatkom vody.
- diskutovať o možnosti vzniku konfliktov vyvolaných nedostatkom prírodných zdrojov.

Obyvateľstvo a sídla

Absolvent dokáže:

- vysvetliť rozdiely v hustote zaľudnenia v rôznych častiach Zeme v závislosti na polohe, zdrojoch a využívaní krajiny.
- porovnať počet a vývoj počtu obyvateľov jednotlivých svetadielov.
- analyzovať údaje z máp, grafov, diagramov, obrázkov.
- vysvetliť rozdiely v miere populačného rastu v rozvojových a rozvinutých krajinách.
- zhodnotiť efekty rastu populácie a urbanizácie na lokality (zastavanie pôdy, znečistenie vzduchu, znečistenie vody).
- pomocou tematických máp určiť smery a dôvody migrácie v rôznych častiach sveta v minulosti a súčasnosti.
- opísať dopady migrácie na jej zdrojovú, cieľovú oblasť a na migrantov samotných.

Činnosť obyvateľstva

Absolvent dokáže:

- určiť na mape oblasti s ťažbou strategických nerastných surovín.
- vysvetliť význam prírodných zdrojov pre človeka.
- porovnať zásoby obnoviteľných a neobnoviteľných prírodných zdrojov.
- opísať, ako vplýva na krajinu ťažba nerastných surovín.
- navrhnúť možnosti a zdôvodniť význam využívania alternatívnych zdrojov energie.
- navrhnúť možnosti racionálneho využívania prírodných zdrojov vo vzťahu k udržateľnému rozvoju.
- opísať typy poľnohospodárstva vo svete a ich prepojenie s prírodnými charakteristikami krajiny.
- porovnať rozvoj poľnohospodárstva, priemyslu a služieb v jednotlivých oblastiach sveta.
- opísať svetový obchod na príklade vybranej komodity, jeho pozitíva a negatíva

Obsahové štandardy

Krajina – miesto, kde žijeme

dôležitosť určitej lokality na Zemi pre človeka, miestna krajina a jej geografické charakteristiky, porozumenie charakteru miestnej krajiny (lokality); charakteristiky miestnej krajiny, ktoré ju odlišujú od inej lokality na Zemi, mapy ako prostriedok pre vyjadrenie a opis charakteru lokality – fyzicko-geografické a tematické mapy, faktory kvality života (materiálne životné štandardy, príjem, spotreba, majetok, zdravie, vzdelanie), osobnostné aktivity (platená práca, neplatená domáca práca, dochádzka za prácou, voľný čas, bývanie)

Príroda a človek

vznik sopečnej činnosti, časti sopky, zemetrasenie, tichooceánsky ohnivý kruh, cunami, hurikány, povodne; prírodné katastrofy vo svete a ich vplyv na prírodné prostredie a obyvateľstvo; klíma, klimatické oblasti, klimatické zmeny; voda, formy vody na zemi, význam vody pre človeka, funkcie vody, oblasti sveta s vodou, nedostatok vody, problémy s nedostatkom vody; oceány, život v oceánoch, význam oceánov pre život obyvateľstva; environmentálne problémy a ich možné riešenia

Obyvateľstvo a sídla

počet obyvateľov na Zemi, historický vývoj počtu obyvateľov na Zemi, hustota zaľudnenia, faktory vplývajúce na hustotu zaľudnenia, prirodzený prírastok, natalita, mortalita, charakteristiky obyvateľstva,

informácie z médií o obyvateľstve, štruktúre obyvateľstva podľa rôznych znakov, hustote zaľudnenia, hlavné dôvody rastu ľudskej populácie, rozdiely v dynamike populačného rastu, príčiny a dôsledky migrácie, migrácia v minulosti a v súčasnosti

Činnosť obyvateľstva

význam prírodných zdrojov pre človeka, obnoviteľné a neobnoviteľné prírodné zdroje, racionálne využívanie prírodných zdrojov vo vzťahu k udržateľnému rozvoju, využívanie alternatívnych zdrojov energie, oblasti zdrojov nerastných surovín vo svete, ťažba nerastných surovín a jej vplyv na krajinu, priemyselná výroba, rozmiestnenie priemyselnej výroby vo svete, svetový obchod a vplyv globalizácie na život človeka

OBLASŤ OBČIANSKA NÁUKA

Výber zamerania občianskej náuky v kurze pre získanie základného vzdelania vychádza z hlavných cieľov tohto kurzu, ako aj predpokladu, že na pochopenie spoločenskej reality, v ktorej občan Slovenskej republiky žije, je nevyhnutné spoznať vzájomné väzby medzi ním a štátom z viacerých hľadísk (napr. občianskoprávneho, ekonomického), ako aj získať praktickú orientáciu pre život v občianskej spoločnosti. Predmet umožňuje žiakom dosiahnuť primerané pochopenie spoločenskej reality, v ktorej žijú (na úrovni obce, regiónu, Slovenskej republiky). Majú sa naučiť konať ako zodpovední ľudia a občania a získať vedomosti a zručnosti, ktoré potrebujú na úspešný vstup na trh práce.

Cieľom vyučovania občianskej náuky je pripraviť žiakov na život v spoločnosti a na vstup do zamestnania, oboznámiť ich s ich právami a povinnosťami ako občanov a zamestnancov. Žiaci dostanú základné informácie o tom, ako funguje štát, aký je vzťah občana a štátu, a dozvedia sa, na akých princípoch je založená ekonomika Slovenskej republiky. Podstatnú časť vyučovania bude tvoriť príprava na životnú prax – rodinný rozpočet, trh práce, pracovné právo, styk s úradmi. Žiaci sa dozvedia aj o možnostiach, kde v prípade potreby získajú ekonomické a právne poradenstvo. Spoznajú internet ako dôležitý zdroj informácií.

Výkonové štandardy

Občan a štát

Absolvent dokáže:

- vysvetliť zmysel štátu.
- na príklade rozhodnúť, či bol porušený čl. 2 Ústavy SR a ak áno, tak v čom.

Hospodárenie rodiny a štátu

Absolvent dokáže:

- rozlišovať prácu, prírodné zdroje a kapitál v konkrétnom výrobnom procese.
- vysvetliť na príklade zmysel investície.
- zostaviť mesačný rozpočet svojej rodiny a navrhnúť spôsoby jeho zlepšenia na strane príjmov i výdavkov.

Trh práce

Absolvent dokáže:

- určiť svoje miesto na trhu práce.
- vysvetliť údaje, ktoré sa nachádzajú na výplatnej páske.
- vypracovať program vlastného uplatnenia na trhu práce, vrátane plánu zvyšovania vlastnej ceny na trhu práce.

Pracovné právo

Absolvent dokáže:

- vysvetliť, že pracovný pomer je vecou dohody zamestnanca a zamestnávateľa.
- podľa obsahu sa orientovať v zákonníku práce.
- vymenovať náležitosti pracovnej zmluvy.
- posúdiť, či pracovná zmluva obsahuje všetky náležitosti.
- rozoznať zásadné chyby v pracovnej zmluve.
- rozoznať zrejmé porušenie zákona v príkladoch z praxe.

Verejná správa v SR a v regióne

Absolvent dokáže:

- vysvetliť zmysel delby moci v štáte.
- vysvetliť úlohu parlamentu, vlády, ministerstiev, súdov a prokuratúry.
- uviesť príklady orgánov štátnej správy a orgánov samosprávy a rozlišovať medzi nimi.
- samostatne nájsť spôsob vybavenia úradnej záležitosti.

Európska únia

Absolvent dokáže:

- vymenovať základné inštitúcie Európskej únie a ich sídla.
- vysvetliť rozdiel medzi voľným pohybom osôb a voľným pohybom pracovných síl.
- vysvetliť, v ktorých krajinách Európskej únie môže legálne pracovať a kedy uplynú prechodné obdobia.
- určiť postup, ako sa domáhať svojich práv na európskom súde pre ľudské práva.

Ako získať radu a pomoc

Absolvent dokáže:

- stanoviť spôsob riešenia problému: čo potrebujem k riešeniu problému – čo z toho mám a čo potrebujem získať a kde to získam.
- vyplniť príslušné tlačivá.
- vybrať z príručky relevantné inštitúcie.
- získať radu a pomoc ku konkrétnemu problému.
- postupovať podľa získanej rady.
- ísť k uspokojivému riešeniu zadaného problému s pomocou internetu a inštitúcií.

Obsahové štandardy

Občan a štát

štát, štátna moc, zvrchovanosť, občan, ústava.

Hospodárenie rodiny a štátu

statok, vzácnosť, výroba, vstupy (práca, prírodné zdroje, kapitál), výstupy, spotreba, investícia, rozpočet.

Trh práce

dopyt, ponuka, cena, trh, trh práce, ponuka práce, dopyt po práci, úrad práce, mzda, daň, odvody, produktivita práce, kvalifikovaná pracovná sila, mobilita.

Pracovné právo

Zákonník práce, zamestnávateľ, zamestnanec, pracovná zmluva, dohoda o vykonaní práce, skončenie pracovného pomeru, výpoveď, pracovný čas, mzda, dovolenka, práca nadčas, skúšobná doba, doba určitá, doba neurčitá, pracovné voľno, zodpovednosť za škodu, pracovný úraz, dočasná pracovná neschopnosť, odbory, zamestnanecká rada.

Verejná správa v SR a v regióne

Parlament, vláda, ministerstvo, súd, prokuratúra, úrad, zastupiteľstvo.

Európska únia

Európska únia, voľný pohyb osôb, voľný pohyb pracovných síl, voľný pohyb tovaru, voľný pohyb kapitálu, Európsky parlament, Európska komisia, Európsky súd pre ľudské práva, prechodné obdobie.

Ako získať radu a pomoc

Zadaná úloha v podobe: životná situácia + vzniknutý problém, ktorý treba vyriešiť práca s „príručkou“ obsahujúcou názvy a stručné charakteristiky internetových stránok, ktoré môžu poskytnúť konkrétne informácie; názvy a adresy orgánov štátu a obce, ktoré by mohli poskytnúť konkrétne informácie (spolu so stručnou charakteristikou, čím sa príslušný orgán zaoberá); názvy a adresy MVO, ktoré sa zaoberajú poradenstvom a ich charakteristika.

ŠkVP bol prediskutovaný a schválený pedagogickou radou dňa: 31. 08. 2023

V Čaklove dňa: 31. 08. 2023

.....
PaedDr. Ing. Renáta Dolhá
riaditeľka školy

ŠkVP bol prediskutovaný a schválený radou školy dňa: 31. 08. 2023

V Čaklove dňa: 31. 08. 2023

.....
Anna Plančárová
predsedníčka rady školy

SLOVENSKÁ ŽIVNOSTENSKÁ KOMORA

Dolné Rudiny 3, 010 01 Žilina

Tel./fax: 041/7645195

e-mail: szkuk@zanet.sk

ODSÚHLASENIE ŠK. VZDELÁVACÍCH PROGRAMOV

Krajská zložka Slovenskej živnostenskej komory, zastúpená Ing. Michalom Mudrákom, týmto potvrdzuje oboznámenie sa so školskými vzdelávacími programami Spojenej školy a súhlasí s ich obsahom.

Vo Vranove n.Topľou

Ing. Michal Mudrák
predseda KZ SZK

SLOVENSKÁ ŽIVNOSTENSKÁ
KOMORA ©
v Žiline
IČO:36145581 DIČ:0036145581